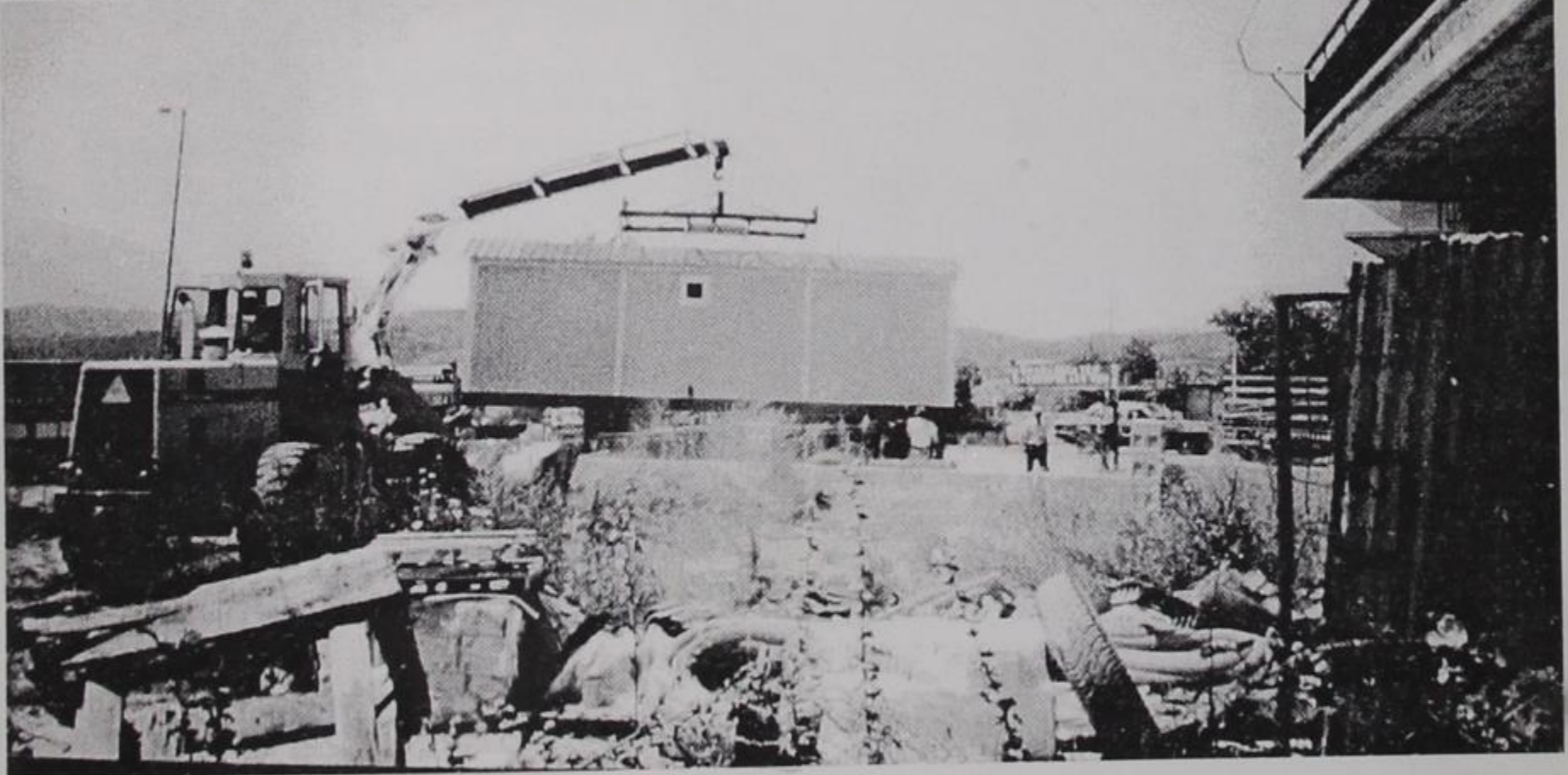

ΚΟΝΙΤΣΑ

70 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΣ 1996

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

***

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ, ΤΕΥΧΟΣ 70, ΔΡΧ. 250
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Μετασεισμικά	207
Απ' το πολεμικό ημερολόγιό μου Χρ. Εξάρχου	209
Λάμπρος Βλάχος, Σ.Τ.	214
Η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων τιμά τον Γ. Λυμπερόπουλο, Θ. Ζιώγα	223
Τ' Αργαστήρια του χωριού μου. Α. Ευθυμίου	226
Κατασκευή λατομείου στο Σμόλικα Η.Α.	229
Οι τελευταίοι άνθρωποι της Πίνδου. Η. Ανδρέου	231
Τοπωνυμίες Παλαιοσελλίου. Η. Παπαζήση	232
Στη Γυναίκα της Πίνδου, Π.Σ. Πατρών	234
"Σπίτι με θέα εντός" Ειρ. Κίτσιου	236
Κρυφή μια στράτα (ποίηση) Τ. Κανάτση	237
Οι φίλοι μας γράφουν - Ευχαριστήρια	238
Το δάσος των "Κοντέϊνερς" Α. Κολιού	239
Δελτίο τύπου Δήμου Κόνιτσας	240
Συμπεράσματα, Θ. Πορφύρη	245
Ας μη γίνεται κατάχρηση, Λ. Εζνεπίδη	246
Ένας φίλος έφυγε ... Σ.Τ.	247
Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά	247
Αποτελέσματα Βουλευτικών εκλογών 1996	251
Συνδρομές	252

Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή

Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ικαρος

Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:

Σωτ. Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. (0655) 22.464 - 22.212

Fax: 0655 - 22464

Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Βαλαωρίτου 25 - Ιωάννινα

Τηλ.-Fax: (0651) 77358

Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού Δρχ. 1500
Εξωτερικού, Δολ. USA 20 Αυστραλ. 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο «ΕΛΕΓΕΙΟ» Θ. Ζώτου, Κόνιτσα

ΜΕΤΑΣΕΙΣΜΙΚΑ

Κλείνοντας τρίμηνο από τη σεισμική λαίλαπα που έπληξε την Κόνιτσα, απευθυνθήκαμε στο Δήμαρχο της πόλης κ.Μάκη Χατζηεφραιμίδη - το πιο υπεύθυνο πρόσωπο για μια "μίνι" συνέντευξη, "κλέβο-ντας" του λίγο από το χρόνο ο οποίος είναι πολύτιμος, κυρίως αυτή την εποχή που πρέπει να χτυπήσει πολλές πόρτες και να λυθούν πολλά προβλήματα. Είναι μια συνέντευξη κυριολεκτικά "επί του πιεστηρίου" γιατί το περιοδικό βρίσκεται για τύπωμα στο τυπογραφείο και ίσα ίσα που πρόλαβε να απαντήσει στα δύο ερωτήματα που του θέσαμε, υποσχόμενος ότι στο επόμενο τεύχος θα δώσει διεξοδική απάντηση και στο τρίτο.

1. Ερώτηση

Κύριε Δήμαρχε,

Ζήσαμε όλοι μας τις φοβερές συνέπειές των σεισμών και είδαμε το ενδιαφέρον και τις προσπάθειες του Δήμου και προσωπικά τις δικές σας καθώς και το έμπρακτο ενδιαφέρον της πολιτείας στην πρώτη φάση αμέσως μετά τους σεισμούς:

1. Θα θέλαμε για ενημέρωση των αναγνωστών του περιοδικού και γενικά των κατοίκων της Κόνιτσας να μας κάνετε ένα σύντομο απολογισμό για την μέχρι αυτή τη στιγμή κατάσταση.

2. Ποιές θα είναι οι ενέργειες Δήμου και Πολιτείας για το άμεσο μέλλον.

3. Με τι προοπτικές κατά τη γνώμη σας, θα πρέπει να βαδίζει η Κόνιτσα στη μετασεισμική περίοδο, ώστε ξεπερνώντας το "σοκ" του σεισμού, να προχωρήσει σε μια γρήγορη και σωστή ανάπτυξη για ένα καλύτερο μέλλον των κατοίκων της Κόνιτσας αλλά και της ευρύτερης περιοχής της.

Απάντηση:

Όταν τρεις μήνες μετά τον καταστροφικό σεισμό επιχειρήσεις να κάνεις έναν σύντομο απολογισμό είναι βέβαιο ότι θα αδικήσεις αυτούς που ασχολήθηκαν για τις άμεσες παρεμ-

βάσεις.

Θάλεγα ότι η κάθε μέρα είχε τα δικά της χαρακτηριστικά, παρήγε μεγάλο έργο διαφορετικό από την άλλη μέρα.

Πώς θα καλυφθούν όλοι στις σκηνές;

Πώς θα παρηγορήσεις τον ηλικιωμένο που έχασε τα πάντα σε μια στιγμή;

Πώς θα πείσεις τον μεσήλικα ότι θα ξαναφτιάξει το σπιτικό του;

Πώς το νέο και το παιδί θα διώξει τη φοβία από μέσα του;

Πώς θα μπουν οι άστεγοι σε κοντέινερ με νερό, αποχέτευση, ρεύμα;

Πώς θα λειτουργήσουν τα σχολεία και η Μαθητική Εστία;

Πώς θα οργανωθούν συνεργεία μηχανικών για έλεγχο των κτισμάτων;

Πώς θα υποστυλωθούν τα σπίτια που χρήζουν υποστύλωσης;

Πώς θα καθαρισθούν οι δρόμοι;

Πώς δεν θα μείνει η πόλη χωρίς νερό;

Πώς θα είναι υγιεινό το νερό;

Πώς θα λειτουργήσει το συσσίτιο;

Πώς θα οργανωθεί το ΓΑΣ;

Πώς θα στηριχθεί ψυχολογικά ο κάτοικος;

Πώς θα βγουν σύντομα οι αποφάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ για την ανακούφιση των κατοίκων;

Πώς θα πεισθούν τα κόμματα (προεκλογικά) για να μην εκμεταλλευθούν

τους σεισμόπληκτους;

Πώς θα βρεθεί τρόπος να ακουμπήσει ο κόσμος τα υπάρχοντά του μακριά από το υπό κατάρρευση σπίτι;

Πώς θα συνεχίσει ο σταύλος και η αγροτική αποθήκη να λειτουργούν;

Πώς ψυχαγωγείς τους πολίτες;

Ο απολογισμός λοιπόν βρίσκεται στην απάντηση αυτών και άλλων πολλών ερωτημάτων.

Πιστεύω ότι απαντήθηκαν με τον καλύτερο τρόπο όχι τον άριστο με λάθη και παραλείψεις, πάντως χωρίς πρόθεση.

Με τέτοιο τρόπο που οι πάντες αναρωτιόντανε πώς γινόταν και πώς γίνεται να βρίσκουν λύσεις στην Κόνιτσα, ενώ σε άλλες περιοχές που έγιναν σεισμοί υπάρχει αδυναμία.

Το σίγουρο είναι ότι χρειάστηκε πολύ δουλειά από όλους και εκεί βρίσκεται η λύση, η εθελοντική συμμετο-

χή στη δράση, η ομοψυχία, η συνεργασία.

Το αποτέλεσμα όχι εκθαμβωτικό αλλά πολύ καλό.

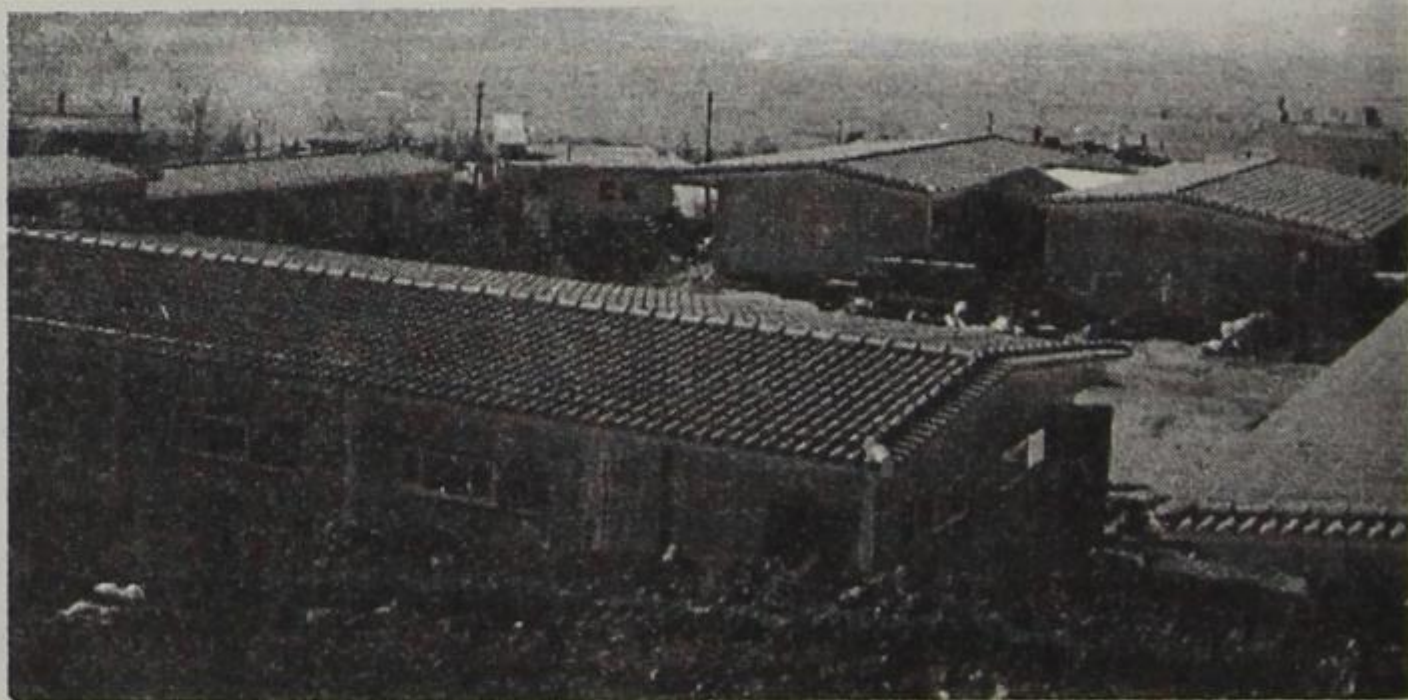
Από την πρώτη μέρα παράλληλα με τις ενέργειες για άμεσες παρεμβάσεις το βλέμμα μας ήταν στραμμένο στο αύριο.

Βέβαια πρώτα η λειτουργία της Πόλης, με επισκευές, παρεμβάσεις μικρής έκτασης.

Ταυτόχρονα όμως αρχίσαμε σε συνεργασία με τη Νομ/κή Αυτ/ση και την Περιφέρεια Ηπείρου την οργάνωση και σύνταξη ειδικής αναπτυξιακής πρότασης για την Επαρχία της Κόνιτσας. Με τεκμηρίωση και αγώνα, συναντήσεις με υπουργούς και υπηρεσιακούς παράγοντες οδηγούμαστε στην αποδοχή καταρχήν της πρότασης χωρίς να έχουμε ακόμη οριστικό ΝΑΙ.

Αντισεισμικά προκατασκευασμένα κτίρια Γ. Δημοτικού Σχολείου και Τεχνικού Λυκείου

Επέτειος του 40

Απ' το πολεμικό μου ημερολόγιο του 1940-41

Γράφει ο Χρήστος Γ. Εξάρχου

Φούρκα Πίνδου. “Όλα γκρεμίστηκαν ενώ και μέριασαν στην μπάντα, για να περάσ' η λεβεντιά της νιότης του σαράντα”.

56 ολόκληρα χρόνια πέρασαν από τότε που στις 28 Οκτωβρίου 1940 ο δικτάτορας της Ιταλίας Μουσολίνι κήρυξε τον πόλεμο κατά της Πατρίδας μας Ελλάδα. Πάνω από 50 γενναία παλικάρια της Φούρκας επιτρατευτήκαμε τότε· με ενθουσιασμό και συγκίνηση τρέξαμε να καταταγούμε. Οι υπόλοιποι άντρες, γυναίκες και παιδιά, όλοι στο πόδι.

Ο πόλεμος αυτός με βρήκε επιστρατευμένο μαχητή στις προφυλακές των Ελληνοαλβανικών συνόρων, στον 10 λόχο προκάλυψης του Δημητρίου Καντάρια, που είχε την έδρα του στη Βούρμπιανη της Κόνιτσας και υπάγονταν (αν και ανήκε στο ανεξάρτητο τάγμα Κόνιτσας) στο μικτό απόσπασμα της Πίνδου, με διοικητή τον συνταγματάρχη τεζικού Κων/νο Δαβάκη, που είχε την έδρα του στο Επταχώρι Καστοριάς, αλλά φιλοξενήθηκε και στο χωριό μας μια μέρα λόγω της γειτονίας με το Επταχώρι. Σ' όλο τον τομέα του μετώπου απ' την Καστοριά ως τη Βούρμπιανη (απόσταση 35 χ.λ. μ) η δύναμή του ανέρχονταν σε 2 χιλιάδες στρατιώτες και 4 πυροβόλα.

Στις 28 Οκτωβρίου 40, ημέρα Δευτέρα, η ώρα 6 το πρωί οι Ιταλοί χτύπησαν πρώτα τα φυλάκιά μας (22ο, 23ο και 24ο), που η δύναμή τους ήταν ελάχιστη 8-10 άνδρες το καθένα. Τους αιφνιδίασαν και σκότωσαν στο 24ο φυλάκιο το λοχία Αναστάσιο Τσομίδη απ' την Λεσνίτσα (Βρυσοχώρι) Κόνιτσας, αλλά σκοτώθηκαν κι απ' αυτούς. Οι υπόλοιποι δικοί μας συμπύχτηκαν με το λόχο μας στη Βούρμπιανη.

Με το ηλιοβασίλεμα βλέπουμε ένα τάγμα ιταλών (τμήμα της 3ης ορεινής μεραρχίας Τζούλια των Αλπίνων), που αριθμούσε 15 χιλ. στρατό, άφθονα πυροβόλα και πολυβό-

λα, τεράστια υπεροχή, να έρχεται απ' την Ερσέκα και να κατεβαίνουν απ' τις πλαγιές των συνόρων μεταξύ των χωριών Χιονιάδων και Τούρνοβου (Γοργοπόταμου).

Ο λόχος μας ύστερα από εντολή του Διαβάκη, ξεκίνησε απ' τη Βούρμπιανη και συμπύχτηκε σε νέα γραμμή στη Λυκόραχη όπου διανυκτερεύσαμε, οι δε κάτοικοι μας καλοδέχτηκαν και την άλλη μέρα ακροβολίστηκε στη ράχη Αϊ-Γιώργη -Πάτωμα- Πέτρα Μούκα - Βορειοδυτικά της Λυκόραχης, περιμένοντας τους Ιταλούς απ' το Ντένισκο (Αετομηλίτσα). Εμείς στήσαμε τα πολυβόλα στη θέση Μάρμαρο νότια της Λυκόραχης και επισημάναμε το ποτάμι Σαραντάπορος, νομίζοντας ότι θα περάσουν από κει οι Ιταλοί για να μας κυκλώσουν. Πολλοί κάτοικοι, άντρες κυρίως των χωριών: Χιονιάδων, Λεσκατσίου (Ασημοχωρίου), Βούρμπιανης και Πυρσόγιαννης μετά την κατάληψη των χωριών τους απ' τους Ιταλούς έφυγαν για το Επταχώρι μέσω 40πόρου, ανεμίζοντας άσπρα μαντίλια για προφύλαξη απ' τα τυχόν πυρά μας. Εδώ ο συχωρεμένος Κοσμάς Σδούκος, κτηνοτρόφος απ' τη Λυκόραχη, μας έψησε μια γίδα 25 οκάδων, λέγοντάς μας χαρούμενος: “Φάτε παιδιά, πόλεμος είναι και καλή νίκη, θα τους φάμε”.

Στις 29.10.40, ημέρα Τρίτη, στις 4 η ώρα τ' απόγευμα, άρχισε να ψιχαλίζει και στις βουνοκορφές του Σμόλικα και Γράμμου να χιονίζει. Στις 6 η ώρα άρχισαν μπουμπουνητά, αστραπές και βροντές και κατακλυσμός πραγματικός. Στα υψώματα Αϊ-Γιώργης-Πάτωμα και Πέτρα Μούκα της Λυκόραχης άρχισαν σκληρότατες μάχες, που διήρκεσαν 2 ώρες, καίγονταν ο τόπος απ' τις εκρήξεις των εχθρικών βλημάτων από άφθονους όλμους. Οι αστραπές, οι βροντές και ο κατακλυσμός εξακολουθούν. Ήταν μια πραγματική κόλαση του πυρός. Ταράζονταν ο τόπος, έτρεμε το σύμπαν. Εμείς παρακολου-

θούσαμε με θλίψη το τρομακτικό αυτό γεγονός και λέγαμε: Κι ο Θεός τα΄βαλε μαζί μας!

Οι δικοί μας μάχονται σκληρά. Τη νύχτα σιωπούν και οπισθοχωρούν προς τη Λυκόραχη. Την επόμενη καταφθάνουν ο αντισυνταγματάρχης Μεσύρης απ' το ύψωμα Πριάσπος Επταχωρίου με τη δύναμή του και τους καθηλώνουν, αλλά την επόμενη οι Ιταλοί καταλαμβάνουν τη Λυκόραχη και προχωρούν προς το Κάντσικο και Φούρκα.

Ο στρατιώτης Σωτήριος Χαλκιάς απ' την Πυρσόγιαννη πέφτει νεκρός στο ύψωμα Πάτωμα Λυκόραχης. Αυτοί ήταν οι 2 πρώτοι νεκροί μας.

Στις 30.10.40, ημέρα Τετάρτη, ύστερα από νέα νυχτερινή διαταγή του Δαβάκη, οπισθοχωρούμε μέσω Πριάσπου και φτάνουμε στο Επταχώρι, όπου ήταν η έδρα της 1ης Μεραρχίας με διοικητή τον στρατηγό Βασίλειο Βραχνό. Καταφθάνοντας ενισχύσεις από Μακεδονία αυθημερόν και απ' τη Θεσσαλία ύστερα από τριήμερη νυχθμερόν πεζοπορία και ανώμαλες καιρικές συνθήκες.

Στην ποταμιά Επταχωρίου-Ζούζουλης είχα την καλή τύχη να γνωρίσω τον συνομηλικό μου (1911), αείμνηστο υπολοχαγό Αλέκο Διάκο, διοικητή του 2ου Θεσσαλικού Λόχου. Ήταν κατακουρασμένος, αλλά στο πρόσωπό του ήταν ζωγραφισμένη η αντρείοσύνη του και η μανία εναντίον των Ιταλών, που λέγανε ότι η Δωδεκάνησος ήταν Ιταλική. Με ρώτησε πόσο μακριά είναι οι Ιταλοί από δω και του είπα 3 ώρες περίπου.

Σφίξαμε τα χέρια μας και χωριστήκαμε για τον προορισμό μας με τη διάπυρη ευχή: "Καλή και γρήγορη νίκη". Αυτός κατευθύνθηκε προς το ύψωμα Τσιούκα της Φούρκας κι εμείς το ένα στοιχείο της διμοιρίας μας (πολυβόλων) με τον διμοιρίτη ανθυπολοχαγό Λάζαρο Λαζόπουλο, ύστερα από διαταγή του Δαβάκη, ξεκινήσαμε για τον Αϊ-Λιά Επταχωρίου.

Στον ανήφορο συναντήσαμε να κατεβαίνουν έφιπποι απ' τον Αϊ-Λιά Επταχωρίου τους: Βραχνό με 2 επιτελείς του και το Δαβάκη, όπου είχαν ανεβεί και σχεδίασαν την

επίθεση προς τον Αϊ - Λιά της Φούρκας και διέταξαν να στηθεί το πυροβολικό πίσω απ' τον Αϊ-Λιά Επταχωρίου, απυρόβλητο μέρος. Εδώ δεν θεωρώ περιττό να σημειώσω το εξής γεγονός: Σαν αρχηγός στοιχείου προπορευόμενουν και είπα στους στρατιώτες: "Παιδιά προσέξτε γιατί κατεβαίνουν οι μεγάλοι, μπάτε σε κάποια σειρά και όχι σκόρπιοι". Ένας στρατιώτης, μακαρίτης τώρα, απ' το Κάντσικο, ο Κοσμάς Σίμος είχε το μαντύα του ριγμένο στον ώμο και το δίκοχο στραβά βαλμένο, άθελα βέβαια. Μόλις τον είδε ο Βραχνός του λέει:

Στρατιώτα, δεν πολέμησες ακόμα για να διώξεις τον εχθρό και έβαλες τον μαντύα στον ώμο και το δίκοχο στραβά, σαν τα αλάνια του Πασαλιμανιού. Τότε σε στάση προσοχής χαιρέτησα τον Βραχνό και του είπα: - Στρατηγέ μου επιτρέπεται; - Ναι μου απαντάει. κι εγώ του λέω: - Έχετε υπόψη σας ότι είμαστε Ηπειρώτες, πολεμήσαμε και θα πολεμήσουμε μέχρι τελευταίας ρανίδας του αίματός μας για την πατρίδα μας, γιατί βαθιά μας είναι ριζωμένη η ενθουσιαστική υποθήκη του Τυρταίου ποιητή:

*"...Τεθνάμεναι γαρ καλόν
ενί προμάχοισι πεσόντα
άνδρα αγαθόν περί η
πατρίδι μαρνάμενον..."*

Δηλαδή είναι καλό και τίμιο να πεθάνει κανένας στην πρώτη γραμμή για την Πατρίδα. Η απάντησή του ήταν:

Μπράβο έτσι σας θέλω. Και με ρώτησε τι επαγγέλλομαι; Δάσκαλος του απάντησα. Προχωρήσαμε πιο πάνω και άρχισαν ο συνθυπολοχαγός και οι στρατιώτες να μου λένε μπράβο, να με αγκαλιάζουν και να με φιλούν. Φτάσαμε στον Αϊ-Λιά Επταχωρίου όπου διανυχτερεύσαμε.

Στις 31-10-40, ημέρα Πέμπτη το πρωί, απ' τη θέση Σανίδα δυτικά και σε λίγη απόσταση απ' τον Αϊ-Λιά Επταχωρίου, κάναμε εκκαθαριστική βολή στην αντικρινή πυκνόφυτη έκταση του Μοναστηριού μας, όπου είχαν κταφύγει πολλοί Ιταλοί, χάνοντας τον προσανατολισμό τους. Με τα τερετίσματα

και τα καταιγιστικά πυρά των πολυβόλων μας, οι στρατιώτες που βρίσκονταν στο Μοναστήρι μας, συνέλαβαν μερικούς απ' αυτούς πάνω απ' το Μοναστήρι μας στη θέση Μεγάλο χωράφι. Εμείς παρακολουθούσαμε με αγωνία όλη αυτή τη σκηνή.

Τ' απόγευμα στις 4 η ώρα οι Ιταλοί μπήκαν στη Φούρκα. Ο κυρίως όγκος τους όμως απ' τα λιβάδια μας προχωρούσε προς τη Σαμαρίνα και την κυρίεψαν. Στην άκρη του χωριού μας, βόρεια στη θέση Ντόλα τους υποδέχτηκαν ψυχρά, όχι θερμά και εγκάρδια οι γεροντότεροι. Όλοι δε οι άλλοι κάτοικοι (γυναίκες, νέοι και νέες) τρομαγμένοι κρύφτηκαν ομαδικά σε κατώια των σπιτιών, αλλά επειδή η στάση των Ιταλών ήταν η πρέπουσα ηθική απέναντί τους, βγήκαν αργότερα ελεύθερα, οι γριές μόνον. Μαζί τους είχαν και Αλβανούς πλιατσικατζήδες με πολιτικά ρούχα που με τους Ιταλούς έτρεχαν πεινασμένοι στα σπίτια, ζητώντας ψωμί και κότες. Πένι και γκαλί φωνάζανε στην ιταλική τους γλώσσα δηλαδή ψωμί και κότα.

Ακόμα και ζυμάρι τρώγανε. Φεύγοντας πλιατσικολόγησαν τα παντοπωλεία: Κων/νου Ζιώζη, Γιώργου Κούση και του Γιώργου Τσιάστα και πήραν όμηρο τον Κ. Ζιώζη, τότε πρόεδρο της κοινότητάς μας για την Ιταλία μέσω του Σμόλικα - Κόνιτσας και Αλβανίας, αλλά επέστρεψε μετά από 6 μήνες, την ημέρα του Αγίου Λαζάρου.

Την 1η Νοεμβρίου 1940, ημέρα Παρασκευής ώρα 6.30 το πρωί αρχίζει η επίθεση των Ιταλών στο ύψωμα Τσιούκα νοτιοανατολικά του χωριού μας, με πείσμα. Ο καιρός συννεφιασμένος με λίγη βροχή. Την παρακολουθούσαμε απ' τ' απέναντι ύψωμα Γκριβομάνο. Οδηγός του Διάκου ο Φουρκιώτης Νίκος Νασίκας. Εκεί κοντά (στο Παλιοχώρι μας) και το τσελιγκόπουλο Γιώργος Γάκης με τον τσοπάνο του θωμά Ι. Σιώμου, που με τα πρόβατα πήγαιναν να ξεχειμάσουν στη Θεσσαλία πρόσφεραν κι αυτοί τις πολύτιμες υπηρεσίες τους στο στρατό.

Ο Διάκος ανθίσταται γενναία, αλλά το

μεσημέρι, πέφτει ανδρεία, ύστερα από 3 αλλεπάλληλες λυσσώδεις επιθέσεις απ' το ποτάμι μας Μαρδίτσα, αλλά θέρισε με το οπλοπολυβόλο του 5 Ιταλούς σ' απόσταση 50 μ. νοτιοδυτικά του ακριβώς στο λιβάδι του Τσιουτσινίκου (Δημητρίου Παπανίκου), βροντοφωνώντας: "Επάνω τους παιδιά μ' όλες τις δυνάμεις μας".

Τον αντικατέστησε δε ο έφεδρος ανθυπολοχαγός Ντάσκος Ελευθέριος δάσκαλος απ' τη Βάνια (Πλάτανο) Τρικάλων, αλλά έπεσε κι αυτός ηρωικά. Τη σωρό του Διάκου τη μετέφεραν στο γειτονικό χωριό Ζούζουλη πάνω σε μουλάρι οι κάτοικοι Ζούζουλης: Χρήστος Νικολαΐδης, Γιώργος Αδάμου, Γιώργος Παύλου, Βασίλης Παπαβασιλείου, Δημήτρης Γιωργόπουλος και δύο στρατιώτες, όπου θάφτηκε με τιμές. Δεν θάφτηκε στο χωριό μας, γιατί υπήρχαν ακόμα λίγοι Ιταλοί.

Την άλλη μέρα οι Ζουζουλιώτες: Αντώνης Αντωνίου, Γιάννης Δημητριάδης, Κώστας Λάζος, και Γιώργος Λάζου πήγαν στην Τσιούκα και έθαψαν τον ανθυπολοχαγό Ντάσκα και ένα στρατιώτη.

Όταν το 1945-46 υπηρετούσα ως δάσκαλος στη Ζούζουλη, η αδελφή του Διάκου Κρυσταλλία για τιμή του έστειλε γραφική ύλη για τους μαθητές μου. Τελέσαμε δε τον Απρίλη 1946 και την πρώτη μεταπολεμική επιμνημόσυνη δέηση στον τάφο του. **Ήταν ο πρώτος Έλληνας αξιωματικός, που έπεσε ηρωικά. Στην κατάθεση του στεφανιού, που έγινε απ' το γιό μου Γιώργο (μαθητή μου τότε) ειπώθηκε:**

*Σε σένα Διάκε Αλέξαντρε
της Πίνδου παλικάρι
οι μαθητές της Ζούζουλης
σου φέρνουνε στεφάνι.
Γιατί εσύ αγωνίστηκες
για την Ελευθερία
και έπεσες μαχόμενος
ηρωικά κι ανδρεία!
Επάλαιψες πραγματικά
για την ξακουστή Πατρίδα
και νίκησες ατρόμητα
του Ντούτσε τα θηρία.*

Και θα σου είναι πάντοτε
η μνήμη αιωνία.

Η Πατρίδα τον τίμησε μεταθανάτια με το χρυσό Αριστείο Ανδρείας και τον προήγαγε επί ανδραγαθία σε λοχαγό. Ονομάζει δε το στρατόπεδο της Κόνιτσας σε στρατόπεδο Αλεξάνδρου Διάκου.

Στην πατρίδα του Χάλκη Δωδεκανήσου για τιμή κι ευγνωμοσύνη στήθηκε μεγαλοπρεπής ανδριάντας όπως και στη Ρόδο. Προτομές του στήθηκαν στον προφήτη Ηλία Φούρκας, στο Επταχώρι και Σαμαρίνα.

Στις 2-11-40 ημέρα Σάββατο η ώρα 5 το πρωί, κάναμε επίθεση στο ύψωμα Προφήτης Ηλίας Φούρκας και το καταλάβαμε.

Τις απογευματινές ώρες (ώρα 2) μια ιταλική διλοχία, ξεκίνησε απ' το Κάντσικο και κατευθύνονταν προς το Ταμπούρι του Καραγιώργη (υψ. 1878) μ.) του χωριού μας. Ο Δαβάκης με τον ανθυπολοχαγό Σπυρόπουλο, κατηφορίζει προς τα 'κει, 50 μ. βόρεια του υψώματος Προφήτης Ηλίας, σε δασωμένο μέρος, αλλά τραυματίζεται από έναν Ιταλό με διαμπερές τραύμα κάτω απ' το δεξί του στήθος και πέφτει κάτω. Τον πλησιάζουμε και μας λέει θαρρετά: "Παιδιά χτυπήστε τους λαγούς, εγώ θα ξαναγυρίσω γρήγορα για να τους πετάξουμε στη θάλασσα".

Εμείς δακρυσμένοι του ευχηθήκαμε γρήγορη ανάρωση και του υποσχεθήκαμε ότι γρήγορα θα τους πετάξουμε στη Ρώμη.

Μεταφέρθηκε αμέσως στο Μοναστήρι μας, που υπήρξε ο πρώτος σταθμός διακομιδής, από κει στο Επταχώρι-Πεντάλοφο-Μόρφη και Γιοφύρι Βουχωρίνας και απ' εκεί με αυτοκίνητο στην Κοζάνη και στο Θεραπευτήριο Ευαγγελισμός στην Αθήνα όπου και θεραπεύτηκε. Τον αντικατέστησε ο ταγματάρχης Καραβίας Ιωάννης.

Ο Δαβάκης πήρε προαγωγή επ' ανδραγαθία και χρυσό Αριστείο Ανδρείας. Επίσης η Πατρίδα για τιμή του έστησε ανδριάντα στην Αθήνα και την Καστοριά και προτομές του στον Προφήτη Ηλία Φούρκας και το Επταχώρι.

Δυστυχώς όμως το τέλος του Κ. Δαβάκη

υπήρξε τραγικό. Στις 21 Ιανουαρίου 1943 συλλαμβάνεται μαζί με άλλους 59 Έλληνες αξιωματικούς απ' τους Ιταλούς ως όμηροι, αλλά το πλοίο, που τους μετέφερε στην Ιταλία τορπιλλίστηκε από συμμαχικό ή εχθρικό υποβρύχιο στην Ανδριατική θάλασσα, κοντά στην Αυλώνα. Αργότερα τους θάψανε στο νησί Σάσων και το 1960 έγινε η ανακομιδή των λειψάνων τους απ' την Κυβέρνησή μας.

Παραθέτω απόσπασμα της τετρασέλιδης επιστολής του προς τους Φουρκιώτες στις 13.10.41: "... Με το αγαπητό χωριό σας φυσικά συνεδέθην ιδιαίτερος αφού το αίμα μου επότισε το έδαφός σας. Και η σκέψις μου και αι ευχαί μου είναι πάντα κοντά σας...".

Οι Ιταλοί πανικόβλητοι άφησαν σε θέσεις του χωριού μας άφθονο λογής-λογής υλικό: Μουλάρια, κουβέρτες, μπέρτες, πολεμοφόδια, φάρμακα, γυλιούς γεμάτους από βαρύτιμα ατομικά τους είδη και προίκες των κοριτσιών της Αετομηλίτσας, που την άνοιξη ήρθαν και τις παρέλαβαν απ' τους χωριανούς μας. Πίστευαν ότι πήγαιναν σε γάμο, δεν έλπιζαν ότι θα βρούν τέτοια αντίσταση.

Την ίδια μέρα τ' απόγευμα, λόχος ελληνικού Στρατού με υπολοχαγό τον Κλαδά μπαίνει στη Φούρκα απ' το ανατολικό μέρος. Οι κάτοικοι υποδέχτηκαν τον σωτήρα με ενθουσιασμό και ζητωκραυγές.

Ο στρατός μας συνέλαβε πολλούς αιχμαλώτους με τη συνεργασία και των κατοίκων, που τους προώθησαν στο Επταχώρι. Κι έτσι λευτερώθηκε η Φούρκα και η περιοχή της. Όσοι διέφυγαν τη σύλληψη κατευθύνθηκαν προς τη Σαμαρίνα. Το σπίτι του Στύλα το είχαν κάνει νοσοκομείο, βρήκαν μέσα πολλούς τραυματίες και τους περιποιήθηκαν. Ο στρατός μας είχε για νοσοκομείο το σπίτι του Σιάκα.

Άλλοι πάλι κρυμμένοι στους αχυρώνες: Στύλα και Μότση, έβγαιναν φοβισμένοι και παραδίνονταν με τα χέρια ψηλά λέγοντας με τρεμουλιαστή φωνή: Γκρέκο φρατέλο δηλ. Έλληνα αδελφέ, Μπέλα Γκρέτσια δηλ.

Όμορφη Ελλάδα και Βίβα Γκρέτσια δηλ. Ζήτω η Ελλάδα. Τα ίδια έλεγαν και οι αιχμάλωτοι, που συλλαμβάνονταν, από φόβο μήπως εκτελεστούν, σ' όλη τη διάρκεια του πολέμου.

3-11-40 ημέρα Κυριακή. Το πρωί καταλήφθηκε το Ταμπούρι Καραγιώργη απ' τον Ελληνικό Στρατό. Ο λοχαγός Αδρίμης στήνει τα πυροβόλα του εκεί.

5-11-40 ημέρα Τρίτη. Το πρωί σκοτώνεται από βόμβα ιταλικού αεροπλάνου η πρώτη Ελληνίδα γυναίκα, οικοκυρά 25 χρονη λεβεντοκόρη, Ασπασία Ι. Ζιώγα, Φουρκιώτισσα μπροστά στην πόρτα του σπιτιού της την ώρα που φορτώνονταν πυρομαχικά για το στρατό μας. Παράλληλα βομβαρδίζουν και την αχυρώνα του Ανδρέα Κ. Τέντα. Όταν δε ύστερα απ' τον ηρωικό θάνατο του Διάκου και μετά την πτώση του Αϊλιά μας συμπτυχήκαμε με το λόχο μας στη θέση Ρωμιός και έμαθα απ' τους χωριανούς μου στρατιώτες Ανδρέα Δ. Μουτσιούλη και Αθανάσιο Ι. Ντίτσια το θλιβερό αυτό γεγονός, έκλαψα πικρά και μέσα μου γιγαντώθηκε περισσότερο η μανία μου εναντίον των ύπουλων και άνανδρων Ιταλών. Επισκεφτήκαμε αμέσως την Τσιούκα και είδαμε τον ιερό τόπο της θυσίας του Διάκου και Ντάσκα και απέναντί τους, 5 Ιταλούς σε τυμπανιαία κατάσταση τους οποίους θάψαμε.

Πολλά πρόσφεραν με γενναιότητα οι κάτοικοι της Φούρκας, σ' αυτόν τον άνισο, σκληρό, δραματικό και πολυαίμακτο αγώνα. Πολέμησαν με μεγάλη μανία ενάντια στις φασιστικές ορδές του Μουσολίνι, ακόμα και οι γυναίκες μας εθελοντικά νύχτα μέρα με καρτερία και ενθουσιασμό κουβαλούσαν με τις πλάτες τους πολεμοφόδια και τρόφιμα στις απρόσιτες και χιονισμένες βουνοκορφές μας: Αϊ-Λιά και Ταμπούρι Καραγιώργη, όπου πολεμούσαν οι ηρωικοί στρατιώτες μας.

Περιποιήθηκαν και κουβαλούσαν επίσης με κίνδυνο της ζωής τους, τραυματίες και έθαψαν νεκρούς με δάκρυα και μοιρολόγια. **Γι αυτό δίκαια η ιστορία τις ονομάζει: "Ηρωίδες της Πίνδου"**. Τις παραπάνω υπηρε-

σίες πρόσφεραν και οι άντρες, άλλοι με τα ζώα τους και μερικοί χρησιμοποιήθηκαν σαν οδηγοί και σαν σύνδεσμοι του στρατού μας: Αυτοί είναι οι: Αλέξιος Μουτσιούλης οδηγός και σύνδεσμος του Δαβάκη και μετά οι: Δημήτριος και Θεόδωρος Φέλης, ο Γεώργιος Καραγιάννης (Σιέλης) κ.α.

Μετά την απελευθέρωση (12-2-1945). Σύμφωνα της Βάρκιζας), η Πατρίδα μας, αναγνωρίζοντας τις ανεκτίμητες υπηρεσίες, που πρόσφερε το χωριό μας κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο, του απένειμε τον Πολεμικό Σταυρό Α τάξεως με τιμητικό Δίπλωμα, διότι όπως αναφέρει το Διάταγμα (21-10-1945): "Πρώτον υπέστη την εισβολή των Ιταλών κατά το 1940, οι δε κάτοικοι αυτού επέδειξαν, αξιοθαύμαστον πατριωτικήν διαγωγήν, αντοχήν παράμιλλον και ηρωϊσμόν μέχρις αυτοθυσίας".

Ο Πολεμικός Σταυρός και το Δίπλωμα στολίζουν το γραφείο της Κοινότητας.

Διευκρινίσεις: 1) Τα παραπάνω ιστορικά ντοκουμέντα καταγράφω αναλυτικότερα και στο βιβλίο μου: "Η Φούρκα της Ηπείρου" 1987, που βραβεύτηκε απ' την Ακαδημία Αθηνών το Δεκέμβριο 1989.

2. Επειδή μερικοί αναγνώστες, πιθανόν να αναρωτιούνται και να λένε:

"Πως ο γράφων όλα αυτά τα ιστορικά γεγονότα, δάσκαλος στη στρατιωτική του θητεία είχε το βαθμό του δεκανέα και όχι του αξιωματικού;"

Απαντώ: Ήμουνα προστάτης οικογενείας. "Ως προσβύτερος υιός χήρας γυναικός" και υπηρέτησα ως κληρωτός το 1933, μόνον 4 μήνες κι έτσι δεν φοίτησα στη Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών. Αλλά και μελλοντικά, διακαής μου πόθος ήταν να γίνω αξιωματικός, γι αυτό και ως επιστρατευμένος υπέβαλα αίτηση στις 3/1/1941 προς τον Διοικητή Τάγματος Κονίτσης: "Περί εισαγωγής μου εις την Σχολήν Εφέδρων Αξιωματικών", αλλά δυστυχώς επιστράφηκε, λόγω εκπροθέσμου υποβολής των δικαιολογητικών μου.

Λάμπρος Βλάχος

Στις 28/10 κηδεύτηκε στην Ηλιόρραχη ο Λάμπρος Βλάχος που πέθανε την προηγούμενη στο Νοσοκομείο Ιωαννίνων από εγκεφαλικό επεισόδιο.

Συγγενείς και φίλοι αποχαιρετήσαμε συγκινημένοι το δάσκαλο, τον αγωνιστή, τον πατριώτη που έφυγε ήσυχα ήσυχα από τούτη τη ζωή πικραμένος γιατί πάλεψε δεκαετίες ολόκληρες κι αυτός μαζί με τόσους άλλους για μια δίκαιη κι ανθρωπινή κοινωνία.

Ως τα τελευταία του έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για την περιοχή μας και ήταν πάντα ενήμερος για ό,τι συνέβαινε στον τόπο.

Διετέλεσε διευθυντής του περιοδικού "ΚΟΝΙΤΣΑ" κατά την έκδοσή του στην Αθήνα πριν το 1985. Η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού λυπάται βαθιά για το χαμό του Λ.Β. και εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

Επειδή λόγω του απροόπτου θανάτου και της εθνικής γιορτής δεν μπορέσαμε να τιμήσουμε, τον αποβιώσαντα όπως του 'πρεπε θα δημοσιεύσουμε στο σημερινό τεύχος όλο το βιογραφικό του, όπως το άφησε γραμμένο ο ίδιος και θα αναφερθούμε και στη δράση του μαζί με τους συμπατριώτες μας Τάκη Καφετζή και Χαρίση Καράκογλου για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων στην περιοχή μας.

Ο μπάρμπα Λάμπρος, όπως τον αποκαλούσαμε εμείς οι νεότεροι, πίστευε ότι η περιοχή μας κρύβει πολλά μυστικά από τη ζωή των ανθρώπων που κατοίκησαν εδώ και χιλιάδες χρόνια στα βουνά και στους κάμπους μας, γιατί όχι μόνο ενθάρρυνε

τους προαναφερόμενους ερασιτέχνες "αρχαιολόγους" αλλά και τους βοήθησε ποικιλοτρόπως στην προσπάθειά τους να βγάλουν από την αφάνεια αρκετά τεκμήρια για τη ζωή και τις ασχολίες των προγόνων μας στο απώτερο παρελθόν.

Χάρη της ιστορίας δημοσιεύουμε πιο κάτω μερικά στοιχεία από τη δράση του Λ.Βλάχου και των Καφετζή και Καράκογλου εκτιμώντας την προσπάθειά τους ως πατριωτική πράξη μεγάλης σημασίας γιατί με το μεράκι τους και χωρίς ιδιοτέλεια παρακίνησαν και τις βραδυκίνητες Υπηρεσίες σε μια συστηματική έρευνα.

Η αρχαιολογική σκαπάνη άρχισε να δουλεύει και από ό,τι ανακάλυψε μέχρι τώρα -όπως ανέφερε και η αρχαιολόγος κ. Ντούζουγλη σε εισήγησή της στο Συμπόσιο (1995) - φαίνεται πως οι ανασκαφές στο μέλλον θα μας παρουσιάσουν μεγάλες εκπλήξεις.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Χαραλάμπου - Λάμπρου Βλάχου,
αντιστασιακού δασκάλου.

Γεννήθηκα το 19014 στο Πεκλάρι (σημερινή Πηγή) της επαρχίας Κόνιτσας. Πατέρα δε γνώρισα, γιατί πέθανε όταν εγώ ήμουν ακόμα εννιά μηνών. Μεγάλωσα σε συνθήκες αφάνταστης φτώχειας και στέρησης, αφού μας έλειπε ακόμα και η μπομπότα, το ψωμί που τρώγαμε κια ήσαν η μοναδική τροφή. Τελείωσα την Τετάρτη δημοτικού στο χωριό και ήμουν καλός μαθητής, γιατί με "διάβαζε" η μάνα μου, που είχε τελειώσει τη δεύτερη τάξη του δημοτικού και θεωρούνταν γραμματιζούμενη του χωριού. Γυρνώντας το βράδυ από το μεροκάματο, όταν το έβρισκε αυτό, έφερνε από το αφεντικό, το δείπνο της, ψωμί και λίγο φαγητό, μου έβαζε να φάω και όταν χόρταινα, έτρωγε το υπόλοιπο εκείνη. Έπειτα έριχνε στη φωτιά ξερά κλαριά να

βγεί φλόγα και πλησιάζοντας με το βιβλίο στη φλόγα με "διάβαζε", γιατί άλλο φως δεν είχαμε. Όταν το Καλοκαίρι του 1924 τελείωσα την Τετάρτη Δημοτικού, ήμουν πια 10 χρονών και σταμάτησα το σχολείο. Έπρεπε να βρω την τροφή μου. Πότε δούλεψα σε ταβέρνες της Κόνιτσας, κάνοντας θελήματα σαν υπαλληλάκος και πότε βοσκούσα κατσίκια χωριανών και αυτά μόνο για το ψωμάκι.

Το 1926 ιδρύθηκε στην Κόνιτσα εθνικό Οικοτροφείο, Ίδρυμα του Υπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, με σκοπό να περισυλλέξει ορφανά παιδιά. Με προσλάβανε εκεί με ενέργειες της μάνας μου, μας χορηγούσαν τροφή, ένδυση και στέγη και μας στέλνανε στο σχολείο. Έτσι, ύστερα από ενάμιση χρόνο ξανάγινα μαθητής στο ελληνικό σχολείο τώρα ή σχολαρχείο όπως λέγονταν. Το 1928 πήρα απολυτήριο από την Γ' τάξη του σχολαρχείου και έδωσα με επιτυχία εξετάσεις στο Πεντατάξιο Διδασκαλείο Ιωαννίνων. Οικότροφος, και πάλι στο Εθνικό Οικοτροφείο Ιωαννίνων, πήρα το 1933 το πτυχίο του Δασκάλου. Διορίστηκα δάσκαλος το 1937 στην Εξοχή Κόνιτσας. Στο μεταξύ το 1935 κλήθηκα για τη στρατιωτική μου θητεία και φοίτησα στη Σχολή εφέδρων αξιωματικών Πυροβολικού της Χαλκίδας. Στον Πόλεμο 1940-41 ήμουν αξιωματικός της 8ης Μεραρχίας Ηπείρου στο Αλβανικό μέτωπο. Με την κατάρευση του μετώπου επιστρέφω στην υπαλληλική μου θέση και υπηρετώ με απόσπαση στο δημοτικό σχολείο Ηλιόρραχης Κόνιτσας, γιατί η Ηλιόρραχη ήταν το χωριό της γυναίκας μου και εκεί ήμουν εγκαταστημένος με την οικογένειά μου. Κρατώ ανοιχτό το Σχολείο της Ηλιόρραχης μέχρι το Καλοκαίρι του 1943, οποτε φεύγω για το αντάρτικο.

Προηγούμενα και από τις αρχές του 1942 είχαν φτάσει και σε μας τα μηνύματα του ΕΑΜ και εντάχτηκα από τους πρώτους σ' αυτό. Από το Διδασκαλείο Ιωαννίνων είχα αναμιχτεί σε προοδευτικές οργανώσεις και εμπνεόμουν από αριστερές ιδέες, έτσι

που το ΕΑΜ με βρήκε πανέτοιμο, όταν μάλιστα τώρα έμπαινε ζήτημα αγώνα εναντίον του κατακτητή. Εδώ πρέπει να αναφέρω ότι τους τελευταίους μήνες πριν πάρω το πτυχίο μου με είχαν αποβάλει από το οικοτροφείο γιατί είχα παρακολουθήσει (1933) προεκλογική συγκέντρωση στα Γιάννινα του Κ.Κ.Ε. με ομιλητή τον υποψήφιο βουλευτή Μιχάλη Τσάντη. Με την αποβολή αυτή και αφού στερήθηκα τροφή και στέγη, έζησα μέχρι να πάρω το πτυχίο μου με την υποστήριξη των αριστερών συμμαθητών μου.

Η τάξη μου το 1933 ήταν τάξη προοδευτικών σπουδαστών. Αναφέρω ορισμένα νόματα: Ο Παναγιώτης Παπαδόπουλος εξόριστος, εκτελέστηκε στο Κούρνοβο, ο Χρήστος Παπαβασιλείου επίσης εξόριστος της Μεταξικής δικτατορίας, πέθανε φυματικός στη "Σωτηρία". Ο Λευτέρης Τάλιος συμμαθητής μου επίσης, σκοτώθηκε σε μάχη με τους Γερμανούς σαν καπετάνιος Τάγματος των Αλβανών Παρτιζάνων. Ο Δήμος Πάνος σκοτώθηκε στο Δημοκρατικό στρατό. Ο Τάκης Αδάμος αξ/κός του δημοκρατικού στρατού έζησε χρόνια στην προσφυγία. Η Ελένη Αναγνωστοπούλου χρόνια στην εξορία και άλλοι από τους συμμαθητές μου στη Μακρόνησο και στις εξορίες.

Με την ένταξή μου στο ΕΑΜ συγκροτώ πυρήνες της οργάνωσης στα γύρω χωριά, συγκεντρώνουμε όπλα, αναλύω το βιβλίο του Γληνού "τι είναι και τι θέλει το ΕΑΜ" και γενικά προετοιμάζουμε το λαό για αγώνα. Συγκροτούμε την πρώτη επαρχιακή επιτροπή του ΕΑΜ στην οποία είμαι μέλος και υπεύθυνος του εφεδρικού ΕΛΑΣ.

Τον Απρίλη του 1943 οι Ιταλοί εγκαταλείπουν την Κόνιτσα παίρνοντας ομήρους οργανωμένους συναγωνιστές μας.

Συγκεντρώνουμε τις ένοπλες μαχητικές ομάδες μας για να τους χτυπήσουμε στο δρόμο Κόνιτσα - Μπουραζάνι.

Δεν τους προλαβαίνουμε. Τους έστησαν ενέδρα άλλες δικές μας ομάδες στη θέση "Δέμα" δυστυχώς ανεπιτυχώς και με θύ-

ματα δικά μας. Εμείς γυρίζουμε ένοπλοι στην πόλη της Κόνιτσας, κάνουμε δοξολογία στη Μητρόπολη και εκφωνώ τον Πατριγυρικό.

Τον Ιούνιο του 1943 οι Αλβανοί παρτιζάνοι πολιορκούν τους Ιταλούς στην Πρεμετή και μας καλούν να τους προστατέψουμε από τυχόν ενίσχυση των πολιορκουμένων Ιταλών από Ιταλικές δυνάμεις των Ιωαννίνων. Κατεβάζουμε εφεδρικές μαχητικές ομάδες και πιάνουμε τις θέσεις "Μπουραζάνι" και "Μέρτζανη". Ήμουν διοικητής των τμημάτων αυτών μαζί με το συναγ. Χαρίλαο Χατζή. Οι Αλβανοί μου έδωσαν και μια ομάδα δική τους με οπλοπολυβόλο που δεν είχαμε. Δεν ήρθαν τμήματα Ιταλών από Γιάννινα, γιατί τότε οι Ιταλοί βρίσκονταν υπό διάλυση. Με τους Αλβανούς παρτιζάνους είχαμε συναντηθεί τον προηγούμενο μήνα και επάνω στη γέφυρα της Μέρτζανης βάλαμε αδελφωμένες την Ελληνική και Αλβανική σημαία, στο μέσο της γέφυρας που ήταν το σύνορο των δύο κρατών, για να δείξουμε την κοινότητα του αντιφασιστικού αγώνα και τη μη ύπαρξη εδαφικών διεκδικήσεων.

Τον Ιούλιο του 1943 η Ιταλοί καταρρέουν και από τη Μακεδονία μέσω Κορυτσάς κατεβαίνουν Γερμανικές δυνάμεις για να καλύψουν το κενό. Στην Ερσέκα - Λεσκοβίκι ακούγονται τα πυκνά πυρά των Αλβανών παρτιζάνων που χτυπούν τις Γερμανικές φάλαγγες. Εμείς δεν έχουμε δυνάμεις να αντιμετωπίσουμε τους Γερμανούς. Μόνο με δική μου επίβλεψη γκρεμίζουμε τη γέφυρα της Μέρτζανης για να καθυστερήσουμε την προέλασή τους. Η γέφυρα αυτή που στη Μέρτζανη ενώνει Ελλάδα - Αλβανία, βρίσκεται έτσι γκρεμισμένη και σήμερα.

Με την εγκατάσταση των Γερμανών στην Κόνιτσα αρχίζουμε τη στρατολογία για το ΕΛΑΣ και στέλνουμε τους νέους Ελασίτες στο Ζαγόρι, όπου ήταν η έδρα του 85ου Συντάγματος και της 6ης ταξιαρχίας του ΕΛΑΣ.

Αφού εργάστηκα για τη στρατολογία, το

Φθινόπωρο του 1943 κατατάχτηκα και ο ίδιος στον ΕΛΑΣ και σαν αξιωματικός ανέλαβα πρώτα διοικητής συγκροτήματος και έπειτα διοικητής Λόχου.

Το Δεκέμβρη του 1943 βρίσκομαι με το τάγμα Κόνιτσας στο Κράψι Τζουμέρκων. Εκεί δεχόμαστε γενική επίθεση των δυνάμεων του ΕΔΕΣ και ολόκληρη η 8η Μεραρχία του ΕΛΑΣ αναγκάζεται να υποχωρήσει από τον Αραχθο και να φτάσει στο Αχελώο, στα σύνορα Ηπείρου - Θεσσαλίας.

Με ενίσχυση της 1ης και 9ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ διενεργείται αντεπίθεση παίρνω μέρος σε μάχη στο Βουλγαρέλι, ο ΕΔΕΣ, εκτοπίζεται από το νομό Άρτας και φτάνει πάλι στον Αραχθο. Και ενώ κυνηγάμε τους Εδεσίτες, τμήμα Γερμανικό 500 περίπου ανδρών, έρχεται από το Μέτσοβο και παρεμβαίνει μεταξύ των δυνάμεων ΕΛΑΣ-ΕΔΕΣ. Στο χωριό Καταρράχτη ο ΕΛΑΣ δίνει τότε μάχη με τους Γερμανούς. Εκεί εγώ με το Λόχο, κατείχα το δεξιό της παράταξης. Τον Απρίλη του 1944 τοποθετούμαι καπετάνιος του 85 Συν/τος Σεπτέμβριο 1944 δυνάμεις μας του 85 Συν/τος εξοντώνουν Γερμανικό φυλάκιο στο Χάνι "Καλλιθέα" πάνω στο δρόμο Ιωαννίνων - Κόνιτσας και μεταξύ των λαφύρων παίρνουμε δυο βαριού Ιταλικούς όλμους, πολυβόλα, οπλοπολυβόλα και ατομικούς όλμους. Τότε με το υλικό αυτό συγκροτείται ο Λόχος μηχανημάτων του Συντάγματος, στον οποίο τοποθετούμαι συνδιοικητής. Στις 16 Οκτώβρη 1944 οι Γερμανοί υποχωρούν από την Κόνιτσα και τότε ανεβάζω τους όλμους στο ύψωμα του Αϊ-Λιά, πάνω από την Κόνιτσα και ρίχνω βολές στην Αναγνωστοπούλειο Σχολή, όπου είχαν συγκεντρώσει τη φάλαγγα των αυτοκινήτων τους για αναχώρηση. Τους ακολουθούν με βολές, λίγες βέβαια για οικονομία βλημάτων, σε απόσταση 3-4 χιλιομέτρων από την Κόνιτσα. Μπαίνουμε στην ελεύθερη πια Κόνιτσα, παρέλαση κ.τλ.

Με τους όλμους αυτούς στα Δεκεμβριανά που συγκρουστήκαμε με τους Εδεσίτες

και τους διώξαμε από την Ήπειρο, έβαλα εναντίον τους στο Γραμμένο Ιωαννίνων.

Το Γενάρη του 1945 το 85 Συν/γμα στέλνει αντιπρόσωπό του μέσα στα Γιάννινα, όπου γινόταν στρατολογία για ενίσχυση του ΕΛΑΣ και πιθανή κίνησή μας προς την Αθήνα όπου συνεχίζονταν οι συγκρούσεις με τους εγγλέζους. Στις αρχές Φλεβάρη 1945 η 6η Ταξιαρχία στην οποία υπαγόμενοι, με στέλνει μαζί με άλλους αξιωματικούς και με εντολή της 8ης Μεραρχίας στην 7η Ταξιαρχία, που τότε συγκροτήθηκε, για να περιλάβει το 24ο και 3/40 Συντάγματα και είχε ανάγκη από στρατιωτικά στελέχη. Πηγαίνω στην έδρα της στη Φιλιπιάδα, παρουσιάζομαι στη διοίκησή της στρατιωτικός αντισυνταγματάρχης Κούκουρας και καπετάνιος υπολοχαγός Παλιούρας που και οι δυό σκοτώθηκαν στον εμφύλιο και με τοποθετούν στο 24ο Συν/γμα. Εκεί βρίσκω διοικητή το γνωστό μου από τα Τζουμέρκα Αραχναίο και καπετάνιο το Μιχάλη Ντούσια. Με τοποθετούν στο επιτελείο, αξ/κό πληροφοριών, μου παραδίνουν δυο μεγάλα κιβώτια γεμάτα χαρτιά, αλλά σε λίγο φτάνει η συμφωνία της Βάρκιζας τα ξαναπαραδίνω όπως τα πήρα, παίρνω το απολυτήριο και φεύγω. Φτάνω στα Γιάννινα, όπου την ίδια μέρα είχε παραδώσει ο ΕΛΑΣ τα όπλα και την μεθεπομένη γυρίζω άοπλος πολίτης στο χωριό μου.

Και τώρα αρίζουν οι περιπέτειες στο μεταβαρκιζιανό κράτος.

Πηγαίνω δάσκαλος στην οργανική μου θέση στην Εξοχή. Όταν φτάνει εκεί τον Απρίλη η εθνοφυλακή, μας συλλαμβάνει όλους τους νέους Ελασίτες, επονίτες και μας κλείνει στο γραφείο της Κοινότητας, χρησιμοποιώντας το σαν κρατητήριο. Καταλαμβάνει το Σχολείο και αρχίζει εκεί ξυλοδαρμούς και βασανιστήρια. Κατορθώνω βγαίνω έξω και διαμαρτύρομαι στον επικεφαλής αξ/κό για τους βαρβαρισμούς αυτούς και σα δάσκαλος γιατί μεταβάλλει τον Ιερό χώρο του Σχολείου σε χώρο βασανιστηρίων.

Φαίνεται κλονίστηκε και σταμάτησε. Μας οδηγούν όλους στην Κόνιτσα και μας κλείνουν στην Αναγνωστοπούλειο Σχολή, όπου το ρόλο των φυλάκων μας αναλαμβάνουν οι εγγλέζοι. Μας αφήνουν ελεύθερους σε μια βδομάδα.

Το Σεπτέμβρη 1945 με συλλαμβάνουν και με οδηγούν στις φυλακές Ιωαννίνων όπου με προφυλακίζουν ως ένοχο φόνο. Το Νοέμβρη αποφυλακίζομαι προσωρινά, γιατί δεν υπήρχαν στοιχεία ενοχής.

Το Σεπτέμβρη 1946 με μεταθέτουν δυσμενώς στην Άρδοση Ιωαννίνων. Δεν πηγαίνω.

Στις 16 Σεπτέμβρη 1946 με συλλαμβάνουν σε κεντρικό καφανείο της Κόνιτσας, με οδηγούν στην εθνοφυλακή στο κτίριο της Αναγνωστοπουλείου Σχολής, όπου στα υπόγειά της με βασανίζουν φρικτά και επιχειρούν να με δολοφονήσουν. Κατορθώνω και ειδοποιώ έντιμους δεξιούς παράγοντες της Κόνιτσας, οι οποίοι απευθύνονται στον έπαρχο, που έρχεται και μας αποσπά από την εθνοφυλακή και μας παραδίνει στην αστυνομία. Οδηγούμαστε στις στρατιωτικές φυλακές "Φίξ" στα Γιάννινα, αλλά σε λίγες μέρες ξαναβγάζουν την υπόθεση του "φόνου" και με οδηγούν στις πολιτικές φυλακές του "Αγίου Κοσμά". Τώρα η κατηγορία ήταν ότι ήμουν ηθικός αυτουργός φόνου (μετά τη Βάρκιζα εννοείται γιατί η ηθική αυτουργία προ της Βάρκιζας είχε αμνηστευθεί). Εκεί πήρα και απόφαση εκτοπίσεως, η οποία βέβαια δεν εκτελέστηκε αφού ήμουν προφυλακισμένος. Και ύστερα από ένα χρόνο, καταδικασμένος όντας, πήρα νέα απόφαση ανανέωσης της εκτόπισης. Και σε συνέχεια ύστερα από δυο χρόνια πήρα κλήτευση να δικαστώ, γιατί στις εκλογές Μαρτίου 1946, που η αριστερά έκανε αποχή, "εμπόδισα διαβιαίων μέσων περι τους 50 ψηφοφόρους να προσέλθουν στις κάλπες". Και το 1948 ισοβίτης στη Γιούρα πήρα κλήτευση από το στρατοδικείο Ιωαννίνων, να δικαστώ γιατί "κληθείς ως εφ' αξ/κός να καταταγείς εις το στράτευμα δεν προσήλθες"

κωμικοτραγικά πράγματα.

Οδηγούμαι να δικαστώ στο Κακουροδικείο Άρτας. “Είναι αδύνατον ελληνικόν δικαστήριο να σε δικάσει γι’ αυτήν την υπόθεση”, φώναζε ο ονομαστός δικηγόρος Ιωαννίνων Δημ. Μέρτζος. Πήγαινε με τη λογική των ομαλών περιόδων. Τώρα με 10 ψευδομάρτυρες κατηγορίας, κανένα μάρτυρα υπεράσπισης, λόγω αφόρητης τρομοκρατίας με δίκασαν ισόβια. Θα με δικάζαν σε θάνατο με πιθανότατη την εκτέλεση, αν ήταν βέβαιοι ότι υπήρξε θύμα και άσχετα με τη δική μου ενοχή ή μη ενοχή. Αλλά τους συγκράτησε η αμφιβολία μήπως το φερόμενο ως θύμα εμφανισθεί εν ζωή.

Και τώρα αρχίζει ο γύρος των φυλακών. Γιάννινα, Άρτα, Κεφαλονιά, Γιούρα, Κέρκυρα, πάλι Γιούρα, Ζάκυνθος, πάλι Κέρκυρα, Καλάμι, Κρήτης, Αλικαρνασσός Κρήτης, πάλι Γιούρα, Αίγινα, Φυλακές Αβέρωφ Αθήνας, πάλι Αίγινα και απόλυση το 1964 ύστερα από 18 χρόνια.

Στις φυλακές άγρια τρομοκρατία, πείνα, βασανιστήρια και εκτελέσεις στην περίοδο του εμφυλίου και αρκετά χρόνια μετά. Αργότερα με την πίεση και των έξω, της ελληνικής και διεθνούς κοινής γνώμης, η ζωή μας παρουσιάζει κάποια μικρή βελτίωση.

Όταν η κατάσταση ξέφυγε από το αφόρητο κλίμα και μπορούσαμε κάπως να κινούμαστε, ασχοληθήκαμε με μαθήματα και διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Εγώ δίδασκα εγκυκλοπαιδικά και άλλα μαθήματα πολιτικού περιεχομένου, παράνομα βέβαια τα δεύτερα και έπαιζα ρόλους σε θεατρικά έργα που ανεβάσαμε. Απάγγελνα ποιήματα σε πολιτιστικές εκδηλώσεις και έγγραφα για την κατάσταση στις φυλακές, που στέλνονταν κρυφά έξω και μου είπαν ότι υπάρχουν δημοσιευμένα γραπτά μου στην “Αυγή” των ετών 1962, 1963.

Όταν αποφυλακίστηκα έμεινα στην Αθή-

να. Δε μου επέτρεπαν εξάλλου ναρθώ στην παραμεθόριο περιοχή του χωριού μου.

Στην Αθήνα συγκέντρωσα και την οικογένειά μου: Γυναίκα, πεθερά, τη μεγάλη κόρη που είχε παντρευτεί όντας ργώ στη φυλακή με τον άντρα της τη μικρή μου κόρη, που ήταν ακόμα μαθήτρια και σήμερα είναι οδοντίατρος και καθώς είχε γεννηθεί όταν εγώ ήμουν φυλακή, την πρωτογνώρισα και γνώρισε και αυτή τον πατέρα της, όταν 14 χρονών ήρθε και με επισκέφτηκε στις φυλακές Αίγινας.

Στην Αθήνα μην έχοντας άλλη δουλειά ασχολήθηκα με ιδιαίτερα μαθήματα, που τα έκανα στα σπίτια των παιδιών. Ξέφευγα έτσι και από τα βλέμματα της αστυνομίας. Μελέτησα σκληρά μαθηματικά και άλλα και έκανα μαθήματα κυρίως σε παιδιά Γυμνασίου, όπου είχα μεγαλύτερη πελατεία. Από το 1964 μέχρι το 1986, 22 ολόκληρα χρόνια έκανα ιδιαίτερα για να επιβιώσω και να βοηθήσω την οικογένειά μου. Έχω σήμερα πέντε εγγόνια. Τα δύο είναι άντρες.

Στην πενταετία 1980-1985 έβγαζα στην Αθήνα το Περιοδικό “ΚΟΝΙΤΣΑ” μηνιαίο όργανο για την προβολή της επαρχίας Κόνιτσας, όπου δημοσίευα δικά μου άρθρα, χρονογραφήματα κ.λπ και διάφορες εργασίες. Από το 1985 το μετέφερα στην Κόνιτσα, όπου εκδίδεται με ευθύνη άλλων και είμαι τώρα συνεργάτης τους.

Με νόμο του 1985 για συνταξιοδοτική αποκατάσταση των απολυθέντων για πολιτικούς λόγους δημοσίων υπαλλήλων είμαι από το 1986 συνταξιούχος του δημοσίου. Ζω το Καλοκαίρι στην Ηλιόρραχη Κόνιτσας Τ.Κ. 44100 Τηλ. (0655) 22704 και το Χειμώνα στην Αθήνα: Αγίου Μελετίου 177 Σεπόλια Τ.Κ. 104 45 Τηλ. 8326319.

Ηλιόρραχη 28 Οκτώβρη 1991

Προς την Εφορία κλασικών Αρχαιοτήτων

9 Μαΐου 1992

Από Κόνιτσα, γειά σας

Αφού η αρχαιολογική σκαπάνη δεν εμφανίστηκε στα μέρη μας, εμείς ακολουθώντας τις μπουλντόζες, που διανοίγουν το έδαφος για γεωργικούς σκοπούς, συλλέξαμε ό,τι έπεσε στην αντίληψή μας και νομίζουμε ότι έχουν κάποια φωνή από το παρελθόν και την ιστορία του τόπου μας.

Ο Τάκης Καφετζής από την Κόνιτσα και ο Χαρίσης Καράκογλου επίσης από Κόνιτσα, τηλ. 22127 και ο υπογραφόμενος, κρατούμε μερικά τεμάχια, τα οποία νομίζουμε ότι έχουν αρχαιολογική σημασία, για να τα διασώσουμε από εξαφάνιση και να τα θέσουμε υπόψη σας για επιστημονική μελέτη και αξιολόγηση· αυτά είναι:

- 1) Τεμάχια μαρμάρων τα οποία φέρουν εμφανή την εργασία της σμίλης του καλλιτέχνη.
- 2) Ψηφιδωτά.
- 3) Τεμάχια αγάλματος ίσως ορειχάλκινου, μάλλον ρωμαϊκή ή ελληνιστικής εποχής.
- 4) Αρχαία νομίσματα της εποχής του Πύρρου και των Μακεδόνων Βασιλέων.

Σας παρακαλούμε να έρθετε στην Κόνιτσα

α) για να μελετήσετε επιτόπου τα ευρήματα αυτά και

β) εφόσον και σεις θεωρήσετε ότι είναι σημαντικά να προχωρήσετε σε επιστημονική ανασκαφική έρευνα, για την αποκάλυψη του αρχαιολογικού πλούτου της περιοχής μας.

Με κάθε τιμή

Λάμπρος Βλάχος, Συν/χος Δάσκαλος

ΑΡΧΑΙΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

και αρχαιολογικά ευρήματα
στην κοιλάδα της Κόνιτσας

1. Πάνω από την πόλη της Κόνιτσας και σε μικρή απόσταση απ' αυτή βρίσκεται το κάστρο της, σε λόφο Ν. ΝΑ. της πόλης. Υπάρ-

χουν τα γκρεμισμένα τείχη του, περιφέρειας περίπου 200 μέτρων. Ο λόφος, απόληξη του βουνού της Τύμφης, καταλήγει στον ποταμό Αώο και εκεί στους βράχους, επάνω από τις όχθες του, υπάρχουν δυο σπήλαια που τα στόμιά τους είναι προφυλαγμένα με τοιχοποιία. Τα σπήλαια αυτά ο κόσμος τα λέει "ασκηταριά", αλλά γενική αντίληψη είναι ότι πρόκειται για εξόδους υπόγειας σήραγγας που συνέδεε το κάστρο με το ποτάμι, για ύδρευση, διαφυγή κ.λ.π. Τα σπήλαια αυτά δεν ερευνήθηκαν αποτελεσματικά, ούτε στο κάστρο έγιναν αρχαιολογικές έρευνες. Το κάστρο άλλοι το λένε "Ιουστινιάνειο", άλλοι "Ενετικό" και η παράδοση θέλει το κάστρο να αμύνεται στην επίθεση των Τούρκων το έτος 1431 και να πέφτει στα χέρια τους με δόλο έξω από τα τείχη του κάστρου και σε απόσταση 70-100 μέτρων υπάρχουν άλλα τείχη ("Πελασγικά" τα λέει ο Πουκεβίλ). Εκεί και στην πλαγιά που καταλήγει στα πρώτα σπίτια της Κάτω Κόνιτσας βρέθηκαν πιθάρια με καμένα οστά, θραύσματα πήλινων αγγείων, διάφορα κτερίσματα και νομίσματα της εποχής του Πύρρου, Μακεδόνων βασιλέων και ρωμαϊκά, τα οποία επιδείχτηκαν στην Εφορία Κλασικών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων.

2. Μέσα στην πόλη σε σπίτι της Κάτω Κόνιτσας, βρέθηκε το 1968 σε εκσκαφή για οικοδομικές εργασίες, μαρμάρινο άγαλμα, σύμπλεγμα της Αρτέμιδας με χοίρους, που όπως γράφτηκε τότε στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" (έχουμε φωτοαντίγραφο της δημοσίευσης) παραδόθηκε στο Αστυνομικό Τμήμα Κόνιτσας και με μέριμνά του στην Αρχαιολογική Υπηρεσία. Σε ερώτησή μας, πήραμε την απάντηση ότι τέτοιο άγαλμα δεν υπάρχει στο Μουσείο Ιωαννίνων. Παρακαλέσαμε την Αρχαιολογική Υπηρεσία να ερευνήσει το θέμα και μέχρι τώρα δεν υπάρχει καμία απάντηση.

3. Στη θέση "Παλιογορίτσα" 3 χιλιόμετρα δυτικά της Κόνιτσας βρίσκονται σε λόφο

δυο τάφοι λαξευτοί σε φυσικό βράχο, δίπλα ο ένας στον άλλο, με υποδοχές για σκέπατρα που δεν υπάρχουν. Οι τάφοι αυτοί, για τους οποίους γράφουν και ο Χάμοντ και άλλοι αρχαιολόγοι, εμφανώς αρχαίοι, δεν ξέρουμε ποιας εποχής είναι. Κοντά στους τά-

φους υπάρχουν ερείπια, πιθανώς, αρχαίου ναού. Γενικά η περιοχή στην "Παλαιογορίτσα" είναι μεγάλου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, αποκαλύφθηκαν ψηφιδωτά τα οποία είδαν οι αρμόδιοι της αρχαιολογικής υπηρεσίας Ιωαννίνων και βρέθηκε επίσης ορειχάλκινο άγαλμα χωρίς κεφάλι και από τα άκρα έχει μόνο το ένα πόδι γυμνό. Είναι βέβαιο ότι τα άλλα μέλη που λείπουν βρίσκονται ακόμα τη γη. Το άγαλμα αυτό το οποίο παραδώσαμε στην Εφορεία Κλασικών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, εκτιμούμε ότι είναι της εποχής του Πύρρου ή των Ρωμαϊκών χρόνων.

4. Στην περιοχή Αγίας Τριάδας και στη θέση "Μπίχλες" 7-8 χλμ. δυτικά της Κόνιτσας, βρέθηκαν σκόρπια τεμάχια λευκού μαρμάρου και με τις γεωργικές εργασίες α-

ναφαινούνται και άλλα. Μερικά είναι μεγάλα αγκωνάρια και φέρουν εμφανή ίχνη της γλυφίδας του τεχνίτη. Πρόκειται πιθανόν για σκόρπια ερείπια αρχαίου ναού. Δείγματα παραδόθηκαν στην Αρχαιολογική υπηρεσία.

5. Στο "Λιτοβούνι" λόφο 10 χλμ. Δυτικά της Κόνιτσας, η περιοχή είναι κατάσπαρτη από θραύσματα πήλινων αγγείων και από εργαλεία πυριτόλιθου. Στην ίδια περιοχή και κοντά στην εκκλησία της Παναγίας του χωριού Αετόπετρα, με τις εργασίες αναδάσμου και εκχερσώσεων αποκαλύφθηκαν 3 μεγάλα πιθάρια, που κρίνοντας από τα στόμιά τους, διαμέτρου 30-40 εκατοστών, πρέπει να είναι διαμέτρου 3 μέτρων και ύψους 1,5 μέτρου περίπου. Τα πιθάρια αυτά που έχουν εσωτερική επάλειψη (πίσσας) και εί-

ναι μέσα στο χώμα, δεν ξέρουμε τι περιείχαν. Στο ίδιο μέρος άλλα 5-6 τέτοια πιθάρια καταστράφηκαν από τα γεωργικά μηχανήματα εκσκαφής και διάνοιξης των αγρών. Δεν αποκλείεται όμως να υπάρχουν και άλλα πιθάρια εκεί κάτω από τα χώματα και βέβαιο τα πιθάρια αυτά, που για στήριξη ήταν κατά ένα μέρος μέσα στο χώμα, πρέπει να ήταν μέσα σε σπίτια κάποιους αρχαίου οικισμού. Η περιοχή αυτή είναι κοντά στη δεξιά όχθη του Αώου, αλλά και στην απέναντι περιοχή της αριστερής όχθης τους ποταμού στην περιοχή Μπουραζανίου, βρέθηκαν τέτοια πιθάρια. Οι εργασίες αναδάσμου των αγρών που έγιναν τα τελευταία

χρόνια στον κάμπο της Κόνιτσας, Κλειδωνιάς, Μελισσόπετρας, κ.λπ. αποκάλυψαν πολλά αντικείμενα αρχαιολογικής σημασίας, τα οποία είτε καταστράφηκαν, είτε βρίσκονται σε χέρια ιδιωτών που έχουν άγνοια της αξίας τους ή και ορισμένων που αποβλέπουν σε επικερδή εκποίηση (αρχαιοκαπηλεία). Χρέος μας είναι να περισώσουμε ό,τι μπορεί να βρεθεί και να περισωθεί.

Η σύντομη αυτή έκθεση δεν εξαντλεί το θέμα του αρχαιολογικού πλούτου της περιοχής μας. Συντάχτηκε με βάση τα μέχρι στιγμής δεδομένα με σκοπό να υποβληθεί σε κάθε αρμόδιο και κάθε κατεύθυνση, για να υποκινησει το ενδιαφέρον για την έρευνα, την αποκάλυψη και τη διάσωση των αρχαιολογικών μνημείων του τόπου μας.

Η περιοχή μας ενώ έχει εγκαταληφθεί αναπτυσσιακά και περιέρχεται σε ερήμωση, δεν έχει γίνει αντικείμενο ούτε της ιστορικής έρευνας. Απαξίωσαν οι ιστορικοί επιστήμονες να ασχοληθούν με τον τόπο αυτό και εμείς οι κάτοικοί του δεν ξέρουμε ούτε την ιστορία των προγόνων μας. Πιστεύουμε ότι η γης μας, παρθένος από αρχαιολογικές έρευνες, κρύβει πλούτο που θα έριχνε άπλετο φως στην Ιστορία μας αν η αρχαιολογική σκαπάνη έφτανε ως εδώ. Ευελπιστούμε.

(Την έκθεση τούτη τη σύνταξε ο συνταξιούχος δάσκαλος Λάμπρος Βλάχος, Ηλιόραχη Κόνιτσας τηλ. 22704 με τη συνεργασία των: Τάκη Καφετζή, Κόνιτσα τηλ. 22264 και Χαρίση Καράκογλου, Κόνιτσα τηλ. 22127).

Κόνιτσα Νοέμβρης 1992

Έκθεση

**Επισημανθέντων σπηλαίων,
βραχοσκεπών και αρχαιολογικών
ευρημάτων στην κοιλάδα της Κόνιτσας
και στη γειτονική της περιοχή.**

Η ομάδα μας από αγάπη στον τόπο μας και θέλοντας να βοηθήσει στην έρευνα της Ιστορίας του και στην αποκάλυψη των έργων πολιτισμού, που μας άφησαν οι άμεσοι

πρόγονοί μας στην περιοχή αυτή, εποδόθηκε πριν από χρόνια στη συλλογή αρχαίων αντικειμένων και στη μελέτη τοποθεσιών που παρουσιάζουν αρχαιολογικό ενδιαφέρον. Έτσι παρέδωσε στην αρχαιολογική υπηρεσία αξιόλογα αρχαιολογικά ευρήματα και υπέδειξε σ' αυτήν τα μέρη και τις τοποθεσίες όπου κατά τη γνώμη μας θα απέδιδαν αρχαιολογικές ανασκαφές.

Συνεχίζοντας το έργο μας καταγράφουμε σήμερα σπήλαια και βραχοσκεπές, που παρουσιάζουν αρχαιολογικό ενδιαφέρον και απαιτούν εξερεύνηση.

1) Στη δεξιά όχθη του Αώου και σε απόσταση από τη γέφυρα 300 και 500 μ. περίπου είναι τα δύο "ασκηταριά" χτισμένα στις εισόδους. Ερωτηματικά μπαίνουν για την ανθρώπινη εργασία. Από πολλούς υποστηρίζεται ότι αυτά είναι έξοδοι σήραγγας, από το κάστρο. Χρειάζονται έρευνες.

2) Σε απόσταση 150-200 μ. βορειότερα υπάρχει είσοδος σπηλιάς.

3) Απέναντι από τα "ασκηταριά", στην αριστερή όχθη του Αώου, σε απόσταση 400 μ. περίπου από τη γέφυρα, υπάρχει βραχοσκεπή, στην οποία βρέθηκαν λίθινα εργαλεία και όστρακα τα οποία παρέλαβε η αρχαιολόγος. Κοτζαμποπούλου Ελένη, που επισκέφτηκε τη βραχοσκεπή.

4) Σε απόσταση 500 μ. περίπου από την παραπάνω προς Α. υπάρχει άλλη βραχοσκεπή, στην οποία βρέθηκαν οστά ζώων και όστρακα.

5) Στο βράχο που είναι χτισμένο το μοναστήρι της Παναγίας υπάρχει επίσης βραχοσκεπή ανεξερεύνητη. Είναι πιθανόν αυτή να είναι και στόμιο σπηλαίου και στη θέση αυτή να περικλείονται ενδιαφέροντα αρχαιολογικά αντικείμενα.

6) Σε όλο το μήκος του Αώου, από τη γέφυρα ως το μοναστήρι, χύνονται στο ποτάμι ρυάκια και χείμαροι, που με τις βροχές κατεβάζουν πολύ νερό, που μαζί με τα χώματα και τις πέτρες, εμφανίζουν και παρασύρουν και διάφορα όστρακα.

7) Υπάρχουν ανεξερεύνητες βραχοσκεπές στη θέση "Αγία Βαρβάρα" Κόνιτσας.

8) Στην επάνω Κόνιτσα, σε απόσταση 300 μ. περίπου από το κέντρο "Πλατανάκια" υπάρχει σπήλαιο στο οποίο μπήκαμε μέχρι 30 μ. και μας είναι άγνωστο το πιο πέρα βάθος του.

9) Στην Κλεισούρα Πεκλαριού υπάρχει βραχοσκεπή, πιθανόν στόμιο σπηλαίου, στην οποία βρέθηκε βάση πήλινου αγγείου.

10) Στο χωριό Εξοχή, περίπου 10 χλμ. από την Κόνιτσα, υπάρχουν βράχοι, σκέμια τα λένε, σε ευθεία γραμμή 300 μ. από την πλατεία. Εκεί υπάρχουν ανοίγματα σπηλαίων. Μας διηγείται ο Λάμπρος Πορφύρης τ. Πρόεδρος της Κοινότητας ότι έριξαν οι τσοπάνηδες ένα σκυλί και βγήκε ζωντανό κάτω στο ποτάμι στο Σαραντάπορο, σε απόσταση 700 μ. περίπου. Άλλη φορά έριξαν σκυλί, που βγήκε πάλι ζωντανό στην ενδιαμέση πλαγιά, μεταξύ της σπηλιάς και του ποταμού. Αυτό σημαίνει ότι το σπήλαιο έχει πολλές διεξόδους.

11) Στο Σαραντάπορο και σε απόσταση 600 μ. περίπου από τα λουτρά Καβασιλών, Β.Α στην Κλεισούρα προς την κατεύθυνση Εξοχής, υπάρχει είσοδος σπηλαίου ανεξερευνήτου. Μήπως πρόκειται για μια από τις διεξόδους του παραπάνω υπ' αριθ. 10 σπηλαίου.

12) Στη γέφυρα "Σκορδίλη", στη δεξιά όχθη του Σαραντάπορου υπάρχει σπήλαιο βάθους πλέον των 200 μ. στο οποίο ρέουν θειούχα νερά. Έχει σταλακτίτες και σταλαγμίτες.

13) Στη θέση Μπουραζάνι, στην αριστερή όχθη του Αώου υπάρχουν δυο σπήλαια. Στο ένα που μπήκαμε υπάρχουν σταλακτίτες και σταλαγμίτες.

14) Σειρά βραχοσκεπών υπάρχουν στο χωριό Καλλιθέα προς Ν. του οικισμού και σε απόσταση περίπου 1 χλμ.

15) Οι βραχοσκεπές στην περιοχή της Κόνιτσας είναι πάρα - πολλές και ανεξερευνήτες.

16) Περιοχές που βρέθηκαν απολεπίσματα πυριτόλιθου και εργαλεία είναι η "Αγία Τριάδα" Κόνιτσας, η "Παναγία" Ατόπετρας, το "Λιατοβούνι", απ' όπου και ο χειροπέλεκυς που παραδόθηκε στην αρχαιο-

λογική υπηρεσία Ιωαννίνων και άλλα εργαλεία. Απολεπίσματα πυριτόλιθου βρέθηκαν και στη θέση "Άγιος Αθανάσιος" Καλλιθέας.

17) Στον κάμπο στην αριστερή όχθη του Βοϊδομάτη με τα έργα αναδάσμου αποκαλύφθηκαν αμέτρητα απολεπίσματα πυριτόλιθου, όστρακα, πυθάρια κ.λ.π. τα οποία βρίσκονται εκτεθειμένα στα χωράφια.

18) Στη θέση "Μεσογέφυρα" Μελισσόπετρας με τα έργα αναδάσμου βρέθηκαν απολεπίσματα και εργαλεία, που παραδόθηκαν στην αρχαιολ. Υπηρεσία Ιωαννίνων.

19) Τα παραπάνω που εκθέτουμε και ενώ αναφέρονται σε μια μικρή περιοχή του τόπου μας, πάλι αφήνουν έξω σπήλαια και βραχοσκεπές που υπάρχουν στην περιοχή αυτή και δεν επισημάναμε ακόμη. Εάν επεκτείνουμε τις έρευνές μας προς Α και Β δηλ. στα χωριά της Λάκας, και Πουρνιά, Κεφαλοχώρι κ.λ.π. Τότε τα αποτελέσματα θα είναι πλουσιότερα.

20) Γνωρίζουμε ότι η Αρχαιολογική υπηρεσία, δεν μπορεί να διαθέσει ούτε το αναγκαίο προσωπικό, ούτε τα απαιτούμενα χρήματα για μια πλήρη αρχαιολογική έρευνα της επαρχίας μας. Μπορεί όμως να συνεργαστεί με ανθρώπους που ενδιαφέρονται, όπως το έδειξαν μέχρι τώρα τα μέλη της ομάδας μας να τους κατευθύνει και σε ειλικρινή συνεργασία να αποδώσουμε έργο ωφέλιμο.

Κόνιτσα 20 Αυγούστου 1995

Τάκης Καφετζής
Χαρίσης Καράκογλου'
Λάμπρος Βλάχος

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας**

Η Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας τιμά και βραβεύει τον ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟ

Στα Πλαίσια του ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ που διοργάνωσε η Ομοσπονδία, από 3 έως 7 Αυγούστου 1996 σε διάφορα χωριά της επαρχίας μας, ετίμησε και βράβευσε έναν καταξιωμένο πνευματικό άνθρωπο της επαρχίας μας, τον Γιάννη Λυμπερόπουλο, για την μέχρι τώρα πνευματική και πολιτιστική προσφορά του.

Η βράβευση έγινε κατά την πρωινή συνεδρία του Σαββάτου, την 3η Αυγούστου 1996, στο χωριό Κεράσοβο (Αγία Παρασκευή).

Η παρουσίαση του τιμώμενου στους συνέδρους και το ακροτήριο έγινε από τον Θωμά Β. Ζιώγα και έχει ως εξής:

- Με μεγάλη χαρά, η Ομοσπονδία των Αδελφοτήτων της επαρχίας Κόνιτσας και όλοι οι καταγόμενοι από αυτόν τον τόπο, τιμούμε και βραβεύουμε σήμερα έναν καταξιωμένο δικό μας πνευματικό άνθρωπο τον συμπατριώτη μας δικηγόρο και συγγραφέα Γιάννη Λυμπερόπουλο.

Και τον τιμούμε:

- για την πολύπλευρη πνευματική και πολιτιστική προσφορά του στην επαρχία μας,

- για την άσβεστη αγάπη του προς τον τόπο μας και τους ανθρώπους του,

- για όσα καλά έκανε και εξακολουθεί να κάνει για την προβολή και ανάπτυξη του ευρύτερου Κονιτσιώτικου χώρου.

- Ο Γιάννης Λυμπερόπουλος - που είναι γένος Μωραΐτη πατέρα - γεννήθηκε στην Κόνιτσα.

Εδώ πέρασε τα παιδικά του χρόνια και τελείωσε το δημοτικό σχολείο. Τότε είναι που φώλιασε στην καρδιά του η αγάπη για τον ορεινό τούτο τόπο. Μια αγάπη, η οποία μεταμορφωμένη αργότερα σε: ενδιαφέρον, ζήλο, έρευνα, μελέτη, συγγραφή, δημιουργικές ιδέες και προτάσεις, αλλά

και αγωνία για τη φθίνουσα πορεία της επαρχίας μας, θα είναι πάντα παρούσα, σε όλα τα πνευματικά του δημιουργήματα.

- Στα Γιάννενα τελειώνει το Γυμνάσιο της Ζωσιμαίας Σχολής.

- Ακολουθούν σπουδές στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταπτυχιακές στο Πανεπιστήμιο Παρισίων, απ' όπου και παίρνει "ντοκτορά".

- Τα δύσκολα και ηρωικά χρόνια του πολέμου και της αντίστασης βρίσκουν τον νεαρό τότε Γιάννη Λυμπερόπουλο εδώ στον τόπο μας.

Εντάσσεται στον εαμογενή χώρο της αντίστασης και είναι από τους ιδρυτές της τοπικής ΕΠΟΝ και γραμματέας της.

Λίγο αργότερα είναι ο υπεύθυνος της γραμματείας τύπου στην πανηπειρωτική επιτροπή του ΕΑΜ.

Σαν φοιτητής στην Αθήνα γίνεται:

- Πρόεδρος των ηπειρωτών σπουδαστών,

- Πρόεδρος των επαρχιωτών σπουδαστών της Αθήνας.

- Γραμματέας της Πανσπουδαστικής Επιτροπής, που ήταν η τότε αντίστοιχη προς τη σημερινή ΕΦΕΕ οργάνωση,

και υστερότερα διατελεί γραμματέας της Δημοκρατικής Αριστερής Νεολαίας.

- Είναι φανερό ότι, με όλη αυτή τη δράση του, δεν καλοπέρασε από την τότε κρατούσα τάξη, την οποία όλοι γνωρίζουμε, άλλοι αρνητικώς και άλλοι θετικώς.

Ενδεικτικώς και μόνον λέγω ότι, προς κολασμόν:

- Υπηρέτησε τη θητεία του στο Μακρονήσι - αποκλείστηκε, πριν καν κριθεί, από Πανεπιστημιακή έδρα, την οποία επάξια μπορούσε να καταλάβει.

- Τέλος, συλλαμβάνεται, ανακρίνεται και υπέρμετρα ταλαιπωρείται από τη χούντα.

Παρ' όλα αυτά η έγνοια για την τύχη και

πρόοδο της πατρίδας μας, αλλά και της Κόνιτσας ειδικότερα, τον τριβελίζει πάντα και παντού.

Γι' αυτό:

- Ενεργοποιείται και ανασυστήνει το 1962 την αδελφότητα Κονιτσιωτών "ΑΩ-ΟΣ".

Ως πρόεδρος της ξεκινάει την έκδοση στην Αθήνα του Περιοδικού ΚΟΝΙΤΣΑ και το διευθύνει, μαζί με άλλους άξιους συντοπίτες μας, μέχρι το 1973

Τότε σταμάτησε την έκδοσή του, για λόγους μη δημοσίευσης προπαγανδιστικού υλικού της χούντας.

Το 1980 ο συμπατριώτης μας φωτισμένος δάσκαλος Λάμπρος Βλάχος, με τη συνεργασία και στήριξη του Γιάννη Λυμπερόπουλου και άλλων γνωστικών Κονιτσιωτών, επανεκδίδει και πάλι στην Αθήνα το περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ και το κυκλοφορεί μέχρι το 1985. Τότε η έδρα του περιοδικού μεταφέρεται στην Κόνιτσα, όπου και εξακολουθεί μέχρι και σήμερα να εκδίδεται από άξιους συνεχιστές.

- Προετοιμάζει και συνεγείρει τους Κονιτσιώτες της Αθήνας για την ίδρυση της Ομοσπονδίας των Αδελφοτήτων της επαρχίας μας. Όμως, τραγική σύμπτωση ματαίωσε την ίδρυσή της, γιατί το βράδυ της 21 Απριλίου 1967 είχε ορισθεί συγκέντρωση στο ξενοδοχείο STANLEY της Αθήνας, για την υπογραφή του ιδρυτικού, αλλά έγινε το πραξικόπημα που τα ακύρωσε εκ των πραγμάτων όλα. Τελικά, η Ομοσπονδία ιδρύθηκε λίγο καιρό μετά την χούντα, και ο Γιάννης Λυμπερόπουλος ήταν ο πρώτος πρόεδρος της

- Παράλληλα, περί το 1965, συμμετέχει στον πολιτικό όμιλο Αλέξανδρος Παπαναστασίου, μαζί με τον σημερινό πρωθυπουργό. Στα πλαίσια της προβληματικής του ομίλου συγγράφει το βιβλίο "Βασικοί αναπτυξιακοί στόχοι" το οποίο είναι μια εισήγηση περιφερειακής ανάπτυξης της ελληνικής υπαίθρου χώρας, με σαφή αναφορά και πρότυπο την επαρχία Κόνιτσας.

Με βάση τα πορίσματα αυτής της εισή-

γησης, και διαβλέποντας την ερήμωση των χωριών από την αστυφιλία και τη μετανάστευση, δημοσιεύει, από το 1962 έως το 1973, σειρά άρθρων στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ, με ιδέες και προτάσεις για την ανάπτυξη της επαρχίας μας.

Βασική ιδέα αυτών των προτάσεων ήταν η δημιουργία μιας μικρής βιοτεχνικής - βιομηχανικής ζώνης (ή πάρκου όπως το έλεγε) στο Σαραντάπορο ποταμό, στο μικρό πεδίο κάτω από το χωριό Μόλιστα.

Ασφαλώς άλλη θα ήταν η εικόνα των χωριών μας, αν είχε υλοποιηθεί τότε αυτή η ιδέα.

- Στο μεταξύ τα πνευματικά του ενδιαφέροντα μεστώνουν. Βαθυστόχαστα και κριτικά μελετάει την κοινωνία των χωριών και της πόλης της Κόνιτσας, και δημοσιεύει ακολουθία μονογραφιών στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ, τις οποίες τελικώς εκδίδει με πολλές προσθήκες, σε ένα κύκλο βιβλίων υπό το γενικό επίγραμμα "Νεοελληνική πολιτιστική μαρτυρία".

Στα πλαίσια αυτού του κύκλου κυκλοφορεί.

- Το 1971 το βιβλίο "παζαριού ανατομής", όπου, με αφορμή τη σπουδή του παζαριού, περιγράφει και κρίνει τη δομή και λειτουργία της μικρής κοινωνίας της πόλης της Κόνιτσας.

Είναι ένα εξαιρετο πόνημα "είδισμα λόγου" θα το έλεγα εγώ, το οποίο έτυχε ευρείας αποδοχής, επαινήθηκε πολύ, και προτείνεται σαν πρότυπο μελέτημα από τα Πανεπιστήμια Ιωαννίνων και Αθηνών στο μάθημα της λαογραφίας και κοινωνιολογίας.

- Το 1972 εμφανίζει το βιβλίο "Ορεινοί και μεθόριοι", όπου, με αφετηρία το χωριό Γαναδιό, αποτυπώνει και μελετάει την κοινωνική διάρθρωση και λειτουργία των χωριών της περιοχής μας, μέχρι το 1940.

- Το 1975 εκδίδει το βιβλίο "Αναζητώντας τις καταβολές" που είναι μια μελέτη ιστορική - εθνολογική, η οποία εξετάζει τη σύσταση και πορεία της κοινωνίας της επαρχίας μας από τη μακρινή αρχαιότητα

μέχρι την ιστορικά γνωστή και ακμαία εποχή του Αλή Πασά.

- Αυθαίρετα, στον ίδιο κύκλο, θα εντάξω εγώ γιατί ταιριάζει και το βιβλίο "Η γούρνα που κόχλαζε", το οποίο τυπώνεται το 1980.

Σ' αυτό, με διηγηματικό τρόπο, αναφέρεται στην ιστορία της ίδρυσης και δράσης της εθνικής αντίστασης στην επαρχία μας. Είναι ένα θαυμάσιο βιβλίο, όπου μέσα από αληθινά γεγονότα προβάλλονται οι ανθρωπιστικές αξίες του λαού μας, με ιδιαίτερη καλλιέργεια και περισσή ευαισθησία.

- Τα ενδιαφέροντα του Γιάννη Λυμπερόπουλου δεν εστιάζονται μόνο στο χώρο της Κόνιτσας. Ελεύθερο, ή καλύτερα "λίμπερο" πνεύμα καθώς είναι, προβληματίζεται για το "κοινωνικό γίγνεσθαι" που λαμβάνει χώρα στη μεταπολεμική ελληνική κοινωνία, η οποία προσπαθεί να απομοιώσει εντάσσοντας στον αστικό ιστό της, εκατομμύρια μέτοικους από την επαρχία. Σ' αυτούς ανήκουμε και πολλοί από εμάς.

Έτσι εκδίδει ένα νέο κύκλο βιβλίων υπό το γενικό επίγραμμα "Αστική θητεία".

Στη σειρά αυτού του κύκλου εκδόσεων:

- Το Νοέμβριο του 1973, λίγο πριν από τα γεγονότα της Νομικής και του Πολυτεχνείου, κυκλοφορεί το βιβλίο "Ενταξης" το οποίο ευρύτατα λογοκρίθηκε από τις τότε αρχές και αναφέρεται στην προσπάθεια ενός νέου επαρχιώτη να ενταχθεί στο αστικό κοινωνικό περιβάλλον.

- Το 1975 που είναι ο πρώτος χρόνος της μεταπολίτευσης, με την πολιτική και ιδεολογική ρευστότητα που αρχικά τη χαρακτηρίζει, εκδίδει το βιβλίο "Ουρλιαχτό", στο οποίο καταπιάνεται με την αμφισβήτηση των θεσμών από τη νεολαία.

- Το 1989, μετά το καταγάλιασμα όλης της μεταπολιτευτικής έξαρσης, παρουσιάζει το βιβλίο "Τελευταίο δεκαπενθήμερο". Είναι ένα εξαιρετο μυθιστόρημα, το οποίο αναφέρεται στη σύγκρουση ιδεών συνειδήσεως και πραγματικότητας, ενός παλιού αριστερού που στο μεταξύ γίνεται

βιομήχανος.

- Παρ' όλες αυτές τις γενικές ενασχολήσεις, ο νους του δεν ξεφεύγει ποσώς από το χώρο της γενέτειρας γης.

Έτσι, τα τελευταία χρόνια, αρθρογραφεί τακτικά στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ με μια σειρά δημοσιευμάτων πάνω σε καθαρά ιστορικά θέματα, όπως:

- "Αρχαιολογική ταυτότητα της Κόνιτσας"

- "Τράμπυα - Βούνειμα, το αρχαίο ιερό του Οδυσσέα στην Ήπειρο".

- "Οι Μπέρκοι - παλιά Κονιτσιώτικη ηπειρώτικη οικογένεια τιμαριούχων".

και πολλά άλλα που δεν με παίρνει ο χρόνος να τα αραδιάσω εδώ.

Συγχρόνως δραστήρια συμμετέχει στην πολιτιστική ανύψωση της επαρχίας μας με την ενεργοποίηση, οργάνωση, συγκέντρωση υλικού, ταξινόμηση, λειτουργία και προβολή της πινακοθήκης ζωγράφων εκ της επαρχίας Κόνιτσας και του αρχείου έντυπου λόγου του ιδρύματος "ΚΛΕΑΡΧΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ", το οποίο λειτουργεί ήδη στην Κόνιτσα και καλό θα ήταν να το επισκεφθούμε όλοι μας.

- Αυτός είναι, κυρίες και κύριοι, εν περιλήψει, ο συμπατριώτης μας λόγιος Γιάννης Λυμπερόπουλος, του οποίου το έργο και την προσφορά τιμούμε και βραβεύουμε σήμερα και λυπούμαι που το λέω, αλλά δεν έχουμε εμείς οι Κονιτσιώτες την τιμή της πρωτιάς, γιατί προ διετίας περίπου, ετιμήθη από την πολιτεία, μέσω του Υπουργείου Πολιτισμού, "ως προσενεγκών μεγάλες πνευματικές υπηρεσίες εις την πατρίδα" και του χορηγήθηκε τιμητική σύνταξη.

- Ευχόμενος στον Γιάννη Λυμπερόπουλο, εκ μέρους της Ομοσπονδίας και όλων των Κονιτσιωτών: "πάντα να είναι καλά" και να μας φωτίζει με νέες δημιουργίες", τον καλώ να προσέλθει και να παραλάβει το βραβείο - μεμβράνη που του απονέμει η Ομοσπονδία.

Κεράσοβο 3-8-96
ΘΩΜΑΣ Β. ΖΙΩΓΑΣ

Τ' ΑΡΤΑΓΑΣΤΗΡΙΑ "Η ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ"

Αναστασίου Ευθυμίου

Αργαστήρια (εργαστήρια) λέγονταν στα παλιά χρόνια τα διάφορα μαγαζιά του χωριού μου που ήταν συγκεντρωμένα γύρω στην κεντρική πλατεία (υπάρχουν τρία ακόμη) γύρω από τον ιστορικό πλάτανο.

Η διαμονή στα αργαστήρια ήταν αποκλειστικό προνόμιο των αντρών. Οι γυναίκες κατ' ανάγκη περνούσαν απ' εκεί και όσες δεν είχαν άντρες ή παιδιά για να τους κάνουν τα ψώνια, κατέβαιναν να ψωνίσουν και να φύγουν πάντα με σκυφτό κεφάλι και χαμηλοβλεπούσες.

Στα παιδιά επίσης απαγορευόταν η διαμονή, εκτός αν ήθελαν κι αυτά κάτι να ψωνίσουν ή να κόψουν τα μαλλιά τους. Αλοίμονό τους αν τα έβλεπαν οι δάσκαλοι να χαζεύουν άσκοπα στην Αγορά. Την άλλη μέρα έπιπτε κρανίτικη ράβδος στες τρυφερές παλάμες τους, στο σχολείο. Μόνο τα μεσημέρια, σαν έφευγαν οι άντρες και κλείνανε τα μαγαζιά, τότε εξορμούσαμε στην Αγορά, κυρίως για να αποθαυμάσουμε τη μικρή βιτρίνα που είχε στο παράθυρο το μαγαζί του Κατσένη. Εκείνη η βιτρίνα μας φαινόταν σαν ένας μικρός παράδεισος. Είχε λογιαστά παιδικά παιχνίδια: τόπια, κουμπουρούλια με κίκια, σουγιάδες, μπαλόνια σκέτα και με τσαμπούνες, ζαμπούτες, φουσαρμόνικες κούκλες και σταυρούς ψεύτικους για τα κορίτσια, κολώνιες, μοσχοσάπωνα και άλλα μπιχλιμπίδια που θάμπωναν τα μάτια. Πολύ λίγα προνομιούχα παιδιά μπορούσαν να τ' αγοράσουν αυτά. Εμένα μου είχε φέρει ο πατέρας από την Αθήνα ένα τόπι γερό караβοπάνινο, ένα κουμπουρούλι με κίκια, μερικά μπαλόνια και μια φουσαρμόνικα. Ήμουν όμως μοναχοπαίδι. Πολλά παιδιά πολυμελών οικογενειών δεν είχαν ούτε παπούτσια: έρχονταν ξυπόλυτα στο σχολείο... Τα κορίτσια φτιάνανε κού-

κλες και τόπια από κουρέλια και αποκόμματα υφασμάτων "λαντζιάδια". Τέτοια φτιάνανε και τ' αγόρια.

Ενώ εμείς χαζεύαμε στη βιτρίνα του Κατσένη, τα γυφτούλια μαζεύανε τις γόπες για να τες πάνε στους πατεράδες και παππούδες των να στρίψουν τσιγάρο.

Κατεβαίνοντας από το στενό του Παρλαμπά το πρώτο μαγαζί που συναντούσαμε δεξιά - που υπάρχει και σήμερα κλειστό - ήταν το καφνείο του Τσιόλα Κονίνη. Στην αρχή ήταν μικρό, αλλά αγόρασε τόπον από του Σιούτη και το μεγάλωσε. Έκαμνε και το χασάπη σφάζοντας από ένα - δύο σφαχτά κάθε Σαβατοκύριακο, ιδίως το καλοκαίρι, γιατί το χειμώνα οι χωρικοί είχαν τους παστρομάδες των. Έσφαζαν κάθε σπίτι από ένα - δυό σφαχτά και το κρέας το έβαζαν αλατισμένο στις μουρτζάλες (καδίσκους) είτε το κρεμούσαν σε λωρίδες στο ταβάνι μαζί με τα λουκάνικα και ξεραίνονταν και γινόταν ωραίος καπνιστός παστρομάς.

Είχε και ειδική δοντάγρα ο μπάριμπα Νικολάκης κι έβγαζε τα κούφια και κατεστραμμένα δόντια.

Παραπέρα, εκεί που είναι σήμερα το καφεπαντοπωλείο του Παρασκευά Ντίνη, το καφενείο του Τάκη Ζούκη από την Οξυά. Αυτός είχε και κουρείο σε μια γωνιά και είχε και βοηθό το μικρό αδερφό του τον (Τσίτσο) Χρήστο.

Στα δυο αυτά καφενεία οι μεγάλοι παίζανε: τάβλι, ντόμινο, ξερή, κολτσίνα, κιάμο, πρέφα, εξηνταέξι και σκαμπίλι. Κάποτε ο Μίτση Παπαγιαννόπουλος έχοντας τρία σκαμπίλια είπε, "είμαι τρισκάμπιλος" και από τότε του το κολήσανε για παρατσούκλι και του έμεινε για όλη του τη ζωή τον φωνάζανε Τρισκάμπιλο.

Εμείς οι νεαροί όταν γίναμε δεκαεφτά-

δεκαοχτώ χρονών αρχίσαμε να μπαίνομε μέσα στα καφενεία, αλλά παιχνίδια παίζαμε σπάνια και όχι μπροστά στους πατεράδες μας και στους στενούς συγγενείς.

Κάτω από το καφενείο του Ζούκη ήταν το μπακάλικο του Κιάδη Βλάχου που το κρατούσε ο Νάκος ο αδερφός του που είχε δίπλα και το τσαγκάρικό του. Αργότερα ο Κιάδης πήγε στο δικό του που αγόρασε αριστερά από τον πλάτανο και ο Νάκος πήγε πέρα του Σιούτη που είχε και το τηλέφωνο και το ταχυδρομείο. Ήταν τσαγκάρης άριστος, αλλά παρατούσε τη δουλειά του για να θυσιάζει στο Βάκχο μαζί με τον ανθυπολοχαγό Λάζαρο Παπάζογλου και άλλους. Όταν έμπαινε στο κέφι, διηγόταν τις περιπέτειές του από την εκστρατεία της Μικράς Ασίας όπου είχε υπηρετήσει στο πυροβολικό.

Κατώδρομα από τα δεξιά προς τ' αριστερά στο βακούφικο κτίριο της Μεταμορφώσεως ήταν το εμπορομπακάλικο του Νίκου Τσουνή και κατόπι η αποθήκη του Βασίλη Κατσένη και το παντοπωλείο των αδελφών Μιχάλη και Λεωνίδα Παπαδημητρίου. Ο μπάρμπα Λεωνίδας είχε μεγάλη μυωπία κι έφερνε τα χρήματα πολύ κοντά στα μάτια του για να τα διακρίνει. Ο Μιχάλης έκανε και τον κερατζή και είχε καναδυό μουλάρια φορτηγά.

Εκεί δίπλα είχε ανοίξει τσαγκάρικο και ο Λάμπρος ο Σιόμπος.

Τελευταίος ήταν ο μπάρμπα Νικόλας ο Γκουγκούτσης ο Πλακούσης, που ήταν τσαρουχάς. Έκανε και τον κουρέα με μια μηχανή που είχε τα μισά δόντια σπασμένα και άλλα μαλλιά έκοβε κι άλλα ξεριζωνε. Κι επειδή τραβιόμαστε γιατί μας πονούσαν, μας έβαζε το κεφάλι ανάμεσα στα γόνατά του και μας κούρευε, ενώ εμείς ξεφωνίζαμε. Ήταν και ψάλτης και έψελνε στην εκκλησία με μια ψιλόβραχνη φωνή σαν κόκορας μπερατινός.

Από την αριστερή πλευρά της Αγοράς ήταν πρώτο το εμποροψιλικατζίδικο του Νίκου Μάνου το "Μικράκι" που το είχε ανοίξει λίγα χρόνια πριν από τον πόλεμο.

Παρακάτω είχαν τσαγκάρικο τα δυό αδέρφια Βαγγέλης και Σπύρος Νούτσης από το ΛΕσκάτσι και ραφείο ο Δημήτριος Τάτσης, επίσης Λεσκατσιίτης που αργότερα έγινε παπάς.

Από την ίδια πλευρά είχε και ο Μάρκος ο Τσιόφας ή Παπαζήσης τσαγκάρικο κι έκανε και τον κουρέα. Κι αυτουνού η μηχανή τραβούσε τα μαλλιά, αλλά ήταν καλύτερη από του Γκουγκούτση. Όταν ήθελε να μας ξυρίσει τον αυχένα με το ξυράφι, αντί να φτιάσει σαπουνάδα, μούσκευε τα μαλλιά από το νερό του... μαστέλου που έβαζε τα παλιοπάπουτσα, έφτυνε και λίγο σάλιο κι έκανε τη δουλειά του και ούτε παθαίναμε από μόλυνση!..

Εκεί δίπλα είχε μαγαζί και ο Γιώργο Κονίνης, αλλά φτωχικό με λίγα πράματα. Όταν δεν είχε κάτι που του ζητούσες: "μου σώθηκε, σου έλεγε, κάτσε να πάρω δανεικό από τον Κατσένη".

Κι έτρεχε κι έπαιρνε απ' εκεί με λίγες δεκάρες κέρδος.

Τελευταίος ήταν ο Βασίλης ο Κατσένης ο μεγαλύτερος έμπορος, όχι μόνο του χωριού αλλά και της περιοχής. Συναγωνιζόταν ακόμη και τους εμπόρους των Γιαννίνων, διότι είχε μεγάλα κεφάλαια και πήγαινε και ψώνιζε κάθε φθινόπωρο στη Θεσσαλονίκη.

Τάφερνε ως τη Χρούπισσα. (Άργος Ορεστικό) με αυτοκίνητα και κατόπι έπιανε τους βλάχους τους κερατζήδες από τον Ντέντσικο (Αετομηλίτσα), που δεν είχαν δουλειές την εποχή αυτή και του τα έφερναν με φθηνό αγώγι. Έφερνε εκατό, εκατόν πενήντα και διακόσια φορτία και γέμιζε το μαγαζί του επάνω και κάτω και την αποθήκη του έβαζε και στο σπίτι του. Άλευρα για τους απάνω μαχαλάδες αποθήκευε και στα σπίτια του Δαμιανού και του Παπαγιαννόπουλου για να παίρνει το χειμώνα όποιος χρειαζόταν.

Και το καλοκαίρι ακόμη όταν οι βλάχοι έφερναν σιτηρά και στο τέλος τους έμεναν μερικά απούλητα, ο Κατσένης τάπαιρνε φθηνά και τα αποθήκευε. Εύρισκες στο μαγαζί του ότι ήθελες. Από τρόφιμα και γλυ-

κά, μέχρι σιδηρικά, εργαλεία, είδη οικοδομών, υφάσματα, υλικά κεντήματος, ψιλικά, γαϊτάνια και χρυσά γαϊτάνια (χάρτζια) για τα σεγκούνια, μαντήλια και καλαμάτες, δέρματα για παπούτσια, οικιακά σκεύη κ.τ.λ. Συναγωνίζοταν ακόμη και τους Γιαννιώτες, γιατί στη Θεσσαλονίκη τάπαιρνε φθηνότερα, ενώ εκείνοι τα ψώνιζαν ακριβότερα στην Αθήνα.

Αρκετά κέρδη είχε και από τες επιταγές που τες έπαιρνε με σκόντο και τες εξαργύρωνε στες τράπεζες. Στο μαγαζί ήταν πολύ τσιγκούνης. Αν έπαιρνες δέκα καραμέλες με μια δραχμή σου έβαζε 9 και μια σπασμένη για να ωφεληθεί. Όταν όμως είχε τη γιορτή του του Αγίου Βασιλείου στο σπίτι, έπαιρνε τα όργανα και μαζί με την παρέα του, δασκάλους, αξιωματικούς και λοιπούς, γλεντούσε και τάκανε όλα θυσία με μεζέδες, ποτά κ.λ. Επειδή δεν είχε όμορφη γυναίκα κυνηγούσε τες ξένες. Επίσημη ευνοούμενη του ήταν η Ελένη Χ. αλλά δεν άφηνε να του ξεφεύγουν κι άλλα κελεπούρια και από τα γύρω χωριά. Τους έκαμνε και δήθεν δώρα, αλλά τάβγαζε διπλά από τα τσέκια και τες επιταγές.

Σε κοινά γλέντια, π.χ. του Αηλιώς ή τες Αποκριές άνοιγε το πουγγί του· στο μαγαζί όμως ήτανε σπάγγος όπως είπαμε. Κι άμα ψώνιζες βερεσέ φούσκωνε και το λογαριασμό.

Παιδιά - σκυλιά δεν είχε και όταν πέθανε επί κατοχής κι αυτός και η γυναίκα του, άλλοι τυχεροί χαρήκανε το βιός του.

Μια εποχή γινόταν και διαρρήξεις στα ακατοίκητα σπίτια καθώς και στα μαγαζιά του χωριού. Μια παρέα γνωστών αγνώστων με επικεφαλής το Β.Χ. είχε διαρρήξει με αντικλείδια - που τάφτιανε ο Α.Τ. - σχεδόν όλα τα μαγαζιά εκτός από τον Κατσένη. Αυτός είχε φέρει λουκέτα και κλειδαριές ασφαλείας και δεν μπορούσαν να φτιάσουν αντικλείδια. Σοφίστηκαν λοιπόν να πάνε να τρυπήσουν τον τοίχο από το πίσω μέρος. Και τον τρύπησαν. Αλλά έπεσαν απάνω εκεί που είχε αποθηκευμένους τους τσίγκους και δεν μπόρεσαν να μπουν, τους πήρε η μέρα.

Το πρωί, ο μακαρίτης ο Μιχάλης ο Παπαδημήτρης πήγε εκεί πίσω να κάνει το ψιλό του και είδε την τρύπα. Μόλις λοιπόν κατέβηκε από το σπίτι του ο Κατσένης για ν' ανοίξει το μαγαζί του και καλημέρισε τους παρευρισκόμενους, τον πλησιάζει ο Μιχάλης.

- Τ' οϊπόν (έτσι έλεγε το λοιπόν) Βασίλη, μια τόση τρύπα, τ' οϊπόν, σόκαναν από πίσω. Ξαφνιασμένος ο Κατσένης γύρισε να κοιτάξει το παλτό του.

- Τ' οϊπόν όχι στο πανωφόρι, τ' οϊπόν στο μαγαζί σόκαναν.

Και τον οδήγησε να ιδεί.

- Βρέ τους κερατάδες!

Και από τότε συσώρεψε γύρω-γύρω τους τοίχους τσίγκους, σανίδια και βαριά αντικείμενα. Έγιναν και ενέργειες και ο αρχηγός της σπείρας στάλθηκε σε εξορία. Η αποθήκη όμως του Βασίλη Κατσένη δεν είχε γλιτώσει. Ακόμη και το φτωχικό μαγαζί του Γιώργου Κονίνη τόχαν διαρρήξει κι αυτό.

Τα καλοκαίρια οι άντρες κάθονταν στα πεζούλια κάτω από τον πλάτανο.

Εκεί ξεφόρτωναν και οι βλάχοι τα τσουβάλια τους με το σιτάρι, κανόνιζαν την τιμή και ψώνιζαν ο κόσμος όσα φορτώματα χρειαζόταν ο καθένας ανάλογα με τις ανάγκες και τις οικονομικές τους δυνατότητες. Αμπάριζαν. Δηλαδή γέμιζαν τ' αμπάρια τους για νάχουν ψωμί ως του χρόνου διότι η ντόπια παραγωγή επαρκούσε μόνο για λίγους μήνες.

Στην Αγορά γίνονταν και ορισμένα γλέντια· την εθνική εορτής στες 25 Μαρτίου, του Αηλιώς όταν κατέβαιναν το βραδάκι από το βουνό και σε άλλες περιστάσεις.

Αυτή ήταν τότε η Αγορά μας. Τώρα όμως έχει αλλάξει. Τώρα, όχι μόνο οι παραθεριστριες, αλλά και οι μόνιμες κάτοικοι του χωριού γυναίκες κάθονται στα τρία καφεπαντοπωλεία που υπάρχουν και τα μικρά αγοράκια και κορίτσια παίζουν τάβλι και χαρτιά. Άλλοι καιροί, άλλα ήθη...

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΣΤΙΣ ΝΟΤΙΕΣ ΠΑΡΥΦΕΣ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΣΜΟΛΙΚΑΣ - ΔΙΚΤΥΟ "NATUR 2000" ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ

Πληροφοροθήκαμε ότι βρίσκονται σε εξέλιξη τεχνικά έργα για την κατασκευή και λειτουργία λατομείου στις νότιες πλαγιές του όρους Σμόλικας (2.637 μ.) με σκοπό την παραγωγή αδρανών υλικών για βελτιώσεις επισκευές και ασφαλοποίηση του επαρχιακού δικτύου Κόνιτσας - Δίστρατου.

Η θέση του λατομείου εντοπίζεται στις νότιες πλαγιές του Σμόλικα, στην περιοχή της κοινότητας Παλαιοσελίου. Β/ΒΑ της θέσης "Κρούα Βρύση" μεταξύ των τοποθεσιών "Μουγκουρίδα" και "Αυχένας" σε υψόμετρο 1.700 μ. περίπου.

Σύμφωνα με επιστολές τοπικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τοπικού τύπου σχετικά με την κατασκευή του έργου, φαίνεται ότι ουδόλως τηρήθηκαν οι νόμιμες διαδικασίες που προβλέπονται σε παρόμοιες περιπτώσεις ήτοι:

- δεν εκπονήθηκε σχετική ΜΠΕ κατά παράβαση της κοινοτικής οδηγίας 85/337/ΕΟΚ (ΚΥΑ 69269/24-10-90).

- δεν χορηγήθηκαν τα απαραίτητα δικαιολογητικά από την Δασική Υπηρεσία κατά παράβαση του Δασικού Κώδικα (Ν.Δ. 86/8/18-1-1969) και του Νόμου 998/79.

- δεν χορηγήθηκαν τα απαραίτητα δικαιολογητικά από το Τμήμα Βιομηχανίας.

Οφείλουμε να επιστήσουμε την προ-

σοχή σας στο γεγονός ότι ο συγκεκριμένος τομέας βρίσκεται στο κέντρο της φυσικής περιοχής που εντάχθηκε πρόσφατα στο εθνικό και διεθνές δίκτυο περιοχών απόλυτης προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωστό ως δίκτυο "NATURA 2000" σε εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας 92/43 Ε.Ο.Κ. "περί προστασίας άγριων ειδών χλωρίδας πανίδας και των οικοτόπων τους" με τον κωδικό (GR 2130002 "Κορυφές όρους Σμόλικα") (βλ. συνημμένο χάρτη). Το ειδικό και δεσμευτικό για τη χώρα μας (σύμφωνα με το άρθρο 6 της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43) καθεστώς που θα διέπει υποχρεωτικά τις περιοχές αυτές, προβλέπει την θέσπιση αυστηρών μέτρων προστασίας και διαχείρισής τους.

Επί πλέον και σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Κοινοτικού Προγράμματος "ΑΡΚΤΟΣ", ο τομέας αυτός έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή υψηλής βιολογικής σημασίας για την καφέ αρκούδα, είδος απειλούμενο και άμεσης προτεραιότητας για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε εφαρμογή της ως άνω Κοινοτικής Οδηγίας.

Ως εκ τούτου και σύμφωνα με τις παραπάνω πληροφορίες και δεδομένα παρακαλούμε για τις άμεσες ενέργειές σας για την παύση των έργων και τη διενέργεια σχετικής αυτοψίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Πίνακας αποδεκτών:

1. Ευρωπαϊκή Επιτροπή - 11η Γενική Διεύθυνση - Νομική Υπηρεσία
2. Ευρωπαϊκή Επιτροπή - 11η Γενική Διεύθυνση (DGXI/D2) υπόψη κας Ελ. Παπαζαχαροπούλου - Βρυξέλλες.
3. Περιφέρεια Ηπείρου - κ. Περιφερειάρχη Βορ. Ηπείρου 20 45333 Ιωάννινα
4. Νομαρχίας Ιωαννίνων - Δι/νση Τεχνικών Υπηρεσιών.
5. Νομαρχία Ιωαννίνων - Πολεοδομία /Γρ. Περιβάλλοντος
6. Νομαρχία Ιωαννίνων - Τμ. Βιομηχανίας
7. Νομαρχία Ιωαννίνων - Δι/νση Δασών. Διοικητήριο - 45001 Ιωάννινα.
8. Δασαρχείο Κόνιτσας - 44100 Κόνιτσας.
9. Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Δι/νση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού - Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος - (υπόψη κ. Ρ. Σπυροπούλου)
- 10 ΥΠΓΕ - ΓΓΔ & ΦΠ (υπόψη κ. Ι. Σμπώκου)
11. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υ-

γροτόπων

12. Σύλλογος Προστασίας Ηπειρώτικης Φύσης.

Κατόπιν πολλών πιέσεων όπως αυτή του πιο πάνω εγγράφου και με το δεδομένο πως στην παράμετρο του όλου ζητήματος υποβόσκει ο πόλεμος των διαπλεκόμενων συμφερόντων των ιδιοκτητών λατομείων, το Δασαρχείο Κόνιτσας με απόφασή του κήρυξε την περιοχή του ορυχείου Παλαιοσελλίου αναδασωτέα. Η απόφαση αυτή υπεγράφη από την Δ/νση Δασών Ιωαννίνων του Δ/ντή Περιφερειακής Διοίκησης και εστάλη προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Από της δημοσιεύσεως το ορυχείο θεωρείται παράνομο και κάθε ενέργεια εντός της αναδασωτέας περιοχής συνεπάγεται κυρώσεις όπως την κατάσχεση των μηχανημάτων.

Όλα αυτά οδηγούνε σε ακύρωση της ασφαλίστευσης η οποία επρόκειτο να φθάσει στις Πάδες το καλοκαίρι του έτους 1997. Στο έγγραφο του ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ επισημαίνω το εξής: Το ορυχείο βρίσκεται στη θέση Βρύση του Τούρκου και σε υψόμετρο 1350 και όχι 1700, η δε τοποθεσία Μουγκουρίδα σε υψόμετρο 1850· γιατί αυτή η καταφανέστατη ανακρίβεια; Είναι άραγε συνειδητή για να εντυπωσιάσει τους αποδέκτες του εγγράφου ή οι ιθύνοντες των ΑΡΚΤΟΥΡΟΥ αγνοούν παντελώς την περιοχή;

Π Ω Λ Ε Ι Τ Α Ι

Οικόπεδο, γωνιακό 1.300 τετρ. μέτρων με οικοδομή 380 τετρ. μέτρα. που στεγάζεται σήμερα το Αστυνομικό Τμήμα Κονίτσας, με μηνιαίο μίσθωμα 150.000 δρχ.

Οικοδομούνται συνολικά 1.040 τετρ. μέτρα σύν τα υπόγεια..

Πληροφορίες: 01 7517136 - 7525301

Οι τελευταίοι άνθρωποι της Πίνδου

Πολλοί είναι εκείνοι που αυτοπροσδιορίζονται ως οικολόγοι. Ίσως πράγματι να κρύβουν μέσα τους κάποιες οικολογικές ευαισθησίες, ίσως να μετέχουν σε κάποιες οργανώσεις προστασίας της φύσης, πλην όμως απέχουν πολύ από του να βιώνουν οικολογικά.

Ζώ οικολογικά σημαίνει πως αποδεσμεύομαι όσο μπορώ από τις περιττές ανέσεις της σύγχρονης ζωής και από τον χυδαίο καταναλωτισμό με σκοπό να προστατεύσω τον πλανήτη γη από την ανατροπή των λεπτών ισορροπιών του που μας κρατούν στη ζωή.

Όποτε θέλω να συναναστραφώ ανθρώπους οικολόγους πηγαίνω στην Κοιλάδα του Αώου. Οι λιγοστοί κάτοικοί της διάγουν πράγματι βίο οικολογικό. Έρχομαι στο θέμα μας και χαίρομαι που η περιοχή της Κοιλάδας του Αώου έχει ενταχθεί σε προγράμματα απόλυτης προστασίας. Αυτό και μόνο δεν αρκεί. Και σε ένα μουσείο τα εκθέματα που βρίσκονται εντός του τυγχάνουν απόλυτης προστασίας. Σκοπός μας δεν είναι να μετατρέψουμε την Κοιλάδα του Αώου σε ένα φυσικό μουσείο Φυσικής Ιστορίας από όπου θα απουσιάζει ο άνθρωπος. Ενίοτε οι οικολόγοι υπερβάλλουν σε ευαισθησίες με αποτέλεσμα να δυσκολεύουν την ζωή των κατοίκων της υπαίθρου γενικά και στην προκείμενη περίπτωση των κατοίκων της Κοιλάδας του Αώου αναφορικά με το ορυχείο που βρίσκεται στο Παλαιοσέλλι και το οποίο είναι αναγκαίο για την ασφαλή ασφαλτόστρωση του επαρχιακού δρόμου Κονίτσης - Διστράτου.

Είμαι κατηγορηματικός πως το εν λόγω ορυχείο δεν κακοποιεί το περιβάλλον και η λειτουργία του είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, το πολύ να λειτουργήσει μέχρι τα μέσα του καλοκαιριού του έτους

1997.

Είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός πως η ζωή στην Κοιλάδα του Αώου όπως και σε όλη την επαρχία μας ήταν και είναι πολύ σκληρή και αυτό στάθηκε και η αιτία ερήμωσης της. Πιστεύω πως δεν είναι στα σχέδια των οικολόγων η πλήρης εξαφάνιση των χωριών μας, τα οποία όσο υπάρχουν αντιπροσωπεύουν έναν άλλο τρόπο ζωής, έναν άλλο πολιτισμό, και ένα ένδοξο παρελθόν. Η αρκούδα της Πίνδου περισσότερο από τους οικολόγους χρειάζεται τον άνθρωπο της Πίνδου, έτσι ήταν πάντα και για να γνωρίζουν οι αστοί οικολόγοι πως όταν τα χωριά μας βρέθηκαν στην περίοδο της ακμής τους και η γη καλλιεργείτο οι λαγοί ζούσανε έξω από τα σπίτια μας και οι πέρδικες φτερουγίζανε σε όλες τις πλαγιές. Οι κάτοικοι της Κοιλάδας του Αώου καλούνε τους οικολόγους κάθε απόχρωσης να μην τους αρνούνται κάποια πράγματα τα οποία αυτοί γεύονται σε καθημερινή βάση, αντίθετα τους προσκαλούνε να έχουν τακτική επαφή μαζί τους στην βάση ενός καλόπιστου διαλόγου που θα στοχεύει στην οικολογική αναβάθμιση της περιοχής. Ευχής έργο είναι όπως η Κοιλάδα του Αώου με τον Σμόλικα και την Τύμφη αναδειχθεί σε ένα οικολογικό πάρκο όμοιο με εκείνο που υπάρχει στο Αμπρούτζο της Ιταλίας και στα Πυρηναία της Ισπανίας - Γαλλίας.

Οι οικολόγοι αν έχουν την δυνατότητα και τις ικανότητες για κάτι τέτοιο είναι ευπρόσδεκτοι στην Κοιλάδα του Αώου και θα τύχουν κάθε δυνατής βοήθειας και συμπαράστασης. Διαφορετικά η διακίνηση από και προς τις Βρυξέλλες κάποιων εγγράφων δεν είναι αρκετή και ανάλογη με το θόρυβο που κάνουν και ούτε δικαιολογεί την ύπαρξή τους.

Ηλίας Ανδρέου

Τοπωνυμίες Παλαιοσελλίου

(συνέχεια των προηγούμενων)

του *Ηλία Ε. Παπαζήση*

Τ’ Αμιλικό. Είναι τό όνομα του κτιρίου που βρισκόταν άλλοτε στο χώρο στον οποίο υπάρχει σήμερα το οικοδόμημα που στεγάζει το Κοινοτικό Γραφείο, το ταχυδρομικό Γραφείο και το μικροξενοδοχείο. Κτίσθηκε το κτίριο αυτό περί τα τέλη του 19ου αιώνα και χρησίμευε να διαμένουν τα τούρκικα στρατεύματα, ή όταν ήταν ελεύθερο να διανυκτερεύουν και διερχόμενοι ξένοι που είχαν ανάγκη στέγης. Το κτίριο Αμιλικό είχε στο πάνω μέρος τέσσερα μεγάλα δωμάτια με τζάκι το καθένα, δύο Β.Α., δύο Ν.Δ. και τα διαχώριζε εκτεταμένος διάδρομος απ’ τη κυρία είσοδο (Βορρά) και τελείωνε προς Νότο με μπαλκόνι. Στο κάτω μέρος είχε Βορειοανατολικά μεν δύο χώρους που χρησίμευαν ο ένας για παντοπωλείο, καφενείο και ο άλλος για αποθήκη, Νοτιοδυτικά δε είχε δύο σταύλους με παχινιά για τις ζωοτροφές, ευήλιους και με μεγάλα παράθυρα για αερισμό. Εκείνο που ξεχωριστή αίγλη έδιδε στο κτίριο “Αμιλικό” ήταν η ξύλινη βεράντα του (το Πατίκο λεγόμενο) που απλωνόταν κατά μήκος της βορειοανατολικής πλευράς με πλάτος 2 μέτρα περίπου. Στηρίζονταν η βεράντα αυτή σε πέτρινους στύλους με ξύλινο στη μέση, είχε στέγη με νταβάνι στηριζόμενη σε ξύλινες κολόνες και ολοκληρωμένη περίφραξη με σανίδια. Όλο το κτίριο, είχε παλαιά τεχνική δομή και κατά τη γνώμη ειδικών έπρεπε να χαρακτηριστεί διατηρητέο.

Ο συγχωριανός μας δε μακαρίτης τώρα Μιχαήλ Γ. Σιμούλης, εκλεκτός αρχιτέκτων, όταν πληροφορήθηκε την κατεδάφιση του κτιρίου “Αμιλικό” αγανακτισμένος είπε: “Εγκλημάτισαν, έχασε το χωριό ένα εκλεκτό παραδοσιακό κτίριο”. Χρόνια σκληρά, ανατριχιαστικά πέρασαν, το χωριό πυρπολήθηκε, εμφύλιος ακολούθησε και οι περισσότεροι κάτοικοι διεσπάρησαν, στα κέντρα ασφαλείας κατέφυγαν. Στο δύσκολο αυτό χρονικό διάστημα, η στέγη του κτιρίου “Α-

μιλικό” κατέρρευσε από σταλαματιές και οι κάτοικοι που είχαν απομείνει στο χωριό, ήταν αδύναμοι να την ανακατασκευάσουν αμέσως.

Όταν επανήλθαν οι κάτοικοι και άρχισε η αναδιοργάνωση του χωριού, ένα απ’ τα μελήματα αυτών ήταν και το κτίριο “Αμιλικό”. Κατά τη γνώμη ειδικών ήταν δυνατή η ανακατασκευή της στέγης, γιατί οι τοίχοι του κτιρίου ήταν στερεοί, δεν είχαν υποστεί βλάβη. Δυστυχώς οι τότε ιθύνοντες δεν εμερίμνησαν για την ανακατασκευή της στέγης, την κατεδάφιση και την ανέγερση άλλου κτιρίου στο χώρο του επραγματοποίησαν. Έτσι το παραδοσιακό κτίριο “Αμιλικό” στην ιστορία του χωριού παραδόθηκε. Με την ανέγερση του κτιρίου “Αμιλικό” συνδεδεμένο είναι και το κάτωθι ανέκδοτο.

“Όταν οι προύχοντες του χωριού αποφάσισαν να κτίσουν το κτίριο “Αμιλικό”, ο κάτοικος του χωριού Γεώργιος Γκιουλέκας απουσίαζε απ’ το χωριό, ταξίδευε. Συμπτωματικά γύρισε στο χωριό, όταν θεμελιώναν το κτίριο, και από περιέργεια ρώτησε ποιός ο σκοπός της ανέγερσης του κτιρίου και πήρε την απάντηση “για να διαμένουν τα τούρκικα αποσπάσματα”. Θυμωμένος τότε ο Γκιουλέκας φώναξε: “Εμείς περιμένουμε Ρωμέϊκο και σεις κτίζετε κατοικία για τους Αγάδες; Τι παράξενα πράγματα είν’ αυτά;”.

Δυστυχώς κακός αέρας φύσηξε και τα λόγια του Γκιουλέκα στον Αστυνομικό σταθμό (Καρακόλι) Πάδων μετέφερε. Συνέλαβαν αμέσως τον δύστυχο Γκιουλέκα και δεμένο στην Κόνιτσα τον πήγαν. Ευτυχώς στην Κόνιτσα τότε, ισχυρός παράγων με τον τίτλο του “ΑΖΑ ΚΟΝΙΤΣΑ” ήταν ο συγχωριανός μας Ιωάννης Παπαευθυμίου ή Λούπας. Επενέβη αστραπιαία και απήλλαξε τον Γκιουλέκα απ’ τα πολλά βάσανιστήρια. Γύρισε ευχαριστημένος στο χωριό με τον πόθο και φλόγα πάντοτε για τη λευτεριά και με χρόνια όχι πολλά δικαιώθηκε.

Ξημέρωσε η 5η Οκτωβρίου του έτους 1912, τότε που η λευτεριά άπλωσε τα φτερά της. Κηρύχθηκε ο Βαλκανικός πόλεμος με τα ευχάριστα αποτελέσματά του.

Του Μαντέμε. Βρίσκεται βόρεια του χωριού κι ακριβώς στις αρχές του Κεντρικού λάκκου, που διαχωρίζει κατά μήκος τη νότια περιοχή του χωριού μέχρι τον Αώο ποταμό. Στη θέση αυτή, αιώνες οι κάτοικοι του χωριού πέτρα έβγαζαν για τις διάφορες οικοδομές τους και κανονικά “Νταμάρι” (λατομείο) έπρεπε να λέγεται κι όχι “Μαντέμε” που εννοεί Μεταλλείο.

Για την παρουσιαζόμενη στην ονομασία αυτή ανωμαλία, η παράδοση λέγει, γιατί αρχικά οι κάτοικοι απέβλεπαν να δημιουργήσουν στη θέση αυτή ορυχείο, απέτυχαν όμως στην προσπάθειά τους, στο “Νταμάρι” κατέληξαν, αλλά για ευφημισμο΄κράτησαν το όνομα “Μαντέμε” αντί “Νταμάρι”. Τα ονόματα “Μαντέμε”, “Νταμάρι”, είναι λέξεις της τούρκικης γλώσσας αναφέρονται μεν στην εξόρυξη του εδάφους αλλά με διαφορετική έννοια το καθένα. Σήμερα το Νταμάρι (Μαντέμε) αυτό δεν λειτουργεί. Σταμάτησε το 1930 και τα δέντρα που βλάστησαν εμποδίζουν την ορμητικότητα των νερών του λάκκου, οι ζημιές του περιορίστηκαν.

Δα Πλατσιάσα (Μπλατσιάσα). Συνεχόμενη και πιο ισόπεδη τοποθεσία της τοιαύτης “Μαντέμε” (Νταμάρι). Το όνομά της είναι η Ελληνική λέξη πλάτσα, που εξηγείται πλατύς τόπος και το πήρε για να ξεχωρίζει απ’ την τοποθεσία “Μαντέμε” (Νταμάρι) που το έδαφος της είναι ανώμαλο. Όταν λειτουργούσε το “Νταμάρι” η τοποθεσία “Πλατσιάσα” είχε μεγάλη κίνηση. Όλοι οι εργαζόμενοι στο Νταμάρι, εργάτες, μαστόροι, μεταφορείς, εκεί το μεσημέρι ξεκουράζονταν και δροσίζονταν απ’ την κρυόβρυση, που υπάρχει. Ακόμα και τα караβάνια των μαστόρων (άλογα, μουλάρια, γαϊδούρια) που την πέτρα μετέφεραν στο χωριό, στη Πλατσιάσα στάθμευαν γιατί ήταν, όπως γράψαμε, ποιο ισόπεδη απ’ την τοποθεσία “Μαντέμε” (Νταμάρι). Πολυσύχναστη λοιπόν η τοποθεσία “Πλατσιάσα” στο χρονικό

διάστημα που λειτουργούσε το Νταμάρι και εμφανής ήτο η ακαταστασία που υπήρχε. Όλα ήταν ανάκατα (φύρδην, μίγδην) και δεν αποκλείομεν και την εκδοχή ότι πήρε το όνομά της απ’ την παρουσιαζόμενη ακαταστασία (Πλατς).

Μπροστά από λίγα χρόνια, ο τόπος αυτός εξωραϊστήκε με την προσωπική εργασία και δαπάνη του φιλοτίμου μακαρίτη τώρα κατοίκου του χωριού Νικολάου Αθ. Καπέτη. Έγινε η τοποθεσία “Πλατσιάσα” τόπος έλξεως. Εκεί και το εικόνισμα των τριών Ιεραρχών με επιμέλεια χτισμένο. Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος του χωριού εξετίμησε την προσφορά του αιμνήστου Νικολάου Καπέτη και του εξέφρασε με έγγραφο του την πλήρη ευαρέσκειάν του.

Του Πουρνέρι. Εξηγείται στα Πουρνάρια, θέση βόρεια του χωριού, ευήλιος με πολλά δέντρα πουρνάρια. Εκεί υπάρχει ιδιωτικό αλώνι που το χειμώνα χοροστάσι γινόνταν. Εκεί κάθε γιορτή και κάθε Κυριακή απ’ τα Χριστούγεννα μέχρι των Απόκριων, οι κάτοικοι του χωριού συγκεντρώνονταν κι αδελφωμένοι τραγουδούσαν και χορό με όργανα έστηναν. Ήταν ένα καλό έθιμο, αλλ’ οι πόλεμοι και τα δεινά που επακολούθησαν το κατήργησαν.

Δα Γκρ-πάνλου (Γκρ.-Μπάνλου). Το αληθές είναι Καραπάνος, επώνυμο κατοίκου του χωριού. Γλωσσικό ιδίωμα όμως στην Κουτσοβλαχική διάλεκτο, μετατρέπει το συνθετικό “Καρά” κατά περίπτωση σε Γρ. Έτσι το Καραπάνος έγινε Γκρ-Πάνος Γκριμπάνλου. Όπως τα επώνυμα Καραμπέρης Γκριμπέρλου, Κατραμότσης Γκρ-Μότσης. Όσο δ’ αφορά την κατάληξη “λου” φανερώνει το ορισμένο. Βρίσκεται η τοπωνυμία αυτή μέσα στο χωριό προς τον ανατολικό λάκκο, όπου και η ομώνυμη βρύση.

Μπάντε. Ισόπεδη ιδιόκτητη έκταση βόρεια του χωριού που χρόνια εκαλλιεργείτο σιτάρι, με καλή απόδοση. Χωράφια στη θέση αυτή είχαν οι κάτοικοι του χωριού Δημάκης, Κουρτίνος, Τσουμάνης, Παπαζήσης, Στεργίου και άλλοι. Σήμερα είναι βοσκότοπος. Η λέξη Μπάντε είναι λατινογενής (Pade).

Συνεχίζεται

ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

Πολυδιάστατο αφιέρωμα

Ιστορικοκοινωνική και μουσική
εκδήλωση για τη "Γυναίκα της Πίνδου" στην Πάτρα.

Με την ευκαιρία της 56ης επετείου του έπους του 40 ο Πολιτιστικός Τομέας του Δήμου Πατρέων και ο Πανηπειρωτικός Σύλλογος Πατρών, σε μια από κοινού συνδιοργάνωση παρουσίασαν για πρώτη φορά ένα πολυδιάστατο αφιέρωμα στις αφανείς ηρωίδες του "ΟΧΙ" στις Ηπειρώτισσες του εθνικού φρονήματος και της γενναιότητας.

Η εκδήλωση έγινε στις 27 Οκτωβρίου στο Αμφιθέατρο της Τ.Ε.Ι. Πατρών και περιλάμβανε:

- Ιστορικοκοινωνική προσέγγιση της Ηπειρώτισσας γυναίκας, της Ηπειρώτισσας της Φούρκας, της Κόνιτσας των Ζαγοροχωρίων και των άλλων περιοχών της Ηπείρου, στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα του 40 μέσα από κείμενα, φωτογραφικό υλικό της εποχής διαφάνειες και τραγούδια της Σοφίας Βέμπο και Μαρινέλλας. Η επιμέλεια της έρευνας και η παρουσίαση έγινε με τη βοήθεια μαθητριών Γυμνασίου, από την ηπειρώτισσα φιλόλογο Ειρήνη Μπόμπολη.

- Ζωντανή μουσική από την Ήπειρο με το συγκρότημα του Βαγγέλη Καραγιάννη και του Χρήστου Οικονόμου, με τη συνοδεία ομίλων Γυναικών από το Πωγώνι σε αυθεντική πολυφωνική απόδοση και με την επιμέλεια του τραγουδιστή ερευνητή Βασίλη Κέγκου, πλαισίωσε την όλη εκδήλωση με τραγούδια, σκοπούς και μοιρολόγια από

όλη την Ήπειρο.

- Πολυφωνική χορωδία 10ου Γυμνασίου Πατρών υπό την δ/ση της καθηγήτριας Σπυροπούλου Φωτεινής .

- Εμφάνιση των χορευτικών συγκροτημάτων του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών με ευθύνη της δασκάλας του χορού Κικής Παπαθανασίου.

- Έκθεση βιβλίων και λευκωμάτων της ιστορικής περιόδου του 40 (ιστορία, λογοτεχνία, Η γυναίκα της Πίνδου) από το βιβλιοπωλείο "Μεθενίτη".

- Δεξίωση με λογής - λογής χειροποίητες ηπειρώτικες πίτες κοτόπουλα, "Πίνδος", τυροκομικά "Δωδώνης" κρασί "Ζίτσας" και ποικιλία εκλεκτών γλυκών.

Απευθυνόμενος σε μια πραγματική λαοθάλασσα σ' ένα ακροατήριο που είχε από νωρίς κατακλύσει το Αμφιθέατρο Τ.Ε.Ι. ο πρόεδρος του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών, ο φιλόλογος καθηγητής από το Συρράκο Ιωαννίνων Μανόλης Μαγκλάρας που μοχθεί νυχθημερών για το καλό, για την ανάπτυξη του Συλλόγου για τη διάσωση της μοναδικής και απαράμιλλης ηπειρώτικης πολιτιστικής κληρονομιάς, καλωσόρισε με φανερή συγκίνηση τα μέλη της ηπειρωτικής παροικίας τους φίλους της Ηπείρου, τους αμέτρητους συμπολίτες της Πάτρας και φυσικά όλες τις πολιτικές, στρατιωτικές ή πανεπιστημιακές αρχές της πόλης των Πατρών. Ιδιαίτερη εντύπωση έκαμε η παρουσία του άρτι αναλαβόντος καθηκο-

ντα Περιφερειάρχου Δυτικής Ελλάδας, Ηπειρώτη Γιώργου Μουτσόπουλου, ο οποίος παρά τις ανειλημένες υποχρεώσεις του έκαμε τα αδύνατα δυνατά για να παραστεί στην εκδήλωση.

Μεταξύ των επισήμων εκπρόσωπος του Μητροπολίτη, ο Δήμαρχος Ανδρέας Καράβολας, οι βουλευτές Μίμης Γεωργόπουλος, Νίκος Νικολόπουλος, Γιώργος Τσαφούλιας, ο Στρατιωτικός Διοικητής Πατρών, ο αντιπρόεδρος του Νοσοκομίου Κώστας Χαρισιάδης (Ηπειρώτης) ο πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Πατρών, εκπρόσωποι πατριωτικών και πολιτιστικών Συλλόγων της περιοχής, οι προϊστάμενοι 1/θμιας ή 2/θμιας Εκπαίδευσης, ο Πρόεδρος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Πάτρας Θωμάς Καραγιάννης (Ηπειρώτης) κ.α.

Η εκδήλωση για την "Γυναίκα της Πίνδου" προβλήθηκε με κάθε τρόπο

και με κάθε μέσο από τα Μ.Μ.Ε της περιοχής, γιατί επρόκειτο για μια πρωτότυπη πολυδιάστατη, αλλά και άριστα από κάθε πλευρά οργανωμένη εκδήλωση και για 10 ημέρες απετέλεσε το γεγονός για τα πολιτικά δρώμενα της περιοχής μας.

Επρόκειτο για μια μεγάλη επιτυχία του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών, που προβλήθηκε αυτές τις μέρες με μοναδικό τρόπο και καταξιώθηκε στη συνείδηση όχι μόνο των Ηπειρωτών της περιοχής, αλλά και των συμπολιτών μας πατριτών ως ο ζωντανότερος, ο πιο δραστήριος Σύλλογος της ερυθρότερης περιοχής της Αχαΐας.

(Μ.Μ)

Σημείωση: Ο Σύλλογός μας αυτή τη φορά είχε και μιαν άλλη επιτυχία. Συμμετείχε για πρώτη φορά στην παρέλαση με 25 ηπειρωτόπουλα και ηπειρωτοπούλες και μάλιστα τιμής ένεκεν ανοίξαμε την παρέλαση.

ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Προς το Σύλλογο Ηπειρωτών Γερμανίας

Αγαπητοί Συμπατριώτες και φίλοι,

Λάβαμε τη δωρεά σας (ηλεκτροκαρδιογράφος) και σας ευχαριστούμε θερμά για αυτή την ευγενική χειρονομία. Η πρωτοβουλία σας αυτή επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον των ξενιτεμένων για τον τόπο τους, και πιστεύουμε πως η πραγματοποίηση τέτοιων χειρονομιών τόσο από ξενιτεμένους όσο και από μόνιμους κατοίκους της χώρας είναι σημαντική συνεισφορά στην αναβάθμιση της υγείας των κατοίκων της περιοχής και γενικά της χώρας μας.

Η χειρονομία σας αυτή θα αξιοποιηθεί κατά τον καλύτερο τρόπο ώστε η προσφορά των ιατρικών υπηρεσιών του Κ.Υ. Κόνιτσας να βελτιώνεται και να καλύπτει τις ανάγκες της ακριτικής μας περιοχής και ταυτόχρονα να ικανοποιεί τις δικές σας επιθυμίες.

Σας ευχαριστούμε και πάλι θερμά

Ο Διευθυντής του Κ.Υ. Κόνιτσας
Βαντόλας Δημήτριος, Ιατρός Παθολόγος

“Σπίτι με θέα Εντός”

Εμεινα αρκετή ώρα, να το κοιτώ απ' έξω, από το σταυροδρόμι. Εκ του ασφαλούς. Μετά το σεισμό, μετά το φόβο για τη ζωή μας, έρχεται ό φόβος μη χαθεί το πριν, το παρελθόν, το πως υπήρξαμε σ' αυτό το σπίτι όλοι μας.

Είμαστε πολλοί, πάντα πολλοί! Τα τελευταία χρόνια είχε μόνο ένα φύλακα τη μάνα μου. Εμείς, εγώ η ιδιοκτήτρια, ο άντρας μου και το παιδί μας ερχόμαστε συχνά για ξεκούραση για ανασύνταξη δυνάμεων και σκέψεων. Δεν μας ανακουφίζει ένα νεόκτιστο πάνω στον τάφο του παλιού, του σπιτιού μας. Του δικού μου σπιτιού, της αγαπημένης επιστροφής, της επιστροφής στη μεγάλη οικογένεια, στα παιδικά μου και νεανικά αισθήματα και σκέψεις.

Μπορεί ένα νεόκτιστο νάχει το καμαράκι μου με το κόκκινο ντουλάπι στον τοίχο και την κόκκινη βιβλιοθήκη μου; Το καμαράκι μου με τις υπαρξιακές μου αναζητήσεις;

Την κρεβατοκάμαρα της μαμάς με το στενόμακρο αμπάρι-μπάσι με τα πολλά μαξιλάρια; Εκεί, κάτω απ' αυτά τα μαξιλάρια κρύβαμε με τον αδερφό μου τα κάστανά μας τις χειμωνιάτικες νύχτες για να τα πάρουμε το πρωί σχολείο.

Το σπίτι μου είχε κόσμο, είχε επισκέπτες πολλούς, που τρώγανε, μιλάγανε, κοιμότανε, γελούσανε, ήταν καλοδεχούμενοι. Είχε παππούδες καλούς με ωραίες ιστορίες πρωτότυπες με χιούμορ και εξυπνάδα. Είχε αγάπη, πολλή αγάπη. Εμείς τα παιδιά μεγαλώσαμε μέσα σε αγκαλιές, των γονιών παππούδων και θείων.

Το σπίτι μου είχε μεγάλο σόι μέχρι δεύτερα και τρίτα ξαδέρφια, και συμπεθέρους πολλούς, και φίλους και χωρια-

νούς. Τη σιδερένια κούνια μου, όπου κοιμήθηκε όλος ο μικρός πληθυσμός της οικογένειας.

Το σπίτι μου είχε ένα ιστορικό παράθυρο, προς τον κήπο της Αγνής. Κάπως απομονωμένο το δωμάτιο, προστάτευε τα λεγόμενα μας, εκείνη από τον κήπο της κι εγώ από το παράθυρο με ένα κτήμα ανάμεσά μας.

Το σπίτι μου είχε το βαθύ κατώϊ, με τα βαρέλια, τις νταμιζάνες, τους τενεκέδες με το τυρί και τα πηλίνα για τα τουρσιά, τα γλυκά του κουταλιού της γιαγιάς, της κυρά-Κατερίνας. Είχε τα παραμύθια του παππού στο έξω κατώϊ, όταν ήταν μαζεμένη η γειτονιά και καθάριζαν τις ρόκες του καλαμποκιού.

Το σπίτι μου είναι οι εκδρομές μου στοβουνό. Χάρη στον πατέρα μου, που τα βουνά ήταν τα “λημέρια” του, γνώρισα τη φύση, την αγάπησα και την εκτίμησα. Εκεί στη φύση ένοιωσα τον μεγαλύτερο φόβο της ζωής μου περνώντας από το πέραςμα του απάνω πλάτωνα, και εκεί ένοιωσα και το πιο πειστικό άγγιγμα του θεού, στο τούνελ της Γκαμήλας.

Το σπίτι μου μ' έμαθε να μη φοβάμαι το σκοτάδι, τη δουλειά και ν' αγαπώ τους ανθρώπους. Νάμαι καρτερική να υπομένω και να επιμένω, νάχω τη γνώμη μου, νάμαι εγώ, ελεύθερη και να μην είναι ποτέ για μένα ο κόσμος, “κοινωνία φόβητρο”. Τι θάχει το νεόκτιστο απ' όλα αυτά; Τίποτα!

Ο φόβος μη χαθεί το πριν με κυρειεύει. Προσπαθώ να κρατήσω μέσα μου το σπίτι μου, αυτό το ωραίο σπίτι, με την πέτρινη όψη του. Αυτό το σπίτι στο σταυροδρόμι του Κώστα Κίτσιου με τη θέα εντός.

Αθήνα 25-8-1996, Κίτσιου Ειρήνη

Πείνη

Κρυφή μια στρατά...

Κρυφή μια στρατά του φθινόπωρου με βγάζει
σε μονήμες αίθρες σ' αίθρες χειτονιές
της πεδυμιάς να στέργω δρόμους και φωνές
και μια φωτογραφία ο' αθλεύει της σιωπής
το μέγα βάθος.

Να σπαν στο καλύτεριμι χίλια λόγια
ο' ανδίζει στα κηπάρια δημοσιιά

σου Γιανναδιού* τα δειθινά
κηπαριά και μονήμες ένα.

Να 'μαι παιδάκι της χαράς ^
στη φλόγα μιας αγάπης
να τραγουδώ και να μεθύω
με την γυαχή στην έφηβή της ώρα:
".. Τα μάτια σ' τα γραμμένα με κάνουν κι αρρωστώ
και πέφτω και πεδαίνω, μωρ' χειά σ' αγάπη μου...".

Του φθινοπώρου στρατά απαρχηνή
να με σηχαίνει ως την σπηή
μα ο κρουνός αστάλαχτος
και ζωτικό η αγάπη
κι η εν δημία δάνατος
στους έρημους μπαξέδες.

Γάσος Κανάτσος

* Γιανναδιό: Ομοσμός Κοινότητας
Μόλιστας - Κόνιτσα

Οι φίλοι μας γράφουν

Από το φίλο Κ. Τσίπηρα, Πολιτ. μηχανικό - χωροτάκτη, συγγραφέα και αγωνιστή της οικολογίας λάβαμε το παρακάτω γράμμα και τον ευχαριστούμε για την υλική και πιο πολύ για την ηθική συμπαράστασή του.

Αγαπητέ Σωτήρη,

έχεις την ηθική μου συμπαράσταση για το κακό που βρήκε την Κόνιτσα.

Μπορεί να μην κατάγομαι από την περιοχή σου, αλλά την πονάω και λυπάμαι ειλικρινά για την συμφορά που την βρήκε.

Ελπίζω όλα να πάνε καλά και σύντομα να ξαναγίνει ακόμα καλύτερη από ό,τι ήταν πριν το σεισμό.

Μην δκακόψεις για κανένα λόγο την έκδοση του θαυμάσιου περιοδικού σας. Επιτελεί κοινωνικό έργο και είναι ίσως το καλύτερο περιοδικό του είδους του στην Ελλάδα. Γι' αυτό και σου στέλνω συμβολικά με ταχυδρομική επιταγή το ποσό των 10.000 δρχ. για ενίσχυση.

Πάντα φίλος σου

Κώστας Τσίπηρας

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κον Χρήστο Τσούκαλη

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών, αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει και δημοσίως, τις θερμές του ευχαριστίες στον αγαπητό μας συγχωριανό, Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο της ΕΜΑ Α. Ε. Κο. Χρήστο ΤΣΟΥΚΑΛΗ, ο οποίος συνεχίζοντας την παράδοση των ευεργετών του χωριού μας, πέραν της χρηματοδότησης διαφόρων έργων στη γενέτειρά του Βούρμπιανη πρόσφατα πρόσφερε 1.500.000 δρχ. για την εκτύπωση από το Συνδεσμό μας ενός μνημειώδους έργου με τίτλο "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ".

Ελπίζουμε και ευχόμεθα το παράδειγμα του αξιοτίμου συγχωριανού μας, σαν συνεχιστή των μεγάλων ευεργετών του χωριού μας, να βρει άξιους μιμητές.

Το Δ.Σ. Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας βρίσκεται στην ευχάριστη θέση, να πληροφορήσει

τους απανταχού συγχωριανούς μας και φίλους της Βούρμπιανης ότι παρελήφθη και βρίσκεται προς διάθεση στο γραφείο του Συνδέσμου μας, το μνημειώδες έργο "ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ" γραμμένη από δυο διακεκριμένους χωριανούς μας φιλόλογους τον αείμνηστο Βασ. Δημάρατο και τον Τ. Λυκειάρχη κον Νικόλαο Ρεμπέλη.

Ο Βασ. Δημάρατος, λάτρης της Βούρμπιανης, ένας δημιουργικός λογοτέχνης της πατριδογνωστικής ηθογραφίας, μας έδωσε παλαιότερα δυο αξιόλογα έργα-διηγήματα, που αναφέρονται στον ξενιτεμό και το ξεπροβόδισμα.

Την ιστορία της Βούρμπιανης δεν πρόλαβε ν' αποτελειώσει.

Ο Κορ Νικόλαος Ρεμπέλης την αντέγραψε, της έδωσε ομοιόμορφη γλώσσα και με προσθήκες, παρατηρήσεις, συμπληρώσεις και επιλεγόμενα, μας μεταφέρει στην καλή εποχή του χωριού μας, φθάνοντας και στη σημερινή Βούρμπιανη.

Είναι γεγονός ότι το δίδυμο των εξαιρετών φιλόλογων Δημάρατος - Ρεμπέλης, μας έδωσαν από το περίσσευμα της αγάπης τους για το χωριό μας, ένα ευχάριστο και συναρπαστικό ανάγνωσμα. Είναι ένα έργο πνοής, ένας αληθινός ύμνος της Βούρμπιανης με τις πάμπολλες ομορφιές της. Ελπίζουμε όλοι οι συγχωριανοί μας να επιδείξουν το ανάλογο ενδιαφέρον για την απόκτηση του αξιόλογου αυτού έργου, που θα μας δώσει την ευκαιρία να μάθουμε την πραγματική ιστορία της Βούρμπιανης, που οι παλαιότεροι δεν είχαμε την τύχη να γνωρίσουμε αλλά και για να μείνει πραγματικό κτήμα στις επερχόμενες γενιές.

Για την προμήθεια του βιβλίου παρακαλούμε ν' απευθύνεσθε

Αθήνα: Γεώργιο Γκιώκα	τηλ. 9932246
Μαρ. Φούντου	τηλ. 5766550
Νικ. Μποζιώνα	τηλ. 2613641
Απ. Δημάρατο	τηλ. 2811882
Δημ. Μπάρκη	τηλ. 5142290
Θεσ/ίκη: Γεώρ. Ψύλλα	τηλ. 731254
Αντ. Τράντα	τηλ. 731886
Ιωάννινα: Μιχαήλ Μάνο	τηλ. 45445
Κόνιτσα: Σόλων Βλάχο	τηλ. 22323
Βούρ/νη: Γεωρ. Σκούφια	τηλ. 31395

Το Δ. Σ.
Συνδέσμου Βούρμπιανης Αθηνών

Το Δάσος των Κοντιέινερς στην Κόνιτσα

Κατά το βιβλίο "το πέτρινο δάσος των Μετεώρων" της μοναχής Μαγδαληνής, θα προσπαθήσω να παρομοιάσω, κάπως, το περιεχόμενο του πιο πάνω βιβλίου με τα πολλά Κοντινέινερς, που στήθηκαν για τους σεισμοπλήκτους.

Έχουν δημοσιευθεί δυό μου ρεπορτάζ: α) "ει θεός πάσχει ή το παν απόλλυται", β) "Σκηνοπηγία, και τα δυό για τους σεισμούς.

Εκ των πραγμάτων όμως, συγκλίνω στην άποψη ότι πρέπει να ασχοληθώ και με ένα τρίτο γεγονός. Κατάμεστη η Κόνιτσα, από Κοντινέινερς. Εξίσου δε κατάμεστη από σκηνές στημένες. Βλέπει κανείς να έχει κάποιος, τι κάποιος, σχεδόν όλοι, να έχουν και σκηνή και κοντινέινερς.

Πληροφορήθηκα, κάθε σκηνή στοιχίζει 100 χιλιάδες, άρα 500 σκηνές μας δίνουν σύνολο 50.000.000.

Μια μάταια επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Συμπέρασμα: Οι σκηνές πρέπει το συντομότερο δυνατό, και πριν πιάσει ο Χειμώνας, να συγκεντρωθούν.

Εισέρχομαι τώρα σ' ένα ηθικό θέμα. Κατά πληροφορίες διεδόθη ότι έγιναν αδικίες στη διανομή του βοηθήματος των 200 χιλιάδων. Έδωσαν και σε ανθρώπους που είχαν μικροσχισμές ασήμαντες, γιατί επιτηδείως του πέρασαν το κίτρινο χρώμα. η πρώτη επιτροπή της 27 Ιουλίου 96 δεν επιθεώρησε όλα τα σπίτια με αποτέλεσμα να βάλει στην εξώπορτα της αυλής χρώμα πράσινο. Αυτά τα σπίτια, με τους επακολουθήσαντας σεισμούς, έπαθαν μεγάλες αβαρίες. Οι Επιτροπές μηχανικών που πέρασαν τον Οκτώβριο 96 για συμπληρωματική εξέταση, έκριναν πολλά κατεδαφιστέα.

Πώς, λοιπόν η επιτροπή αυτή, να έκρινε κατεδαφιστέα και οι άνθρωποι αυτοί δεν δικαιούνται το Διακοσάρι;

Ακόμη ένα επάνω στο ίδιο θέμα: Δικαιολογούν τις 200 χιλ. στους ενοικιαστές και δεν το δικαιολογούν στους ιδιοκτήτες των σπιτιών! Μα είναι δίκαιο αυτό; Φαίνεται, πως ο έλεγχος των αρμοδίων ήταν ρηχός και επιπόλαιος. Και σ' ένα άλλο θέμα ακόμη.

Τον Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 96 εδίδοντο χίλιες μερίδες φαγητού ημερη-

σίως, αντί χιλίων δρχ. η κάθε μία.

Και μάλιστα, έκαναν διανομή κατ' οίκον. Η δαπάνη που πέρασε τα 100 εκατομμύρια, όπως πληροφορήθηκα. Εδώ όμως, χρειάζεται η παρατήρηση. Ο κόσμος σήμερα δε ζει στο 1940-1944. Μπορούσε κάλλιστα να στήσει στον κήπο του ένα πετρογκάζ και την κατσαρόλα, να βράσει τα μακαρόνια, το ρύζι, τις πατάτες κλπ, γιατί στο κάτω κάτω η Κόνιτσα δεν κατεστράφη παντελώς, όπως π.χ. η Πομπηία από το Βεζούβιο, αλλά η αγορά της ήνθιζε, νομίζω. Ωστόσο δεν υπάρχουν και οι πτωχοί του 1941. Και οι τελευταίοι έχουν κάποια σύνταξη. Άσε που τα φαγητά τα έπαιρναν και οι έχοντες και οι κατέχοντες. Και το λυπηρό ακόμη είναι, ότι και σε πολλούς δεν τους άρεσαν.

Θα μου αντιτάξει ίσως κάποιος: Γνωρίζεις τι ψυχοπλάκωμα είχαν οι άνθρωποι τότε, γιατί έχασαν τα σπίτια τους, το είναι τους, κι από που να ξαναρχίσουν! Η τι συναισθήματα δοκίμασαν, μπαίνοντας στη σκηνή, ή στο Κοντινέινερς, σ' ένα τόσο δα μικρό χώρο;

Αναπόδραστη ανάγκη βεβαίως και έπρεπε να έχει τις δυσκολίες και τις στενοχώριες.

Όμως, η υπομονή και η καρτερία είναι αρετές.

Είναι ανάγκη τα πάντα να τα μετράμε. Όχι τόσο γιατί αυτό μας το επιβάλλει το "Μάαστριχ" ή γιατί πρέπει να συγχρονισθούμε με την ενωμένη Ευρώπη. Ανεχτή πέραση έχουμε, κακοπέραση όμως όχι. Όλοι ντύνονται καλά, τρώγουν, πίνουν, γλεντούν, αδιαφορούν για τους πάντες, κοινωνική συνάφεια σχεδόν καμιά, κακή εξωστρέφεια έκδηλος, φαρισαϊσμός εις το έπακρον, όλοι τα γνωρίζουμε αυτά, αλλά βήμα προς τον συνάνθρωπο δεν κάνουμε. Πως, αλήθεια, περιμένουμε να μας ελεήσει ο Θεός;

Οι σεισμοί θα τελειώσουν κάποτε. Το ρύγμα όμως που δημιουργήθηκε στις ψυχές μας, τότε θα αρχίσουμε να το διορθώνουμε; Ίδωμεν.

Αχιλλεύς Κολιός

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

2.9.96 Την Κυριακή, 1-9-1996, αλληπάλληλες σεισμικές δονήσεις μικρής και μέτριας έντασης τάραξαν την ηρεμία των τελευταίων ημερών και προκάλεσαν κάποια ανησυχία στους κατοίκους της περιοχής της Κόνιτσας.

* Σήμερα το ΤΕΕ (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος) τμήμα Ηπείρου και το ΤΕΕ Δυτικής Μακεδονίας συναντήθηκαν και συνεργάστηκαν στο Δημαρχείο Κόνιτσας για τεχνικά ζητήματα που έχουν σχέση με τις επισκευές και ανακατασκευές των χτισμάτων.

* Το περιφερειακό εργαστήριο Ηπείρου σε συνεργασία με τον ΟΑΣΠ, θα προβεί σε εκτεταμένο δειγματοληπτικό έλεγχο της ποιότητας των σκυροδεμάτων και του οπλισμού τους.

Τα αποτελέσματα της έρευνας πέραν της αξιοποίησής τους από τους μηχανικούς για τις επισκευές, θα χρησιμοποιηθούν και θα αξιολογηθούν και για γενικότερες αντιμετώπισεις. Ήδη κλιμάκιο του περιφερειακού εργαστηρίου Δημοσίων Έργων Ιωαννίνων ξεκίνησε προκαταρκτική έρευνα, κυρίως των κατεστραμμένων κτιρίων με κρουσημετρήσεις, σε συνεργασία με τον ΟΑΣΠ.

* Συνεργεία τεχνικών του ΟΣΚ βρίσκονται στην Κόνιτσα για την παρακολούθηση του έργου κατασκευής Τεχνικού Λυκείου και Κέντρου Περιβ/κής Εκπ/σης για την συμπλήρωση των σχεδίων και τοπογραφικών εργασιών.

* 85 κοντέινερς έχουν τοποθετηθεί συνολικά ως σήμερα. Δόθηκαν και τα κλειδιά των 10 οικογενειών οι οποίες δικαιούνται τα κοντέινερς του καταυλισμού που βρίσκεται κοντά στο Γ Δημοτικό Σχολείο.

* Άρχισε να λειτουργεί το Τεχνικό Γραφείο του Δήμου για σύνταξη μελετών, υποστήλωση και επισκευή των μνημείων της Κόνιτσας και της ευρύτερης περιοχής.

* Την Πέμπτη, 5-9-1996, στις 10 το πρωί καλούνται όλοι οι εκπ/κοί των σχολείων της Κόνιτσας και των χωριών στο Δημαρχιακό Μέγαρο όπου ο ΟΑΣΠ θα κάνει ενημέρωση πάνω σε θέματα αντισεισμικής προστασίας των μαθητών.

3.9.96 Αλληπάλληλες σεισμικές δονήσεις σημειώθηκαν στην περιοχή της Κόνιτσας τις τελευταίες μέρες. Μεγαλύτερο μέγεθος το 4,4 της περασμένης Κυριακής, χωρίς να προκληθούν ζημιές σοβαρές. Η όλη εξέλιξη δεν εμπνέει ανησυχία στους ειδικούς.

Παρακαλούνται οι συμπολίτες μας να μη δίνουν βαρύτητα σε φήμες, οι οποίες είναι αορίστου προέλευσης.

* Το έργο της αποκατάστασης των σεισμοπαθών συνεχίζεται τόσο στην Κόνιτσα, όσο και στα χωριά που επλήγησαν.

* Κλιμάκιο της ΕΛΜΕ Ιωαννίνων (Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπ/σης) επισκέφτηκε το Γυμνάσιο και τα Λύκεια της Κόνιτσας, για να εξετάσει την κατάσταση των εγκαταστάσεων από κοντά. Συζήτησε με τους Δ/ντές τα προβλήματα και τις προοπτικές που διαγράφονται, καθώς και την πρόοδο των εργασιών επισκευής των κτιρίων.

* Άρχισαν ήδη οι εξετάσεις των μεταξαστέων των σχολείων της Μέσης Εκπαίδευσης. Οι μαθητές εξετάζονται τόσο στα προφορικά όσο και τα γραπτά.

Οι μαθητές του Τεχνικού Λυκείου θα προσέρχονται στο κτίριο του Γυμνασίου Κόνιτσας, όπου στεγάζεται προσωρινά το Τεχνικό Λύκειο, έως ότου ολοκληρωθούν οι εργασίες εγκατάστασης του προκατασκευασμένου κτιρίου του σχολείου αυτού.

* Την Πέμπτη, 5-9-1996, στις 9 π.μ., ο Νομάρχης Ιωαννίνων κ. Ν. Ζαρμπαλάς θα προεδρεύσει του Συντονιστικού Νομαρχιακού οργάνου το οποίο θα συνεδριάσει στο Δημαρχιακό Μέγαρο Κόνιτσας, για να εκτιμήσει την κατάσταση της σεισμόπληκτης περιοχής και των σεισμοπαθών.

* Επίσης την Πέμπτη, 5-9-1996 στις 11 το πρωί, σε αίθουσα του Δημαρχείου ο Ο-ΑΣΠ θα ενημερώσει τους εκπαιδευτικούς της πόλης Κόνιτσας και των χωριών, πάνω σε θέματα αντισεισμικής προστασίας των μαθητών.

4.9.96 Σοβαρότατα προβλήματα παρατηρούνται στη λειτουργία του ΓΑΣ γι' αυτό και δεν υπάρχει συνεχής και σύντομος έλεγχος των κτισμάτων.

- Την Πέμπτη 5-3-96 στις 9 το πρωί θα πραγματοποιηθεί συνάντηση υπό την προεδρία του Νομάρχη Ιωαννίνων και των συναρμοδίων φορέων, για την εξέταση της πορείας αποκατάστασης των σεισμοπλήκτων. Στη σύσκεψη με τον Νομάρχη θα εξετασθεί ιδιαίτερα η λειτουργία όλων των σχολείων.

- Μέχρι το βράδυ έρχονται τα 8 κοντέϊνερ, για τον καταυλισμό κάτω από το Γήπεδο. Πρόβλημα παρατηρείται όσον αφορά την εγκατάσταση κοντέϊνερ στην κοινότητα Ηλιορράχης.

- Οριστικοποιήθηκε η στέγαση των μαθητών της Εστίας στο Ξενοδοχείο "Πανόραμα" το οποίο μισθώθηκε από το ΕΙΝ και θα λειτουργήσει αποκλειστικά για το σκοπό αυτό ολόκληρο το Σχολικό έτος 1996-97 μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών υποστήλωσης και ανακατασκευής της Μαθητικής Εστίας.

5.6.96 Πραγματοποιήθηκε σήμερα, Πέμπτη 5-9-96, η συνεδρίαση του Νομαρχιακού συντονιστικού οργάνου, υπό την προεδρεία του Νομάρχη Ιωαννίνων κ. Ζαρμπαλά σε αίθουσα του Δημαρχείου Κόνιτσας και εξετάστηκε η πορεία της αποκατάστασης των σεισμοπλήκτων.

- Ο Δήμαρχος Κόνιτσας, ο Μητροπολίτης κ.κ. Ανδρέας, Νομαρχιακοί Σύμβουλοι, οι προϊστάμενοι της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, οι πρόεδροι των Συμβουλίων περιοχής, οι πρόεδροι των κοινοτήτων Ηλιορράχης, Καλλιθέας, Πηγής, η εκπρόσωπος του ΕΟΠ, κλιμάκια

των υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και άλλοι αρμόδιοι φορείς, εξέτασαν τα προβλήματα των σεισμοπλήκτων και πρότειναν μέτρα αντιμετώπισής τους. Τα θέματα που συζητήθηκαν είναι:

1. Η λειτουργία του ΓΑΣ, η οποία κρίθηκε προβληματική και αποφασίστηκε να αλλάξει ο τρόπος λειτουργίας του. Μετά από συνεννόηση του κ. Νομάρχη με τον ΥΑΣ να εξασφαλιστεί η απόσπαση υπαλλήλων αποκλειστικά για το ΓΑΣ Κόνιτσας. Επίσης ζητήθηκε από το ΓΑΣ να δώσει χρονοδιάγραμμα της απογραφής των κτισμάτων της Κόνιτσας και των χωριών.

2. Τα σχολεία. Οι αρμόδιοι φορείς ενημέρωσαν για τον τρόπο λειτουργίας των σχολείων, τα οποία αρχίζουν κανονικά στις 11 Σεπτεμβρίου.

Τέθηκε ακόμη το θέμα της μεταφοράς των μαθητών από τις κοντινές κοινότητες στα σχολεία της Κόνιτσας, το οποίο θα επιλυθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Συζητήθηκαν ακόμη τα προβλήματα του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας, της Μαθητικής Εστίας, του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπ/σης, των Φροντιστηρίων, του ΤΕΛ Κόνιτσας.

3. Κοινωνική υποστήριξη. Στον τομέα αυτό δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα και ανατέθηκε στον κ. Παντούλα ο συντονισμός της Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και του ΕΟΠ, ώστε να αξιοποιηθούν προτάσεις για την ψυχολογική υποστήριξη των σεισμοπλήκτων. Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων θα βοηθήσει στον τομέα αυτό.

4. Θέματα που αφορούν στον αγροτικό και κτηνοτροφικό τομέα.

Αποφασίστηκε να επισκευαστούν τα κανάλια του αρδευτικού της Κόνιτσας και των χωριών. Να διατεθεί χρηματοδότηση για την ύδρευση και αποχέτευση κοινοτήτων με οξυμένα προβλήματα, να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες στέγασης ζώων, αποθήκευσης κ.α. Η Δ/ση Γεωργίας Ιωαννίνων υποχρεούται να επισπεύσει την απογραφή των αναγκών σε αποθήκες και να

συντάξει ολοκληρωμένη πρόταση για ένταξη της περιοχής στις θεομηνιόπληκτες.

Στις 12 το μεσημέρι ο Διευθυντής του ΟΑΣΠ κ. Ιωαννίδης και ο γεωλόγος του ΟΑΣΠ κ. Αγγελόπουλος, ενημέρωσαν εκτενώς τους εκπαιδευτικούς πάνω σε θέματα αντισεισμικής προστασίας. Με την έναρξη του σχολικού έτους θα ακολουθήσουν και άλλες ενημερώσεις.

Ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Σημίτης θα επισκεφτεί την σεισμόπληκτη Κόνιτσα τη Δευτέρα, 9-9-96, στις 11 το πρωί.

6.9.96 Πολύ ενδιαφέρουσα ήταν η ενημερωτική συνάντηση των εκπαιδευτικών με τους ειδικούς του ΟΑΣΠ, οι οποίοι ανέλυσαν το φαινόμενο του σεισμού και εν συνεχεία εκτενώς αναφέρθηκαν σε θέματα αντισεισμικής προστασίας.

Επειδή η ενημέρωση αυτή κρίθηκε ζωτικής σημασίας, γι' αυτό και θα επαναληφθεί την Κυριακή και θα απευθύνεται σε όλους τους πολίτες της Κόνιτσας και των χωριών.

Καλείστε λοιπόν να παρακολουθήσετε την Κυριακή 8-9-1996, στις 6.30 μ.μ. την εκδήλωση αυτή για να ενημερωθείτε σε θέματα αντισεισμικής προστασίας.

Ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Κ. Σημίτης θα επισκεφθεί την Κόνιτσα τη Δευτέρα 9-9-1996 στις 11 π.μ. Η υποδοχή και η ενημέρωσή του θα γίνει στο Δημαρχιακό Μέγαρο και στη συνέχεια θα μεταβεί σε καταυλισμούς για μια απευθείας επαφή με τους σεισμόπληκτους.

Ήρεμα πέρασαν τα δυο τελευταία 24ώρα στην Κόνιτσα και από τις 4-9-1996 ως το πρωί της 6ης Σεπτεμβρίου δε σημειώθηκαν σεισμικές δονήσεις πάνω από 3.5 R.

Από τον τομέα στέγασης πληροφορούμαστε ότι τα κοντέινερ που έχουν τοποθετηθεί στην Κόνιτσα είναι 94 και στην Ηλιόρραχη 6.

8.9.96 Οι βροχές που πέφτουν τις τελευταίες μέρες στην περιοχή της Κόνιτσας

δυσχεραίνουν τις συνθήκες διαβίωσης των σεισμόπληκτων και κάνουν εντονότερη την ανάγκη για κοινωνική και ψυχολογική υποστήριξη. Εξάλλου στον τομέα αυτό δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη συνεδρίαση του Νομαρχιακού Συντονιστικού Οργάνου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 5-9-96.

Αρκετοί είναι εκείνοι που προσφέρουν βοήθεια στους χειμαζόμενους πολίτες της περιοχής της Κόνιτσας. Ο Συνεταιρισμός Υδραυλικών Ιωαννίνων προσφέρει τα υδραυλικά υλικά σε τιμή κόστους σε εκείνους των οποίων τα σπίτια κατέρρευσαν. Επίσης προσφέρει τα υλικά ύδρευσης και αποχέτευσης για τα λυόμενα δωρεάν στο Δήμο.

Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού κ. Κωνσταντόπουλος επισκέφτηκε το δημαρχείο Κόνιτσας και συζήτησε με το Δημοτικό Συμβούλιο θέματα των σεισμόπληκτων.

Σήμερα το απόγευμα στις 6.3-0, Ο ΟΑΣΠ θα ενημερώσει τους πολίτες της Κόνιτσας και των χωριών πάνω σε θέματα αντισεισμικής προστασίας.

9.9.96 Ο Πρωθυπουργός της χώρας κ. Κ. Σημίτης επισκέφθηκε σήμερα την Κόνιτσα, συνοδευόμενος από τον υφυπουργό ΥΠΕΧΩΔΕ κ. Λουκάκη, τον υφυπουργό εσωτερικών κ. Μωραΐτη, το Νομάρχη Ιωαννίνων, βουλευτές και υπηρεσιακούς παράγοντες.

Στην προσφώνησή του που έγινε έξω από το Δημαρχείο, παρουσία του κόσμου, ο Δήμαρχος Κόνιτσας καλωσόρισε τον πρωθυπουργό, που βρήκε την ευκαιρία να έρθει κοντά στους σεισμόπληκτους, παρά το φόρτο της προεκλογικής εκστρατείας. Ζήτησε τη συνεχή στήριξη των σεισμοπαθών και η σύντομη προσωρινή αποκατάστασή τους. Επίσης τόνισε με έμφαση την ανάγκη προώθησης ενός αναπτυξιακού προγράμματος για την επαρχία της Κόνιτσας, με στόχο να επανέλθει η περιοχή στον κανονικό της ρυθμό και να μπει στην τροχιά της ανάπτυξης. Ταυτόχρονα ζητή-

θηκε η ορθή και ολοκληρωμένη λειτουργία του ΓΑΣ και η επιτέλους λειτουργία του Κέντρου Υγείας.

Ο Πρωθυπουργός στην τοποθέτησή του δήλωσε ότι τόσο τα έργα υποδομής της επαρχίας Κόνιτσας όσο και το ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα θα τα στηρίξει με όλες του τις δυνάμεις για να δει επιτέλους αυτός ο τόπος καλύτερες μέρες. Ιδιαίτερα για το Κέντρο Υγείας και το ΓΑΣ ο Πρωθυπουργός ζήτησε από το Νομάρχη και τον υφυπουργό ΥΠΕΧΩΔΕ να δούνε τα ζητήματα και να τα λύσουν άμεσα.

Ταυτόχρονα τόνισε την αναγκαιότητα συντόμευσης των διαδικασιών του τελωνείου Μέρτζιανης. Ακολούθησε σύσκεψη στο Δημαρχείο. Στη συνέχεια ο Πρωθυπουργός επισκέφτηκε τον καταυλισμό στο Γεφύρι για μια απευθείας επαφή με τους σεισμόπληκτους και αναχώρησε για τα Γιάννενα.

* Στα πλαίσια μιας σειράς ενημερώσεων που έχει ήδη ξεκινήσει ο ΟΑΣΠ με φυλλάδια και αφίσες, την Κυριακή 8-9-96, ο Δ/ντης του ΟΑΣΠ κ. Ιωαννίδης ενημέρωσε τους κατοίκους της περιοχής Κόνιτσας στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου.

Πλήθος κόσμου παρακολούθησε με ενδιαφέρον την εκδήλωση. Έγινε ανάλυση πάνω στο φαινόμενο των σεισμών, την αιτιολόγησή τους, τη γένεση, τις επιπτώσεις τους.

Δόθηκαν με εποπτικό τρόπο αναλυτικές οδηγίες για την αντισεισμική προστασία και πρόληψη στο σπίτι, στο σχολείο και στους χώρους εργασίας. Ακολούθησαν οι ερωτήσεις των κατοίκων στις οποίες δόθηκαν εκτενείς και σαφείς απαντήσεις.

* Ο ΟΑΣΠ σε συνεργασία με τους αρμόδιους σεισμολογικούς φορείς και με βάση τα σεισμολογικά δεδομένα θεωρεί ότι οι σεισμοί των τελευταίων ημερών εντάσσονται απόλυτα σε μία φυσιολογική και σταδιακή εκτόνωση της σεισμικής δραστηριότητας. Επισημαίνεται παρόλα αυτά, για άλλη μια φορά η ανάγκη για ιδιαίτερη προσοχή των κατοίκων στις οδηγίες αντι-

σεισμικής προστασίας που έχει διανεμίει ο ΟΑΣΠ και για αποφυγή χρήσης κίτρινων και κόκκινων σπιτιών.

* Οι κυριότερες σεισμικές δονήσεις των τελευταίων ημερών είναι:

Στις 6-9-1996, ώρα 4.47 σεισμική δόνηση μεγέθους 4,6 R. Στις 7-9-1996, ώρα 1039 σεισμική δόνηση μεγέθους 3,7 R και στις 8-9-1996, ώρα 2,30 σεισμική δόνηση μεγέθους 4,1 R.

11.9.96 Προχωρά το έργο αποκατάστασης των σεισμοπλήκτων. Ήδη έχουν τοποθετηθεί 105 κοντέινερς στην πόλη της Κόνιτσας και 9 στην Ηλιόρραχη.

Οι δύο προκατασκευασμένες αίθουσες του Γ Δημοτικού Σχολείου έχουν τοποθετηθεί χωρίς να έχουν τελειοποιηθεί, κάτι που θα γίνει τις προσεχείς μέρες. Στον αγιασμό του σχολείου αυτού, το οποίο υπέστη τις περισσότερες ζημιές, παρέστη ο Νομάρχης Ιωαννίνων, ο κ. Δήμαρχος, ο Προϊστάμενος του Γ Γραφείου, ο Σχολικός Σύμβουλος, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων κ.α.

Τελέστηκε επίσης ο αγιασμός και σε όλα τα άλλα σχολεία της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Λειτουργούν από σήμερα και τα σχολεία της Β/θμιας Εκπ/σης της πόλης μας, στον αγιασμό των οποίων παρέστη ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης, ο Νομάρχης Ιωαννίνων, ο Δήμαρχος Κόνιτσας, ο Προϊστάμενος Β/θμιας Εκπ/σης, η Νομαρχιακή Σύμβουλος, Στρατιωτικές Αρχές, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων κ.α. Στις προσφωνήσεις τους οι επίσημοι και η Δ/ντρια του Γεν. Λυκείου, η οποία μίλησε εκ μέρους των Δ/ντων των 3 σχολείων, μεταξύ άλλων τόνισαν την ετοιμότητα με την οποία λειτούργησαν όλοι: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι εκπαιδευτικοί ούτως ώστε να είναι σήμερα έτοιμα τα σχολεία. Παράλληλα τονίστηκε η ανάγκη οι μαθητές, από την πλευρά τους, να καταβάλουν την προσωπική τους προσπάθεια για μια αποδοτική χρονιά παρόλες τις δυσκολίες. Σε σύσκε-

ψη που ακολούθησε στο γραφείο του Γυμνασίου οι επίσημοι και οι γονείς συζήτησαν τα προβλήματα που αφορούν στη λειτουργία των σχολείων.

Η Μαθητική Εστία, η οποία στεγάζεται για το σχολικό έτος 1996-97, στο ξενοδοχείο Πανόραμα, αρχίζει από σήμερα να λειτουργεί.

Ο συμπατριώτης μας, Μητροπολίτης

Φωκίδος κ. Αθηναγόρας επισκέφτηκε την Κόνιτσα και προσέφερε σημαντική οικονομική βοήθεια στο Δήμο.

Ο κ. Νομάρχης, ο κ. Δήμαρχος, η κ. Νομαρχ. Σύμβουλος και υπηρεσιακοί παράγοντες σε σύσκεψη τους στο Δημαρχείο σήμερα, συζήτησαν το θέμα του Κέντρου Υγείας και του ΓΑΣ (Γραφείο Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων).

**ΜΕΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΠΑΛΙΟΤΕΡΟΥΣ ΣΕΙΣΜΟΥΣ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ (ΑΠΟ ΤΟΝ Ο.Α.Σ.Π.)**

ΧΡ.	ΗΜΕΡ.	Ω.Λ.Δ.Γ.	ΠΛ.	Γ.Μ.	ΑΠΟΣΤ.	R
1919	DEC 22	23 41 06.0	40.10	20.70	5	6.3
1994	OCT 17	22 41 08.0	39.81	20.67	1	3.4
1994	DEC 04	12 52 00.0	40.04	20.67	6	3.5
1995	MAR 10	23 52 05.0	39.72	20.61	11	3.8
1995	APR 10	23 23 00.0	39.79	20.45	1	3.7
1995	MAY 01	12 22 00.0	39.89	20.74	5	3.5
1995	MAY 07	11 12 00.0	40.12	20.52	5	3.4
1995	MAY 10	09 11 00.0	39.91	20.72	5	3.4
1995	MAY 13	09 01 00.0	39.90	20.82	10	3.7
1995	MAY 24	10 01 00.0	39.71	20.37	5	3.9
1995	MAY 24	17 02 00.0	39.87	21.00	7	3.6
1995	SEP 10	10 02 00.0	40.16	20.58	5	4.1
1995	SEP 17	10 04 00.0	39.72	20.57	8	3.7
1995	SEP 21	05 04 00.0	39.73	20.60	5	4.7
1995	SEP 21	06 05 00.0	39.76	20.51	10	3.3
1995	SEP 21	07 05 00.0	39.70	20.56	10	3.5
1995	SEP 21	08 06 00.0	39.69	20.55	10	3.5
1995	SEP 25	09 05 00.0	39.71	20.57	7	4.4
1995	SEP 28	11 06 00.0	39.70	20.63	10	3.7
1995	NOV 10	22 09 00.0	40.13	20.57	5	4.5
1995	DEC 02	23 09 00.0	39.76	29.76	10	3.2
1995	DEC 04	22 10 00.0	40.06	20.60	5	4.5
1995	DEC 16	23 12 00.0	39.80	20.95	5	4.4
1995	DEC 17	09 12 00.0	39.69	20.65	5	3.6
1995	DEC 19	08 12 00.0	39.72	20.59	5	4.6
1995	DEC 19	22 12 00.0	39.70	20.60	5	3.5

ΜΕΡΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΑΣ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

εν υπάρχει αμφιβολία ότι τα χωριά που δεν έχουν σχολείο - που δυστυχώς στη επαρχία μας είναι πάρα πολλά αυτά τα χωριά - με λαχτάρα περιμένουν κάθε σχολική διακοπή, πιστεύοντας ότι με τις διακοπές ίσως κάποιο παιδί πάει και στο χωριό. Ιδιαίτερα τις καλοκαιρινές διακοπές, όλοι τις περιμένουμε γιατί θα φύγουν απ' τις πολιτείες και θα παν στο χωριό. Εκεί θα παίζουν περισσότερα, θα βρουν και τ' άλλα παιδιά του χωριού. Οι παπούδες τα περιμένουν με χαρά γιατί θα γεμίσει η πλατεία από φωνές παιδιών, κάνουν πώς δεν ακούνε τη φασαρία που κάνουν ακόμα και σε ώρες ησυχίας, κάνουν πως δεν είδαν τη μπάλα που πήγε σε κάποιον κήπο, ή ακόμα δε φωνάζουν όταν τα παιδιά το βράδυ αργούν να παν να κοιμηθούν. Όλα αυτά οι παππούδες τα συγχωρούν. Εκείνο που τους στενοχωρεί είναι όταν τα παιδιά είναι στην πλατεία και λεν αισχρόλογα. Αυτό μας στενοχωρεί όλους και δε θέλουμε να ακούμε αισχρόλογα. Εδώ νομίζω ότι είναι αναγκαία και η δική μας παρέμβαση.

Γνωρίζω ότι τέτοιου είδους παρεμβάσεις απ' την πλευρά μας γίνονται, αλλά να ιδούμε αν αυτές είναι γόνιμες και αποδοτικές.

Έκανα δυο τέτοιες παρεμβάσεις και έχω προσωπική γνώμη για τα αποτελέσματά τους.

Η πρώτη μου παρέμβαση - απόλυτα δικαιολογημένη - ήταν απότομη, νευριασμένη. Μπορεί τα παιδιά να κατάλαβαν ότι δεν έκαναν καλά που έλε-

γαν αισχρόλογα αλλά και τη δική μου παρέμβαση την είδαν νευριασμένη.

Αυτό το είδα απ' τα αποτελέσματα, δεν ήταν αυτά που περίμενα και αναγκάστηκα να κάνω και δεύτερη παρέμβαση, με άλλον τρόπο πιο ήπιο, δηλ. να βάλω τα παιδιά στο φιλότιμο, δηλ. να μπω στην ψυχολογία τους, έτσι κι έγινε. Τους είπα π.χ. ότι εμείς χαιρόμαστε να ακούμε στην πλατεία τις φωνές τους, αλλά κάτι ντροπιαστικούς χαρακτηρισμούς που κάνουν ο ένας στον άλλο φίλο, μας στενοχωρούν και ρωτώ το συγκεκριμένο παιδί, ποιόν απ' τους φίλους του που έκανε άσχημο χαρακτηρισμό θέλει να τον ιδεί τέτοιον; Φυσικά, το παιδί είδε το λάθος του και μου μίλησε με κατανόηση σαν καλός φίλος, ότι δε μίλησε καλά, δε θα το ξανακάνει και άλλη φορά απ' το στόμα του αισχρόλογα δεν άκουσα.

Είναι όμως φυσιολογικό, τα παιδιά πάνω στον ενθουσιασμό τους, αψυχολόγητα, να εκφράζονται όχι σωστά και είναι επόμενο και το ερχόμενο καλοκαίρι που θάρθουν με το καλό να ακούσουμε κουβέντες που δε θα μας αρέσουν και καλά θα κάνουμε να παρεμβαίνουμε.

Πως όμως; λέγοντας στα παιδιά π.χ. "ντροπή σας" κ.λπ.; Με τέτοια δική μας συμπεριφορά όχι μόνο δεν τα διαπαιδαγωγούμε, αλλά ούτε και τα βοηθούμε.

Ας ιδούμε λοιπόν καλύτερα και τη δική μας συμπεριφορά φροντίζοντας η παρέμβασή μας να είναι παρέμβαση φρονηματοτισμού.

Οξυά, Θανάσης Πορφύρης.

Ας μην μίμεται κατάχρηση

Κατ' αρχήν θα ήθελα να συγχαρώ τον Δήμο Κόνιτσας για την ταχεία ενέργεια που έκαμε και κινητοποίησε γρήγορα τον κρατικό μηχανισμό για την πρόχειρη στέγαση των κατοίκων που επλήγησαν από τον σεισμό της Κόνιτσας.

Επίσης πρέπει να ευχαριστήσουμε όλοι τον σεβαστό Μητροπολίτη που άγρυπνος συμπαραστάθηκε στην δύσκολη αυτή ώρα, έκαμε δε ό,τι μπορούσε από την πλευρά του.

Καθώς δε, θα πρέπει να ευχαριστήσουμε και όλους εκείνους που προσέφεραν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους, προκειμένου να συντονίσουν το έργο της αποκατάστασης των σεισμοπαθών.

Ο Δήμος φρόντισε να οργανώσει συσσίτια για τους κατοίκους που επλήγησαν σημαντικά από τον σεισμό. Στην αρχή συτίζονταν ένας υπερβολικός αριθμός κατοίκων και βλέπαμε το φαινόμενο, άνθρωποι εύποροι που είχαν τον τρόπο και την δυνατότητα να φάνε όχι μόνον αυτοί αλλά και να ταΐσουν και άλλες οικογένειες να παίρνουν και αυτοί κανονικό συσσί-

τιο.

Δεν θέλω φυσικά να αναφέρω ονόματα διότι όλοι τους γνωρίζετε.

Επίσης άλλες οικογένειες λέγανε το εξής:

Φοβόμαστε να μπούμε στα σπίτια, ενώ για άλλες δουλειές ήτανε πάντα στο σπίτι: να κάνουνε μπάνιο, να βάλουν πλυντήριο να σιδερώσουν καθώς και άλλες δουλειές· μόνο στο μαγείρεμα τους έπιανε ο φόβος· ας μην ξεχνούμε πως όταν ενεργούμε με τέτοιο τρόπο υποτιμούμε πρώτα τον εαυτό μας.

Στο σημείο αυτό ίσως κάνει κάποιος το ερώτημα: μα καλά, αυτά τα πράγματα δεν θα έπρεπε να εξετάζονται από τον Δήμο; Ασφαλώς θα έπρεπε πλην όμως ο Δήμος το θέμα αυτό να το άφησε στην κρίση και στο φιλότιμο του καθενός μας, γιαυτό θα πρέπει πάντα σε τέτοιες περιπτώσεις να σκεπτόμαστε λογικά και όχι να εκμεταλλευόμαστε καταστάσεις.

Εξνεπίδης Λουκάς

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστούμε θερμά τους κληρονόμους του Λάμπρου Λαμπρίδη για το τυπογραφείο της εφημερίδας "Αώος" που δώρισαν στο Δήμο και το Πνευματικό του Κέντρο.

Το τυπογραφείο θα τοποθετηθεί στην διατηρητέα οικία "Σίσκου" που αναπαλαιώνεται και θα φιλοξενήσει όλο το πολιτιστικό υλικό της Κόνιτσας και της επαρχίας της.

Απευθύνουμε θερμή παράκληση προς

τους δωρητές τα μηχανήματα αυτά να συνοδεύονται και από φύλλα της εφημερίδας "Αώος" για να μείνουν στο Μουσείο αυτό να τα βλέπουν οι επόμενες γενιές και να αποδεικνύουν ότι στην Κόνιτσα και στην περιοχή της πριν από πολλά χρόνια ο Λάμπρος Λαμπρίδης παρείχε αξιόλογη Πνευματική τροφή.

Η Πρόεδρος του Π.Κ.Δ.Κ.

Ρεμπέλη Άννα

Ένας φίλος έφυγε...

Την 1 Σεπτέμβρη πέθανε στην Κόνιτσα ο Θανάσης Στεργίου, συνταξιούχος πρώην δάσκαλος της ραπτικής στο Κ.Π.Μ.Α Κόνιτσας.

Ο Θ.Σ. γεννήθηκε το 1927 στο Παλιοσέλι, ορφάνεψε μικρός και πέρασε πολλά χρόνια σε ορφανοτροφεία. Ως δάσκαλος της ραπτικής στο Ορφανοτροφείο Κόνιτσας εργάστηκε φιλότιμα έχοντας τη συμπάθεια του προσωπικού και των μαθητών του Ιδρύματος. Ασχολήθηκε με τα κοινά, μέσα από τον Εξωρ. Σύλλογο, τον Εκπ/κό Σύλλογο "Αγ. Νικόλαος" το Δημ. Συμβούλιο και ως Επίτροπος του Αγ. Νικολάου.

Από τα πιο δραστήρια μέλη της Ορειβατικής ομάδας Κόνιτσας, περπάτησε όλες τις βουνοκορφές της περιοχής και όλοι εμείς οι σύντροφοί του στις αξέχαστες εξορμήσεις μας θα θυμούμαστε πάντα την καλοσύνη την προθυμία, την αλληλεγγύη που εκδήλωνε σε όλους μας, αισθήματα που αντανακλούσαν στο πρόσωπό του μ' εκείνο το μόνιμο χαμόγελο. Ήταν αγαπητός σε όλους και αυτό αποδείχτηκε με τη συμμετοχή πλήθους φίλων στη νεκρώσιμη ακολουθία και με όσα ακούστηκαν από τους επικήδειους λόγους σ' αυτή.

Άριστος οικογενειάρχης ο Θανάσης αγωνίστηκε με τη συντρόφισσά του Γίτσα να μεγαλώσει παιδιά και εγγόνια και να τ' αποκαταστήσει.

Ακόμα και μετά την εγχείρηση καρδιάς δεν το βάλε κάτω. Το ίδιο όπως πρώτα, με αισιοδοξία και χαμόγελο, πάντα έτοιμος για προσφορά. Ας είναι αιώνια η μνήμη του στους συγγενείς του και σε μας τους φίλους που μας άφησε μεγάλο κενό.

Ας είναι αιώνια η μνήμη του.

Σ.Τ.

ΣΧΟΛΙΑ

Το παράνομο κυνήγι δυστυχώς συνεχίζεται στην απαγορευμένη περιοχή του Εθν. Δρυμού Αώου. Αυτό συμπεραίνεται από κάποιες τουφεκίες που ακούγονται στις πλαγιές της χαράδρας και των κοντινών βουνών ιδίως τα Σαββατοκύριακα και τις γιορτές.

Φαίνεται ότι στην Ελλάδα μας θα αργήσουμε πολύ να λειτουργήσουμε σαν ευνομούμενο κράτος.

Παρασκευή απόγευμα - Σάββατο - Κυριακή, χαράς Ευαγγέλια για τους παράνομους λαθροκυνηγούς και λαθροξυλευτάδες. Αφού οι Δημόσιες υπηρεσίες (Δασαρχεία π.χ) δε λειτουργούν, είναι σα να δίνεται στους παράνομους το ελεύθερο να αλωνίζουν τα δάση μας, άλλοι κυνηγώντας αγριόγιδα και άλλοι κόβοντας ξύλα ασύδοτα, όπου του βολεύει.

* **Μακάβριο** θέαμα αντίκρισαν όσοι Κονιτσιώτες βρέθηκαν μια μέρα του Σεπτέμβρη στην Κεντρική Πλατεία της Κόνιτσας, όταν ένα ημιφορτηγάκι στάματησε δίπλα στη βρύση και στην καρότσα πρόβαλε το σκοτωμένο αγριογούρνο. Κόκκινο το τρίχωμα του άτυχου ζώου, κόκκινη η καρότσα από το αίμα, παρουσίαζε απαίσιο θέαμα, ενώ δίπλα του οι "ήρωες κυνηγοί" κάμαρωναν για το τρόπαιο. Τέλος πά-

ντων αφού έχουν το σκοτωμό χόμπυ και αφού η Πολιτεία τους δίνει την άδεια γιαυτό, με γειά τους και χαρά τους.

Εμείς οι άλλοι και ιδίως κάποια ανύποπτα και αθώα παιδάκια, που τυχαία είδαν αυτό το θέαμα, τι τους χρωστάμε; Σκέφτονται τι σοκ μπορεί να πάθει ένα μικρό παιδάκι βλέποντας τέτοιες εικόνες; Το λιγότερο που μπορούμε να πούμε σ' αυτούς τους ανθρώπους είναι: Ντροπή!

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Παρά το σεισμό έγινε κανονικά κι εφέτος το "Παζαρόπουλο" στην Κόνιτσα συνεισφέροντας στο Δήμο το ποσό των 5 εκατομμυρίων.

* Τα προκατασκευασμένα σπίτια μεταφέρονται καθημερινά για τους άστεγους σεισμοπαθείς.

* Πολύ ήρεμα έγιναν οι βουλευτικές εκλογές στις 22/19. Τ' αποτελέσματα αναγράφονται σε άλλη σελίδα.

* Βροχερός ήταν ο φετινός Σεπτέμβρης.

* Συνεχίστηκε και αυτό το μήνα η κάθοδος των λαθρομεταναστών στην περιοχή μας. Τα αποσπάσματα αδυνατούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα, αφού από τη μια μεριά συλλαμβάνουν μερικούς απ' αυτούς και τους ξαναστέλνουν στην Αλβανία, ενώ την άλλη μέρα ξανάρχονται άλλοι τόσοι, για να συνεχιστεί το κρυφτούλι ή το παιγνίδι "κλέφτες και αστυνόμοι"...

* Την Κυριακή 13/10 έγινε στον Αγ. Κοσμά από το Μητροπολίτη κ. Ανδρέα η χειροτονία του Διάκου Ιωήλ Κωστανταρου. Ο π. Ιωήλ χειροτονήθηκε Πρεσβύτερος και θα είναι πλέον ο επίσημος Ιεροκύριος της Μητρόπολης. Γεννήθηκε στην Καλαμάτα όπου τελείωσε το Γυμνάσιο - Λύκειο. Σπούδασε Θεολογία στην Αθήνα, συνδέθηκε με το Μητροπολίτη Σεβαστιανό και έτσι ήρθε στην Κόνιτσα όπου πριν τέσσερα χρόνια χειροτονήθηκε διάκονος.

Τη χειροτονία παρακολούθησε πολύς κόσμος.

* Στις 8/9, στις 9/10 και στις 20/10 έπεσε λίγο χιόνι στις βουνοκορφές Σμόλικα - Γκαμήλα - Νεμέρτσικα.

* Η επέτειος του "ΟΧΙ" γιορτάστηκε με τα καθιερωμένα (γιορτές στα Σχολεία - παρέλαση - χορούς στην πλατεία) και ο πανηγυρικός της ημέρας εκφωνήθηκε στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου από τη δασκάλα του Α Δημ. Σχολείου κ. Ιωάννα Δημητριάδου.

* Στις 31/10 έγινε σε αίθουσα του Δημαρχείου από τον αρχιτέκτονα καθηγητή Πανεπ/μίου Θεσ/νίκη κ. Αργύρη Πετρονώτη και την αρχιτεκτόνισσα κ. Αθηνά Κούτση παρουσίαση των προτάσεων για την "αναμόρφωση του οικιστικού κέντρου και ιστορικού πυρήνα της Κόνιτσας".

Οι προτάσεις "σκοπεύουν στην αποκατάσταση κάποιων παλαιότερων μορφών, του δρόμου του παζαριού και εφαρμογή μορφολογικών σχημάτων εμπρός από άμορφες οικοδομικές γραμμές, σχημάτων οικείων στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική και δομή στους μαστόρους και στα μαστοροχώρια της Κόνιτσας", όπως αναφέρεται στον πρόλογο των δυο αρχιτεκτόνων.

Ελπίζουμε να προκύψει κάτι καλό για τη μορφή γενικά της πόλης αν συνεργαστούν για το σκοπό αυτό Δήμος και ιδιοκτήτες καταστημάτων και σπιτιών.

* Από την Πρόνοια μοιράστηκαν χρήματα σε όσους τα σπίτια έχουν χαρακτηριστεί "κόκκινα" ή "κίτρινα" από τους μηχανικούς. Μέχρι τώρα δόθηκαν γύρω στα 100 εκατομμύρια δραχ.

* Τα προκατασκευασμένα σπίτια για τους σεισμοπαθείς ως το τέλος Οκτώβρη έφτασαν τα 250 και υπολείπονται να ρθούν περίπου άλλα 20 περίπου, για να στεγαστούν όλοι εκείνοι που είχαν ανάγκη.

* Τελείωσε ο δασικός δρόμος από το Δίστρατο προς Περιβόλι και συνεχίζεται η χαλικόστρωση του δρόμου από Βασιλίτσα προς Δίστρατο.

* Στις προκατασκευασμένες αίθουσες γίνονται τα μαθήματα των παιδιών του Γ. Δημ. Σχολείου Κόνιτσας και σύντομα τελειώνει και το προκατασκευασμένο Τεχν. Λύκειο, κάτω από το Κτηνιατρείο.

Ευχαριστήριο

Ο εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος Κόνιτσας ευχαριστεί θερμά το εμπορικό Επιμελητήριο Κοζάνης για το χρηματικό βοήθημα του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) που απέστειλε στο Σύλλογό μας για συμπαράσταση στους σεισμοπλήκτους εμποροεπαγγελματίες που αυτή την εποχή δοκιμάζονται από τις συνέπειες του σεισμού.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Στην Κόνιτσα, ο Λάμπρος και η Σοφία Τσιλιγιάννη απόχτησαν στις 5/8 κοριτσάκι.

* Στις 16/9 ο Κώστας και η Ρούλα Γιαννημέλου απόχτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι.

* Στα Γιάννινα, ο Χρήστος και η Παναγιώτα Ρούβαλη απόχτησαν στις 30/9 κοριτσάκι.

* Στις 2/10 απόχτησαν αγοράκι στα Γιάννινα, ο Μιχάλης Γεωργίου και η Ροδούλα Γκίκα.

* Στις 18/10 απόχτησαν στα Γιάννινα αγοράκι ο Ανδρέας και η Αικατερίνη Λώλου.

* Στα Γιάννινα απόχτησαν αγοράκι στις 21/10 ο Σπύρος και η Ελένη Πόγια.

Βαπτίσεις:

Ο Ζήκος και η Ζωή Δέδου βάπτισαν στον Πύργο Κόνιτσας την κορούλα τους. Όνομα: Αλεξάνδρα.

* Στη Λαμία, ο Γιώργος και η Χαρίκλεια Καραγεώργου βάπτισαν το αγοράκι τους. Όνομα: Χρήστος.

* Στις 8/9 βάπτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους ο Γιώργος και η Αρετή Κατή. Όνομα: Χρήστος.

Νονοί: Σπύρος και Αγνή Σκορδά.

* Στις 5/10 ο Χρήστος και η Αθανασία Νίκου βάπτισαν στην Αθήνα την κορούλα τους. Όνομα: Αντιγόνη-Δέσποινα Νονοί: Δημήτριος και Δέσποινα Τέλη.

* Στην Κατερίνη βάπτισαν στις 13/10 το αγοράκι τους ο Βαγγέλης και η Ράνια Λαμπονίκου. Όνομα: Γεώργιος.

Αρραβώνες:

Στα Γιάννινα έγιναν οι αρραβώνες των Γεωπόνων Δημητρίου Βίλλη και Άγκης Βασιλά.

Γάμοι:

Στις 17/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γιάννη Ρόμπολου και της Χριστίνας Βλάχου.

* Στις 24/8 παντρεύτηκαν στην Κόνιτσα ο Βαγγέλης Μπόμης και η Σοφία Καβελίδου.

* Στις 7/9 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Παναγιώτη Γαργάλα και της Γεωργίας Ζιάκα.

* Στις 7/9 παντρεύτηκε στην Αθήνα ο δάσκαλος Γεώργιος Παρασκευάς από το Μάξι με την Ευμορφία το γένος Καραμπούλα.

* Στις 29/9 παντρεύτηκαν στα Γιάννινα ο Χημ. Μηχανικός Κώστας Βίλλης και η Χημ. Μηχανικός Σουζάνα Παππά.

* Στις 28 Σεπτέμβρη έγιναν στα Γιάννινα, στο γραφικό εκκλησάκι των Αγίων Αναργύρων στο κάστρο, οι γάμοι της Ιατρού Αμαλίας Καλλιντέρη, κόρης του συμπατριώτη μας Παντελή Καλλιντέρη, συνταξιούχου Καθηγητή απ' την Αετόπετρα και του Ιατρού Γιάννη Διδασκάλου από την Κόρινθο. Να σημειώσουμε ότι η ιατρός κα Καλλιντέρη ξεκίνησε την καριέρα της στο Αγροτικό Ιατρείο Μελισσόπετρας και πρόσφερε τις υπηρεσίες της στο Μικροβιολογικό εργαστήριο του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας μετά από παράκληση του Δημάρχου κου Μάκη Χατζηγεφραιμίδα.

Η Σύνταξη του περιοδικού

εύχεται στον νεόνυμφους, να ζήσουν

Θάνατοι:

Στις 8/10 πέθανε στην Αθήνα ο Γρηγόρης Γκατζογιάννης από τη Ζέρμα Κόνιτσας. Πολεμιστής του 1940-41 ο Γ.Γκ. οργανώθηκε στο ΕΑΜ κατά την Κατοχή και αργότερα έλαβε μέρος στον εμφύλιο πόλεμο στις τάξεις του Δημ. Στρατού. Έζησε ως πολιτικός πρόσφυγας στην Τασκένδη μέχρι το 1983 που επέστρεψε στην Ελλάδα.

* Στις 5/5 πέθανε στο Μάζι η Αλεξάνδρα Κουρούτη το γένος Χαρ. Τσούκα ετών 81.

* Στις 19/7 πέθανε στην Κόνιτσα ο Χρήστος Γαϊτανίδης ετών 67.

* Την 1/9 πέθανε στην Κόνιτσα ο Αθανάσιος Στεργίου ετών 69.

* Στις 5/9 πέθανε στην Κόνιτσα η Παρασκευή Φατέ 55.

* Στις 11/9 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Καλόβρουση ο Κων/νος Κουρούτης ετών 72. Την επικήδεια ακολουθία ετέλεσε ο Μητροπολίτης κ. Ανδρέας τον οποίο η οικογένεια του εκλιπόντος ευχαριστεί θερμά. Τα παιδιά του και οι ανηψιές αντί στεφάνου προσέφεραν 100 χιλιάδες δραχ. για τις ανάγκες της εκκλησίας του χωριού.

* Στις 29/9 πέθανε στην Κόνιτσα ο Στέφανος Κουτρομπίνας ετών 57.

* Στις 5/10 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα ο Ηλίας Μπλιθικιώτης ετών 66.

* Στις 5/10 πέθανε στα Άρματα ο Κων/νος Γιαννάκος ετών 81.

* Στο χωριό Καστάνιανη πέθανε η Καλλιόπη Γκόσιου 100 ετών.

* Στις 9/10 πέθανε στο Μάζι η Βασιλική Κουρούτη ετών 49.

* Στις 9/10 πέθανε στα Γιάννινα η μητέρα του συνταξιούχου δάσκαλου Βαγγέλη Τζάλλα. Στη μνήμη της ο Β.Τζ. προσφέρει 5.000 στο περιοδικό μας.

* Στην Αθήνα πέθανε ο Δημήτριος Νάτσης ετών 79, στις 10/10.

* Στις 12/10 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο χωριό του Κεράσοβο, ο Γιώργος Ζούκας ετών 59.

* Στην Κόνιτσα πέθανε στις 13/10 η Παναγιώτα Κυριτζόγλου ετών 69.

* Στις 16/10 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στην Πυρσόγιαννη ο Χρήστος Δόβας ετών 76.

* Στη Ζίτσα πέθανε στις 23/10 η Ευφροσύνη Ζυγούρη, μητέρα της Μαρίνας Ευαγγελίδη.

* Στις 27/10 πέθανε στα Γιάννινα και κηδεύτηκε στην Ηλιόρραχη την επόμενη ο συντ/χος δάσκαλος Λάμπρος Βλάχος, ετών 82.

Προσφορές

Στη μνήμη του Δημητρίου Βαρδάκη, με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατό του, η σύζυγος και τα παιδιά του προσφέρουν στο περιοδικό μας το ποσό των 10.000 δραχ.

* Ο Γεώργιος Τσίτσος προσφέρει στο περιοδικό μας το ποσό των 5.000 δραχ. στη μνήμη του δασκάλου του Γεωργίου Παπαθεμιστοκλέους και των χωριανών του που σκοτώθηκαν στο ελληνοϊταλικό πόλεμο.

* Ο Βαγγέλης Βουρδούκας από την Πηγή, στη μνήμη του κουνιάδου του Λάμπρου Βλάχου που τον είχε δάσκαλο στο χωριό του και λοχαγό το 1943 στο ΕΛΑΣ, προσφέρει στο περιοδικό μας το ποσό των 10.000 δραχ.

* Στη μνήμη του Λ. Βλάχου ο Ιωάννης Μάνθος προσφέρει στο περιοδικό μας 2.000 δραχ.

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ
ΤΗΣ 22ΑΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1996 ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ**

	ΕΓΚΥΡΑ	ΠΑΣΟΚ	Ν. Δ.	ΠΟΛ.ΑΝ.	Κ.Κ.Ε.	ΣΥΝ.	ΔΗΚΚΙ
334ο ΑΝΔ. ΚΟΝΙΤΣΑΣ	424	183	175	8	9	35	10
335ο ΑΝΔ. ΚΟΝΙΤΣΑΣ	513	223	189	13	23	31	25
336ο ΓΥΝ. ΚΟΝΙΤΣΑΣ	398	155	180	9	10	32	8
337ο ΓΥΝ. ΚΟΝΙΤΣΑΣ	429	188	169	11	16	33	8
338ο ΜΙΚ. ΑΓ.ΒΑΡΒΑΡΑΣ	78	23	49	2	1	2	0
339ο ΑΝΔ. ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	327	156	105	6	39	5	15
340ο ΓΥΝ. ΑΓ.ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	328	170	102	3	24	13	14
341ο ΜΙΚ. ΑΕΤΟΠΕΤΡΑΣ	233	98	108	7	12	4	2
342ο ΜΙΚ. ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙΟΥ	163	56	72	3	14	2	5
343ο ΜΙΚ. ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ	223	82	96	4	9	15	8
344ο ΜΙΚ. ΑΡΜΑΤΩΝ	81	33	29	7	3	2	6
345ο ΜΙΚ. ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΟΥ	138	45	85	1	6	1	0
346ο ΜΙΚ. ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ	175	61	85	4	7	4	11
347ο ΜΙΚ. ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ	136	68	61	1	1	3	1
348ο ΜΙΚ. ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ	452	201	169	10	42	4	21
349ο ΜΙΚ. ΔΡΟΣΟΠΗΓΗΣ	356	157	52	1	81	51	4
350ο ΜΙΚ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ	252	134	76	4	10	4	18
351ο ΜΙΚ. ΕΞΟΧΗΣ	116	48	53	2	0	8	3
352ο ΜΙΚ. ΗΛΙΟΡΡΑΧΗΣ	151	48	87	2	1	11	2
353ο ΜΙΚ. ΚΑΒΑΣΙΛΩΝ	94	38	36	3	6	5	3
354ο ΜΙΚ. ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	223	130	73	6	6	5	2
355ο ΜΙΚ. ΚΑΣΤΑΝΕΑΣ	278	153	67	4	22	16	9
356ο ΜΙΚ. ΚΕΦΑΛΟΧ.-ΑΕΤΟΜ.	387	189	103	3	66	13	7
357ο ΜΙΚ. ΚΛΕΙΔΩΝΙΑΣ	258	127	88	2	15	13	13
358ο ΜΙΚ. ΛΑΓΚΑΔΑΣ	272	133	83	13	17	5	13
359ο ΜΙΚ. ΜΑΖΙΟΥ	273	107	122	11	4	8	16
360ο ΜΙΚ. ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑΣ	196	89	90	4	3	6	3
361ο ΜΙΚ. ΜΟΛ-ΓΑΝ-ΜΟΝΑΣΤ.	246	91	128	6	9	7	4
362ο ΜΙΚ. ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠ.	133	25	100	1	1	5	1
363ο ΜΙΚ. ΝΙΚΑΝΟΡΑ	103	37	64	0	0	0	2
364ο ΜΙΚ. ΟΞΥΑΣ	128	70	24	0	26	3	4
365ο ΜΙΚ. ΠΑΔΩΝ	78	39	21	6	1	5	5
366ο ΜΙΚ. ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΟΥ	200	71	92	18	8	5	5
367ο ΜΙΚ. ΠΗΓΗΣ	279	173	60	2	17	19	8
368ο ΜΙΚ. ΠΛΑΓΙΑΣ	288	151	54	5	47	17	12
369ο ΜΙΚ. ΠΛΗΚΑΤΙΟΥ	206	90	56	4	36	8	4
370ο ΜΙΚ. ΠΟΥΡΝΙΑΣ	184	73	74	3	11	8	12
371ο ΜΙΚ. ΠΥΡΓΟΥ	228	116	70	0	24	10	8
372ο ΜΙΚ. ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ	316	144	114	3	30	15	6
373ο ΜΙΚ. ΦΟΥΡΚΑΣ	179	36	128	1	3	2	9
374ο ΜΙΚ. ΧΙΟΝΑΔΩΝ	90	43	36	0	3	5	3

ΣΕ ΑΛΛΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Μέτσοβο:	2613	803	1176	287	115	93	89
Δελβινάκι	931	477	332	13	22	27	32

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Θώδου Λίνα U.S.A.	15.000	Κούκης Παναγ. Αθήνα	2.000
Γιαννακός Γιώργος Ζυρίχη	5.000	Κούτση Αθηνά Αθήνα	1.500
Σγούρος Θεοφ. Ζυρίχη	5.000	Καρανίκας Μιχ. Αθήνα	3.000
Ginis Eva U.S.A.	10.000	Πουλάκου Ουρανία Αθήνα	1.500
Κεφάλας Αποστ. Καναδάς	10.000	Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	5.000
Κατσιμπαρης Ιωαν. Γερμανία	10.000	Κυπαρίσσης Αντ. Αθήνα	1.500
Τζιάλλας Ελευθ. U.S.A.	5.000	Γκόρτσος Αποστ. Αθήνα	6.000
Στεφανή Κατερίνα Γερμανία	5.000	Ντίνης Θεοφ. Αθήνα	4.000
Δάλλας Παναγ. U.S.A.	15.000	Καρράς Ευάγγ. Αθήνα	1.500
Μπουζούλας Χαρ. Αυστραλία	10.000	Καρράς Παναγ. Αθήνα	1.500
Καρρά Σούλα Καναδάς	5.000	Καρράς Μηνάς Αθήνα	1.500
Πάντος Κώστας Γερμανία	10.000	Σακκά Ανθούλα Αθήνα	2.000
Κωστάκης Δημ. Σουηδία	5.000	Κυπαρίσσης Βασ. Αθήνα	5.000
Ντίνης Θεοφ. Γερμανία	10.000	Τρέσκας Θωμάς Αθήνα	1.500
Κυριάκης Κων. Αθήνα	2.000	Κίτσιος Χριστοφ. Αθήνα	2.000
Αποστολόπουλος Π. Αθήνα	1.500	Καραγιάννης Αλέκος Αθήνα	4.000
Κυριάκης Αναστ. Αθήνα	2.000	Λούδας Αθαν. Αθήνα	2.000
Παπαοικονόμου Αικ. Αθήνα	1.500	Μησιακούλη Μαρία Αθήνα	2.000
Μούχος Νικ. Αθήνα	2.000	Κίτσιος Αποστολ. Αθήνα	3.000
Κατσιμπαρης Γεωργ. Αθήνα	2.500	Κίτσιου Ειρήνη Αθήνα	5.000
Τσιάτσης Παναγ. Αθήνα	4.000	Μπλιθικιώτης Νικ. Αθήνα	2.000
Ζιακόπουλος Παναγ. Αθήνα	5.000	Λιόλιος Αποστ. Αθήνα	2.000
Καπακλής Παναγ. Αθήνα	1.500	Λιάπτης θωμάς Αθήνα	1.500
Πασχάλης Λευτ. Αθήνα	2.000	Σουλιέ Άννα Αθήνα	3.000
Μεσσή Νίκη Αθήνα	2.000	Μιχώτας Κων. Αθήνα	3.000
Κορέτση Όλγα Αθήνα	2.000	Τζουμέρκας Νικ. Αθήνα	5.000
Τιμοθέου Ιωαν. Αθήνα	5.000	Νάτσης Αριστ. Αθήνα	2.000
Ζιούλης Γεωργ. Αθήνα	3.000	Αναστασίου Βλαδ. Αθήνα	2.500
Στέρτσος Ναπ. Αθήνα	5.000	Μαργαρίτης Κων. Αθήνα	10.000
Νόκος Παναγ. Αθήνα	5.000	Παπανικολάου Νίκος Αθήνα	5.000
Νικολάου Γαβριήλ Αθήνα	1.500	Καραμπέτσης Δημ. Αθήνα	4.000
Νικολάου Βασ. Αθήνα	1.500	Μουκοβίνας Γεωργ. Αθήνα	1.500
Τσούκας Βασ. Αθήνα	2.500	Κούση-Ζώη Ουρανία Αθήνα	5.000
Βελλάς Γεωργ. Αθήνα	5.000	Ευαγγελίδης Αποστ. Αθήνα	1.500
Κίτσιου Χριστίνα Αθήνα	2.000	Βαφόπουλος Κων. Αθήνα	2.000
Χρηστίδης Βασ. Αθήνα	2.000	Νάτσης Αχιλ. Αθήνα	2.000
Σπανός Ιωάν. Αθήνα	2.000	Τσινάβαλος Ιωαν. Αθήνα	3.000
Κώστας Γρηγ. Αθήνα	5.000	Ράπτης Χρήστος Αθήνα	2.000
Βλάχος Ανδρέας Αθήνα	2.000	Κωστολιά Ελένη Αθήνα	1.500
Τσιατσιάς Βασ. Αθήνα	1.500	Εξάρχου Κων. Αθήνα	2.000
Ντίνης Αχιλ. Αθήνα	1.500	Παπανικολάου Κων. Αθήνα	1.500
Μπλιθικιώτης Σπ. Αθήνα	1.500	Μικρογιαννάκη Βασιλ. Νίκαια	1.500
Εζνεπίδης Γιάννης Αθήνα	3.000	Αράπογλου Ελευθ. Νίκαια	1.500
Μούρας Ιάσων Αθήνα	2.000	Χούψια Άννα Πειραιάς	3.000
Ζάρρα Ελένη Αθήνα	2.000	Νικόπουλος Αντ. Θεσ/νίκη	4.000

Σκίρτα-Τουρκολιά Νίκη Θεσ/νίκη	5.000	Γιάκκας Ανδρέας Πάδες	2.000
Σκίρτα Κυριακούλα Θεσ/νίκη	2.000	Μπάρμπας Κων. Δίστρατο	3.000
Ξεφτέρης Ιωάν. Θεσ/νίκη	1.500	Δημητρούλης Δημ. Δροσοπηγή	1.500
Ντάφλη Βασιλική Θεσ/νίκη	2.000	Βουρδούκας Ευθ. Πηγή	1.500
Γώγος Γεώργ. Θεσ/νίκη	2.500	Γκούντας Δημ. Καβάσιλα	1.500
Ζήκος Χρήστος Θεσ/νίκη	1.500	Ιατρού Ανέστης Γιάννινα	1.500
Δαμιανίδου-Φαρμάκη Ειρ. Θεσ.	3.000	Σκούφιας Δημοσθ. Γιάννινα	2.000
Σταυρίδου Σωτηρούλα Θεσ/νίκη	4.000	Τσιούνη Βασιλική Γιάννινα	1.500
Χατζής Σωτ. Θεσ/νίκη	2.000	Γκίκα Ροδούλα Γιάννινα	5.000
Παρασκευοπούλου Νίτσα Θεσ.	2.000	Μπούνας Πέτρος Γιάννινα	1.500
Τσιρώνης Δημ. Θεσ/νίκη	1.500	Σούρλας Επαμ. Γιάννινα	4.000
Δάσιος Νικ. Θεσ/νίκη	1.500	Ρόφτσιας Νικ. Γιάννινα	3.000
Κεφάλας Πασχάλης Θεσ/νίκη	2.000	Βαταβάλη Αθανασία Γιάννινα	3.000
Λέτσιος Δημ. Θεσ/νίκη	3.000	Γιαννακός Χρήστος Γιάννινα	5.000
Ρόμπολας Δημ. Κόνιτσα	3.000	Ζακοπούλου Βασιλ. Γιάννινα	3.000
Νούτσος Γεωρ. Κόνιτσα	2.000	Βίλλη Φρόσω Γιάννινα	3.000
Γκιοξάρη Δήμητρα Κόνιτσα	2.000	Σκούφιας Γεωργ. Πρέβεζα	2.000
Καλύνης Δημ. Κόνιτσα	1.500	Τσομπάνος Ευαγγ. Λάρισα	1.500
Μάλιακας Χρ. Κόνιτσα	2.000	Μπαλασοπούλου Ελένη Ριο	2.000
Ζδράβου Δέσποινα Κόνιτσα	1.500	Σουφλέρης Κων. Χαλκίδα	3.000
Γκότζος Αλέκος Κόνιτσα	1.500	Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	3.000
Τζίμα Βασιλική Κόνιτσα	1.500	Ζήμουρας Γεώργιος Ριο	5.000
Ευαγγέλου Διον. Κόνιτσα	1.500	Πανταζής Νικ. Τεμένη	1.500
Ιερ. Τσιάμης Φωτ. Κόνιτσα	1.000	Προφυριάδης Αθαν. Τεμένη Πατ.	2.000
Καπακλής Κων. Κόνιτσα	2.000	Τσιλίφης Ιωαν. Αίγιο	2.000
Γκαραβέλα Αριστέα Κόνιτσα	2.000	Παπαγιάννη Αγγελική Αχαΐα	2.000
Χατζηρούμπης Ιορδ. Κόνιτσα	1.500	Σπανού Ανδρομάχη Ξυλόκαστρο	3.000
Ντίνος Σπύρος Κόνιτσα	1.500	Σπέλλας Δημ. Βόλος	1.500
Τάσιος Σωτ. Δίστρατο Κόνιτσα	2.000	Βροΐκος Σωτ. Ρόδος	10.000
Κεφάλας Δημ. Πηγή	5.000	Κυριάκης Μαργ. Λάρισα	5.000
Λάμπρου Ευθ. Μελισσόπετρα	1.500	Γιάκκας Γεώργιος Λάρισα	2.000
Τσάγκας Δημ. Ζέρμα	1.500	Τζήκα Ανθή Λάρισα	5.000
Ζούκης Α. Θανάσης Οξυά	5.000	Τσόγκας Σπύρος Λάρισα	1.500
Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	1.500	Κοντογιάννης Ανέστης Λάρισα	5.000
Τόσκας Γιάννης Πάδες	5.000	Κασκαβέλης Ιωαν. Λάρισα	5.000

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ελάχ. θερμ.	6.2
Μέγ. θερμ.	27.4
Σχ. υγρ.	73%
Ύψος βροχής	161 mm

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

1.0
25.8
72%
92 mm

Συλλογιστικά
Βοζαριτικής & Λαϊκής Τέχνης
Γιάννης Σινάνης

Επταχώρι
Τηλ. 0467-84137 & 84127

ΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ
ROOMS FOR RENT
(500 μ. από την είσοδο στην πόλη)
Με θέρμανση, μπάνιο κλπ.

ΘΩΜΑΣ ΝΙΤΣΑΣ

Τηλ. 22065

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΜΠΑΝΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΠΑΡ' ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος- Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147

ΠΟΥΛΙΑ Γ. ΜΠΑΝΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Θέμιδος 2 - Α. όροφος- Τηλ. 22464
Οικ. Ιουστινιανού 127 - Τηλ. 33147
Δ Ρ Α Μ Α

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκινγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΣΤΟΝ ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΗΛ. ΚΟΥΚΕΣΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

ΣΚΟΥΦΑ 64
ΑΘΗΝΑ 106 80

ΤΗΛ. 36 32 977

Μουλαϊμίδου 5 Ιωάννινα. 1ος όροφος
(Μέγαρο Ιατρού ΤΖΟΓΙΑ, Όπισθεν ΟΤΕ)
Τηλ. Ιατρείου 21776, Οικίχς 77585

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

RADIO-TAXI
A 84

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ

ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΥ

53-27-27

ΛΑΡΙΣΑ

Οικία: Τηλ. 55-24-22

Π. ΤΣΙΟΥΡΗΣ - Χ. ΕΞΑΡΧΟΥ Ο.Ε.

Διαμερίσματα - Καταστήματα

Αντιπαροχαί

απλάνη 4-6
Ιωάννινα

Τηλ. 32989-33207
Fax 33207

**HOTEL "ΑΩΟΣ",
RESTAURANT - BAR**

ΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

**ΑΜ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΔΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ — ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΝΙΤΣΑ — ΤΗΛ. (0655) 22079**

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

Ρ. ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
Κ. ΔΕΥΤ., ΤΕΤ., ΠΕΜΠ. 6 - 8 Μ.Μ.
ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝΗΤΟ 094 392 273

ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ & ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ

ΤΣΙΡΩΝΗΣ
ΤΗΛ. 0655 - 22005 ΟΙΚΙΑΣ 22113
ΚΟΝΙΤΣΑ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ

ΚΟΝΙΤΣΑ

(Πάνω στον Εθνικό Δρόμο)

Τηλ. 0655/22867

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΚΟΡΑΗ 8 ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 39817
ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. ΣΠΙΤΙΟΥ 70153

Δέχεται καθημερινά: Πρωί 9.30 - 12 -- Απόγευμα 5.00 - 9.30
και Σάββατο 8.30 π.μ. - 1.30 μ.μ. με ραντεβού

ΜΙΧΑΗΛ ΒΑΣ. ΡΕΒΑΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 22
ΤΗΛ. 426.951

ΠΑΤΡΑ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Δημήτριος Ν. Καζαμίας

Εμ. Μπενάκη 24

Τηλ. 3627 - 725

Dr ΚΩΣΤΑΣ Β. ΝΟΥΤΣΗΣ

ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΟΣ - ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ
Τ. ΙΑΤΡΟΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ 'ΑΝΔΡΕΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ'
ΕΠΙΜΕΛ. ΝΟΣΟΚ. "ΛΟΙΜΩΔΩΝ ΝΟΣΩΝ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΣΟΛΩΝΟΣ 66
(ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ)
ΤΗΛ. 3602 966 (106 80)
ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 5-8 Μ.Μ.
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΙΚΙΑ ΚΑΣΑΝΔΡΑΣ 10
ΑΝΩ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 9701 285

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 288

Κόνιτσα

«ΚΟΝΙΤΣΑ»
ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΙΔΕΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΤΣΑΠΕΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΕΡ - GRADAR - ΟΞΟΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΓΚ/ΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΩΣ

ΣΩΤ. ΛΩΤΟΣ & Β. ΧΑΓΙΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ 10 - ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ. 5138315